

اصول قانون اساسی

در تونظرات شورای نگهبان

عنوان

اصل چهل و چهارم

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۱۴۸

تاریخ: ۱۳۹۳/۹/۸

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان

اصل چهل و چهارم

تدوین:

محمد فتحی

ناظر علمی:

کاظم کوهی

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۱۴۸

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۹/۸

پژوهشکده شورای نگهبان

فهرست مطالب

- اصل چهل و چهارم ۴
- ۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی ۴
- ۱-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح احیاء و واگذاری اراضی مزروعی... ۴
- ۱-۲- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه راجع به تأسیس شرکت‌های خاص پایانه و حمل بار در بنادر و مبادی ورودی کشور ۵
- ۱-۳- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه تأمین و توزیع کالا ۵
- ۱-۴- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه تأسیس وزارت صنایع سنگین ۶
- ۱-۵- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه نحوه تأمین دارو در مناطق محروم و نیازمند کشور ۹
- ۱-۶- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه بازپرداخت اوراق قرضه گسترش مالکیت واحدهای تولیدی ۱۰
- ۱-۷- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح قانونی بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران ۱۱
- ۱-۸- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه کار ۱۲
- ۱-۹- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۵۹/۴/۱۳ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران ۱۲
- ۱-۱۰- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه پنج‌ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۱۳
- ۱-۱۱- نظر شورای نگهبان در خصوص اساسنامه شرکت سهامی مخابرات استان‌ها ۱۵

- ۱۲-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران..... ۱۶
- ۱۳-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰..... ۱۷
- ۱۴-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران..... ۱۹
- ۱۶-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران..... ۳۴
- ۱۶-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح اجازه تأسیس بانک‌های غیردولتی... ۳۶
- ۱۷-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن..... ۳۷
- ۱۸-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه تشکیل وزارت جهاد کشاورزی..... ۳۸
- ۱۹-۱- نظر (غیر رسمی) شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور..... ۳۸
- ۲۰-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی..... ۳۹
- ۲۱-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور..... ۴۱
- ۲۲-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص طرح تشویق سرمایه‌گذاری در طرح‌های آب کشور..... ۴۱
- ۲۳-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور..... ۴۳
- ۲۴-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات..... ۴۵
- ۲۵-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه استفساریه ماده (۱۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹..... ۴۶
- ۲۶-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور..... ۴۷
- ۲۷-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران..... ۴۷

- ۱-۲۸- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران..... ۴۸
- ۱-۲۹- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه تبدیل ادارات کل امور آب استان‌ها به شرکت‌های آب منطقه‌ای استان و تبدیل شرکت‌های آب منطقه‌ای که بیش از یک استان را در بر می‌گیرد به شرکت آب منطقه‌ای استان ذی‌ربط..... ۵۹
- ۱-۳۰- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه اجازه اجرای موافقتنامه پروانه شبکه و خدمات ارتباطات سیار..... ۶۱
- ۱-۳۱- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور..... ۶۴
- ۱-۳۲- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی..... ۶۵
- ۱-۳۳- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۴)..... ۷۰
- ۱-۳۴- نظر شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور..... ۷۳
- ۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران..... ۸۲
- ۲-۱- نظر شورای نگهبان در خصوص اصلاح اساسنامه شرکت مهندسی فرودگاه‌های کشور..... ۸۲
- ۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان..... ۸۲
- ۳-۱- نظریه مشورتی شورای نگهبان در خصوص استفسار رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران..... ۸۲
- ۳-۲- نظریه تفسیری شماره ۷۹/۲۱/۹۷۹ مورخ ۱۳۷۹/۷/۱۰ شورای نگهبان در خصوص استفسار عضو فقیه شورای نگهبان:..... ۸۶
- ۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی.... ۸۹
- ۴-۱- نظریه شورای نگهبان در خصوص استعلام معاون رئیس قوه قضائیه و رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نسبت به تسری عنوان مؤسسه اعتباری بر مؤسسه توسعه صنعت ساختمان..... ۸۹
- ۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان..... ۹۰

اصل چهل و چهارم

نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است.

بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها و شبکه‌های بزرگ آبرسانی، رادیو و تلویزیون، پست و تلگراف و تلفن، هواپیمایی، کشتیرانی، راه و راه آهن و مانند اینها است که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است.

بخش تعاونی شامل شرکت‌ها و مؤسسات تعاونی تولید و توزیع است که در شهر و روستا بر طبق ضوابط اسلامی تشکیل می‌شود.

بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات می‌شود که مکمل فعالیت‌های اقتصادی دولتی و تعاونی است.

مالکیت در این سه بخش تا جایی که با اصول دیگر این فصل مطابق باشد و از محدوده قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه زیان جامعه نشود مورد حمایت قانون جمهوری اسلامی است.

تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط هر سه بخش را قانون معین می‌کند.

۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

۱-۱- نظر شماره ۷۲۳۳ مورخ ۱۳۶۱/۱۰/۲۸ شورای نگهبان در خصوص طرح احیاء و واگذاری اراضی مزروعی مصوب ۱۳۶۱/۱۰/۷ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱-۱- عناوین مذکور در ماده (۲)^۱ به استناد اصول ۳، ۴۳ و ۴۴ چون عام است بر موارد اعم از ضرورت انطباق دارد و این اصول در ارتباط با احکام اولیه است و بیان نظام جمهوری اسلامی، با احکام ثانویه و ضرورت‌های موقت و عناوین و قیودی که در فرمان امام مذکور است ارتباط ندارد.

۱-۱-۲- کل طرح احیاء و واگذاری اراضی مزروعی با توجه به مواد و تبصره‌های قیود و شرایط و ضوابط آن از لحاظ اینکه کشاورزی را در نهایت دولتی قرار می‌دهد، با اصل ۴۴ قانون اساسی مغایر است و از لحاظ اینکه موجب سلطه وزارت کشاورزی بر کشاورزان می‌گردد با بند (ج) اصل دوم قانون اساسی که هرگونه سلطه‌گری و سلطه‌پذیری را

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل سوم، شماره ۱-۳-۱.

نفی می نماید مغایر است.^۱

۱-۲- نظر شماره ۹۷۱۷ مورخ ۱۳۶۲/۷/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه راجع به تأسیس شرکت های خاص پایانه و حمل بار در بنادر و مبادی ورودی کشور مصوب ۶۲/۷/۱۲ مجلس شورای اسلامی:

۱-۲-۱- با توجه به بند (۲) اصل ۴۳ قانون اساسی که دولت را از کارفرمای بزرگ شدن منع کرده و اینکه اصل ۴۴ قانون اساسی مواردی را که در بخش دولتی قرار می گیرد احصاء نموده و سایر موارد را در بخش های تعاونی و خصوصی قرار داده، منحصر کردن گارازداری و کارگزاری کالاهای وارداتی در مبادی ورودی کشور (اداره پایانه های بار) به دولت که موضوع این قانون است به اکثریت آراء مغایر با قانون اساسی شناخته شد و از لحاظ شرعی نیز مطابقت آن با موازین شرع و احکام اولیه به تأیید اکثریت فقهای شورای نگهبان نرسید.^۲

۱-۳- نظر شماره ۳۳۷۶ مورخ ۱۳۶۴/۲/۱۵ شورای نگهبان در خصوص لایحه تأمین و توزیع کالا مصوب ۱۳۶۴/۱/۲۲ مجلس شورای اسلامی:

۱-۳-۱- لایحه تأمین و توزیع کالا که به صورت قانون دائمی و نه فقط برای مواقع ضرورت و بحرانی، نظام توزیع کالا را تعیین و مسئول آن را وزارت بازرگانی قراردادده (ماده ۳) و مبادرت به طبقه بندی کالاها به سه دسته اساسی، ضروری و عادی نموده و تعیین طبقه بندی را در اختیار دولت (وزارت بازرگانی) گذاشته (بند ۱ ماده ۳) و توزیع برخی کالاها را در انحصار دولت قراردادده (مستفاد از بند ۱ و ۳ ماده ۵) و تعیین دستگاه های مسئول توزیع (بند ۵ ماده ۳) و ایجاد واحدهای تأمین و توزیع (بند ۱ ماده ۳) را به دست دولت سپرده و امکان توزیع کلبه کالاهایی را که از تولیدات داخلی با واردات توسط دولت تأمین می شود به دولت داده و تشخیص مصلحت را به عهده وزارت بازرگانی گذاشته (بند ۳ ماده ۵ و تبصره آن)، با توجه به امکانات عظیم دولت در تأمین کالا به وسایل مزبور و وجود بیش از دو واسطه را در توزیع کالا از

۱. برای اطلاع از متن طرح مزبور، رجوع کنید به: مجموعه نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات دوره اول مجلس شورای اسلامی، تهران، انتشارات ریاست جمهوری، ۱۳۸۹، صص ۵۸۱-۵۷۵.
 ۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل چهل و سوم، شماره ۱-۲-۱.

تولید تا مصرف ممنوع نموده، حتی در مواردی که این امر تأثیری در افزایش قیمت نداشته بلکه موجب تسهیل در امر توزیع و رسیدن کالا به دست مصرف‌کننده می‌باشد و ... کلاً در مسیر سلب اختیار از مردم و محدود کردن بی‌جهت آزادی شغلی افراد و دخالت آنها در امور کشور و دادن سر رشته‌های همه امور در نظام توزیع کالا به دست دولت می‌باشد و آن را به صورت کارفرمای بزرگ در می‌آورد؛ لذا این لایحه با این صورت و محتوی که تنظیم شده با اصول ۴۳ و ۴۴ قانون اساسی مغایر است.^۱

۱-۴- نظر شماره ۳۵۴۱ مورخ ۱۳۶۴/۳/۶ شورای نگهبان در خصوص لایحه تأسیس وزارت صنایع سنگین مصوب ۱۳۶۴/۳/۵ مجلس شورای اسلامی:

۱-۴-۱- ظاهر ماده یک که تمام موارد مذکور در این ماده، حتی آهنگری در بخش خصوصی و تعاونی را طبق ترتیبات و سیاست‌هایی که وزارت صنایع سنگین معین می‌نماید، تحت اختیار دولت قرار می‌دهد با موازین شرعی و مفهوم اصل ۴۴ قانون اساسی مغایرت دارد و در تبصره (۴) این ماده نیز این مغایرت وجود دارد.^۲

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل چهل و سوم، شماره ۱-۳-۱.
۲. ماده ۱- به منظور اعمال اختیار دولت و فراهم آوردن موجبات توسعه و گسترش، ایجاد، بهره‌برداری، برنامه‌ریزی، هماهنگی، حمایت و هدایت آن دسته از صنایعی که در محدوده فعالیت‌های ریخته‌گری و نورد (به غیر از موارد مستثنی شده در قانون معادن و فلزات مصوب مورخ ۱۳۶۳/۳/۵) آهنگری، ساخت و تولید وسائل و تجهیزات کارخانجات صنعتی، ماشین‌سازی، تجهیزات و سازه‌های فلزی، موتور و محرکه‌ها، ساخت و مونتاژ انواع وسائل نقلیه و به منظور تأمین بخشی از نیازهای جامعه، کاهش وابستگی، نيل به خودکفایی و استقلال صنعتی، «وزارت صنایع سنگین» با وظایف و اختیارات زیر تأسیس می‌شود:
 - ۱- تهیه و تدوین و اعمال خط‌مشی و سیاست‌ها و برنامه‌ریزی لازم «بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت» برای فعالیت‌های مربوطه در بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی با رعایت سایر قوانین و مقررات مربوط به بخش‌های اخیر در چهارچوب سیاست‌های اقتصادی فنی و اجتماعی کشور.
 - ۲- تهیه و تدوین و ایجاد نظام آمار و اطلاعات مناسب برای فعالیت‌های مربوطه جهت برنامه‌ریزی و ارزیابی و نظارت مستمر آنها هماهنگ با نظام آماری کشور.
 - ۳- بررسی و انجام اقدامات لازم به منظور ایجاد و توسعه صنایع موضوع ماده یک این قانون در جهت رفع نیازهای کشور و صدور هر چه بیشتر محصولات صنعتی.
 - ۴- انجام مطالعات و اقدامات لازم جهت بهره‌برداری مطلوب از ظرفیت‌های صنعتی موجود.
 - ۵- برنامه‌ریزی و ایجاد هماهنگی لازم با صنایع نظامی کشور به منظور مشارکت در تأمین نیازمندی‌ها و تقویت قدرت دفاعی کشور با استفاده از صنایع تحت پوشش.
 - ۶- اولویت دادن به نیازهای دفاعی و تسلیحاتی کشور.

- ۷- کوشش در اخذ و گسترش و ارتقاء سطح دانش فنی در زمینه‌های مربوطه با استفاده از روش‌ها و ابزار مناسب در جهت نیل به خود کفایی صنعتی هر چه بیشتر کشور.
- ۸- تهیه و تدوین سیاست‌ها و ضوابط لازم به منظور تشویق و هدایت و حمایت متقاضیان، فعالیت در زمینه صنایع موضوع ماده یک این قانون و فراهم آوردن تسهیلات و اعطای کمک‌های فنی و اقتصادی لازم.
- ۹- تهیه و تدوین اهداف و سیاست‌ها و برنامه‌ها و نظارت بر امر چگونگی کمک‌های اعتباری دولت در زمینه فعالیت‌های صنایع موضوع ماده یک این قانون که از طریق مؤسسات و بانک‌های اعتباری تخصصی و سازمان‌های صلاحیت‌دار مربوطه اعطاء می‌گردد.
- ۱۰- تهیه و تدوین و اجرای برنامه‌های آموزشی و پژوهشی و تحقیقات کاربردی با هماهنگی و همکاری دانشگاه‌ها، مؤسسات و مراکز علمی، تحقیقاتی و صنعتی و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط و ارائه خدمات و امکانات مناسب به محققین و پژوهشگرانی که در زمینه صنایع مذکور در ماده یک این قانون فعالیت می‌نمایند.
- ۱۱- همکاری با مؤسسات علمی و فنی و صنعتی بین‌المللی و عضویت و شرکت در مؤسسات، سازمان‌ها و شوراهای و مجامع و نمایشگاه‌های بین‌المللی با رعایت قوانین و مقررات مربوطه به منظور تحقق اهداف صنعتی و صادراتی.
- ۱۲- همکاری با مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به منظور تدوین استانداردهای ملی مربوطه و همچنین تهیه و تدوین و اعمال استانداردهای فنی و مهندسی اختصاصی با استفاده از همکاری مؤسسات ذی‌ربط داخلی و خارجی.
- ۱۳- فراهم آوردن موجبات تأمین و تدارک مواد و قطعات و اقلام مورد نیاز فعالیت‌های صنایع موضوع ماده یک این قانون توسط واحدهای تحت پوشش و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط کشور.
- ۱۴- مشارکت در تهیه و تدوین مقررات صادرات و واردات محصولات صنایع موضوع ماده یک این قانون و نیز صدور اجازه و یا مباشرت و یا نظارت بر اقلام و تجهیزات صنعتی وارداتی طرح‌های عمرانی.
- ۱۵- همکاری در ایجاد شهرک‌ها و نواحی صنعتی به منظور ایجاد تسهیلات زیربنایی لازم جهت گسترش فعالیت‌های صنعتی و اعمال سیاست‌های منطقه‌ای.
- ۱۶- بررسی و تهیه و اجرای طرح‌های احداث، توسعه و تجهیز و نوسازی واحدهای تحت پوشش دولتی، طرح‌های خاص صنعتی و تسهیلات اختصاصی، رفاهی، بهداشتی و آموزشی واحدهای صنعتی مستقیماً یا از طریق مؤسسات و شرکت‌ها و سازمان‌های تابع یا وابسته، با همکاری و مشارکت دستگاه‌های ذی‌ربط، ضمن رعایت قوانین و مقررات مربوط.
- ۱۷- اداره کلیه شرکت‌ها و مؤسسات و سازمان‌های دولتی تابعه و وابسته به دولت (به استثناء صنایع نظامی) که در زمینه صنایع موضوع ماده یک این قانون فعالیت می‌نمایند از طریق سازمان‌های موجود یا ایجاد مؤسسات و سازمان‌های تابع و وابسته جدید.
- ۱۸- ایجاد و توسعه، انحلال، تجزیه و یا ادغام شرکت‌ها و مؤسسات و سازمان‌های دولتی که برای تحقق اهداف صنایع موضوع ماده یک قانون ضروری می‌باشد، با کسب مجوز از مراجع ذی‌ربط.
- ۱۹- تهیه و پیشنهاد لوایح و مقررات و آیین‌نامه‌های لازم جهت تصویب مراجع ذی‌ربط و تعیین شرایط و ضوابط صدور مجوزهای لازم.
- ۲۰- انجام اقدامات و اتخاذ تصمیمات لازم جهت اجرا و نظارت بر کلیه قوانین و مقررات و آیین‌نامه‌ها

و شرایط مربوط به فعالیت‌های صنایع موضوع ماده یک این قانون.

تبصره ۱- برای احتراز از تداخل وظیفه بین وزارتخانه و وزارت صنایع و تشخیص مصادیق صنایع مذکور در ماده یک این قانون، کمیسیونی به سرپرستی و عضویت وزیر صنایع سنگین و وزراء صنایع و برنامه و بودجه یا نمایندگان تام‌الاختیار آنها تشکیل و مکلف به اتخاذ تصمیم بوده، تصمیمات این هیئت با دو رأی موافق لازم‌الاجرا می‌باشد. مدت قانونی موضوع این تبصره سه ماه خواهد بود.

تبصره ۲- کلیه وظایف و اختیارات وزارت صنایع و معادن سابق موضوع قانون تشکیل وزارت صنایع و معادن مصوب ۱۳۵۳/۵/۵ و اصلاحات و الحاقیه‌های آن در مورد صنایع مذکور در این ماده به وزارت صنایع سنگین واگذار می‌شود.

تبصره ۳- وزیر صنایع سنگین عضو شورای اقتصاد و عضو مجمع عمومی شرکت ملی صنایع مس ایران و رئیس مجمع عمومی سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران خواهد بود. همچنین علاوه بر شوراها و هیئت‌ها و مجامع مذکور در قانون راجع به «تفویض وظایف و اختیارات وزیر صنایع و معادن سابق به وزراء صنایع، صنایع سنگین و معادن و فلزات مصوب ۱۳۶۳/۳/۵ مجلس شورای اسلامی» وزراء مزبور و معاونین و یا نمایندگان آنها در مجامع و شوراها زیر نیز عضویت خواهند داشت.

- شورای عالی حفاظت فنی.

- شورای حقوق و دستمزد.

- شورای عالی انفورماتیک.

- شورای عالی تأمین اجتماعی.

- شورای عالی کارآموزی.

- هیئت نمایندگان اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران.

تبصره ۴- کلیه واحدهای صنعتی موضوع این ماده مکلفند مجوزهای لازم را از وزارت صنایع سنگین دریافت نمایند و همچنین در فعالیت‌های مربوطه تابع سیاست و خط‌مشی این وزارتخانه می‌باشند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۴/۳/۹ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱- به منظور اعمال اختیار دولت در فراهم آوردن موجبات توسعه و گسترش، ایجاد، بهره‌برداری، هماهنگی، حمایت و هدایت آن دسته از صناعی که در محدوده فعالیت‌های ریخته‌گری و نورد (به غیر از موارد مستثنی شده در قانون معادن و فلزات مصوب مورخ ۱۳۶۳/۳/۵) آهن‌گری، ساخت و تولید وسائل و تجهیزات کارخانجات صنعتی، ماشین‌سازی، تجهیزات و سازه‌های فلزی، موتور و محرکه‌ها، ساخت و مونتاژ انواع وسائل نقلیه و به منظور تأمین بخشی از نیازهای جامعه، کاهش وابستگی، نیل به خودکفایی و استقلال صنعتی، «وزارت صنایع سنگین» با وظایف و اختیارات زیر تأسیس می‌شود:

۱- تهیه و پیشهاد برنامه‌های بلندمدت، میان‌مدت و اتخاذ سیاست‌ها و خط‌مشی‌های اجرایی مربوط به صنایع مذکور در ماده یک بر اساس نیازها و اولویت‌ها در چهارچوب سیاست‌های اقتصادی و فنی و اجتماعی کشور.

۲- ...

۱۸- ایجاد و توسعه، انحلال، تجزیه و یا ادغام شرکت‌ها و مؤسسات و سازمان‌های دولتی که برای تحقق اهداف صنایع موضوع ماده یک قانون ضروری می‌باشد، در محدوده قوانین و مقررات مربوطه.

۱۹- تهیه و پیشنهاد لوایح و مقررات و آیین‌نامه‌های لازم جهت تصویب مراجع ذی‌ربط و تعیین شرایط

۱-۵- نظر شماره ۵۰۰۱ مورخ ۱۳۶۴/۹/۲۰ شورای نگهبان در خصوص لایحه نحوه تأمین دارو در مناطق محروم و نیازمند کشور مصوب ۱۳۶۴/۹/۱۲ مجلس شورای اسلامی:

۱-۵-۱- نظر به اینکه تصدی این مشاغل قانوناً در محدوده وظایف دولت قرار ندارد، مباشرت دولت با اصل چهل و چهارم قانون اساسی مغایرت دارد. بدیهی است در مناطقی که کمبود دارو محسوس و موجب زحمت اهالی باشد، دولت موظف است با توزیع مستقیم دارو و یا با تشویق و کمک به داوطلبان تأسیس داروخانه اقدام نماید.^۱

و ضوابط اجرایی جهت صدور مجوزهای لازم.

۲۰- انجام اقدامات و اتخاذ تصمیمات لازم جهت اجرا و نظارت بر کلیه قوانین و مقررات و آیین نامه‌ها و شرایط و ضوابط مربوط به فعالیت‌های صنایع موضوع ماده یک این قانون. تبصره ۱- کلیه وظایف و اختیارات وزارت صنایع و معادن سابق موضوع قانون تشکیل وزارت صنایع و معادن مصوب ۱۳۵۳/۵/۵ و اصلاحات و الحاقیه‌های آن در مورد صنایع مذکور در این ماده به وزارت صنایع سنگین واگذار می‌شود.

تبصره ۲- وزیر صنایع سنگین عضو شورای اقتصاد و عضو مجمع عمومی شرکت ملی صنایع مس ایران و رئیس مجمع عمومی سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران خواهد بود. همچنین علاوه بر شوراها و هیئت‌ها و مجامع مذکور در قانون راجع به «تفویض وظایف و اختیارات وزیر صنایع و معادن سابق به وزراء صنایع، صنایع سنگین و معادن و فلزات مصوب ۱۳۶۳/۳/۵ مجلس شورای اسلامی» وزراء مزبور و معاونین و یا نمایندگان آنها در مجامع و شوراها زیر نیز عضویت خواهند داشت.

- شورای عالی حفاظت فنی.

- شورای حقوق و دستمزد.

- شورای عالی انفورماتیک.

- شورای عالی تأمین اجتماعی.

- شورای عالی کارآموزی.

- هیئت نمایندگان اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران.

تبصره ۳- کلیه واحدهای صنعتی موضوع این ماده مکلفند مجوزهای لازم را از وزارت صنایع سنگین دریافت نمایند. ۱. ماده واحده- وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی موظف است به منظور تأمین نیازهای دارویی مردم مناطق محروم و نیازمند بخش‌ها و شهرهای کشور پس از اعلام عمومی در صورتی که داوطلب سرمایه‌گذاری و تأسیس داروخانه از بخش خصوصی یا تعاونی وجود نداشته باشد، داروخانه‌هایی به صورت شرکت سهامی و با مشارکت بخش خصوصی سازمان‌ها و مؤسسات و صندوق‌های خیریه و نهادهای انقلابی به نسبت (۴۹٪) سهم بخش خصوصی و سازمان‌ها و مؤسسات فوق‌الذکر و (۵۱٪) سهم دولت در مناطق مذکور ایجاد نماید.

تبصره ۱- از بخش خصوصی دکترهای داروساز، تکنسین‌ها و کمک‌تکنسین‌های داروسازی و کسانی که بیش از پنج سال در داروخانه‌ها کار کرده‌اند در صورتی که صلاحیت کاری آنها مورد تأیید سازمان‌های بهداشتی منطقه‌ای استان‌ها قرار گیرد، در سرمایه‌گذاری این شرکت‌ها اولویت خواهند داشت. سرمایه‌گذاری مسئولین

۱-۶- نظر شماره ۶۷۸۰ مورخ ۱۳۶۵/۷/۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه بازپرداخت اوراق قرضه گسترش مالکیت واحدهای تولیدی مصوب ۱۳۶۵/۶/۱۸ مجلس شورای اسلامی:

۱-۶-۱- اطلاع ماده واحده که شامل فروش سهام مربوط به صنایع بزرگ هم می‌شود، مغایر بند اول اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.^۱

دارویی کشور اعم از مرکز و استان‌ها در داروخانه‌های موضوع این قانون ممنوع می‌باشد.
تبصره ۲- هیچ‌کدام از افراد مذکور در تبصره یک نمی‌توانند در بیش از یک داروخانه سرمایه‌گذاری کرده و عضو باشند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۴/۱۱/۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی موظف است به منظور تأمین نیازهای دارویی مردم مناطق محروم و نیازمند بخش‌ها و شهرهای کشور پس از اعلام عمومی در صورتی که داوطلب سرمایه‌گذاری و تأسیس داروخانه از بخش خصوصی یا تعاونی وجود نداشته باشد، داروهای مورد نیاز این مناطق را از طریق واحدهای بهداشتی درمانی خود تأمین نماید.
تبصره ۱- وجوه دریافتی بابت بهای داروها صرفاً به منظور خرید داروهای مجدد و هزینه‌های جاری این نوع واحدها به مصرف خواهد رسید.
تبصره ۲- این نحوه توزیع مانع از تأسیس داروخانه از طرف بخش خصوصی یا تعاونی و خیریه نخواهد بود.

۱. ماده واحده- دولت مکلف است تا آخر سال ۱۳۶۷ نسبت به فروش کلیه سهام مشمول قانون گسترش مالکیت واحدهای تولیدی که طی سال‌های ۱۳۵۴ تا ۱۳۵۷ به سازمان مالی گسترش مالکیت واحدهای تولیدی واگذار گردیده است اقدام و از محل وجوه حاصل از فروش سهام مذکور و همچنین سایر منابع در اختیار سازمان، اصل بهای اوراق قرضه گسترش مالکیت واحدهای تولیدی در اختیار اشخاص بخش خصوصی، سازمان‌های دولتی و بانک‌ها را با رعایت ترتیب مزبور، حداکثر تا پایان سال ۱۳۶۷ طبق آیین‌نامه‌ای که بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد بازپرداخت نماید. قیمت فروش سهام فوق‌الذکر توسط شورای گسترش مالکیت واحدهای تولیدی با رعایت صرفه و صلاح دولت جمهوری اسلامی ایران تعیین و در درجه اول به کارکنان واحدهای تولیدی و در درجه بعد به بانک‌ها و سایر اشخاص حقیقی و یا حقوقی واگذار گردد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۵/۸/۱۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- دولت مکلف است تا آخر سال ۱۳۶۷ نسبت به فروش کلیه سهام مشمول قانون گسترش مالکیت واحدهای تولیدی که طی سال‌های ۱۳۴۵ تا ۱۳۵۷ به سازمان مالی گسترش واحدهای تولیدی واگذار گردیده است، با رعایت اصل ۴۴ قانون اساسی اقدام و از محل وجوه حاصل از فروش سهام مذکور و همچنین سایر منابع در اختیار سازمان، اصل بهای اوراق قرضه گسترش مالکیت واحدهای تولیدی در اختیار اشخاص بخش خصوصی، سازمان‌های دولتی و بانک‌ها را با رعایت ترتیب مزبور حداکثر تا پایان سال ۱۳۶۷ طبق آیین‌نامه‌ای که بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب

۱-۷- نظر شماره ۸۲۸۵ مورخ ۱۳۶۶/۳/۶ شورای نگهبان در خصوص طرح قانونی بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۶/۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی:

۱-۷-۱- نظر به اینکه از بند (۲) اصل ۴۳ و تقسیم‌بندی اصل ۴۴ قانون اساسی استفاده می‌شود که در تعاونی، اختیار سرمایه و مدیریت در دست اعضا است، در حالی که طبق مفاد این قانون به ویژه مواد (۱۷)، (۱۸)، بندهای (۴) و (۵) ماده (۱۹)، ذیل تبصره (۱) و تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۲۵)، بند (۴) ماده (۲۶)، تبصره (۱) و (۲) ماده (۳۳) و ماده (۴۶) دولت می‌تواند تمام یا قسمت عمده‌ای از سرمایه شرکت‌ها و مؤسسات تعاونی را تأمین نموده و در بسیاری از تصمیمات و برنامه‌ریزی‌ها دخالت داشته و حتی در سود حاصله نیز شریک باشد و مآلاً زمام امور را در اکثر تعاونی‌ها علی‌الخصوص مؤسسات تعاونی در دست بگیرد ... مواد و تبصره‌های مذکور مغایر با مفهوم تعاون مورد نظر قانون اساسی است.^۱

۱-۷-۲- ماده (۲۷)^۲ که تعاونی را به سه رشته تولید و توزیع و خدمات تقسیم نموده است با توجه به اینکه در اصل ۴۴ قانون اساسی منحصراً تعاونی‌های تولید و توزیع ذکر شده است مغایر قانون اساسی است. سایر مواد نیز که به تعاونی خدمات اشاره شده باید اصلاح گردد.

۱-۷-۳- ذیل تبصره (۱) ماده (۲۵)^۳ که به دولت اجازه می‌دهد که بتواند شرکت‌ها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت و بانک‌ها و ... با رعایت اصل ۴۴ قانون اساسی به شرکت یا مؤسسه تعاونی تبدیل نماید، اگر منظور این باشد که سهام شرکت‌های تبدیل‌شده به تعاونی متعلق به دولت باشد، با بند (۲) اصل ۴۳ و ۴۴ قانون اساسی مغایر است.

هیئت وزیران می‌رسد بازپرداخت نماید. قیمت فروش سهام فوق‌الذکر توسط شورای گسترش مالکیت واحدهای تولیدی با رعایت صرفه و صلاح دولت جمهوری اسلامی ایران تعیین و در درجه اول به کارکنان واحدهای تولیدی و در درجه بعد به بانک‌ها و سایر اشخاص حقیقی و یا حقوقی واگذار گردد. ۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل چهل و سوم، شماره ۱-۴-۱.

۲. ماده ۲۷- تعاونی‌های موضوع این قانون به سه رشته تولید و توزیع و خدمات تقسیم می‌شوند. مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۵/۸/۱۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۲۷) در مصوبه اصلاحی حذف شد.

۳. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل چهل و سوم، شماره ۱-۴-۲.

۴-۷-۱- تأسیس شورای هماهنگی (موضوع ماده ۶۱) با اختیارات مندرج در ماده (۷۰)^۱ که خارج از حدود نظارت دولت بر شرکت‌ها و مؤسسات تعاونی است، مغایر با قانون اساسی شناخته شد.

۸-۱- نظر شماره ۹۸۵۵ مورخ ۱۳۶۶/۹/۱۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه کار مصوب ۱۳۶۶/۸/۲۴ مجلس شورای اسلامی:

۸-۱-۱- تبصره (۲) ماده (۱۲۰)^۲ که شرکت‌های تعاونی را به (تولیدی، کشاورزی، صنعتی و خدماتی) تقسیم‌بندی کرده است، خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است.

۹-۱- نظر شماره ۱۹۶ مورخ ۱۳۶۸/۲/۱۳ شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۵۹/۴/۱۳ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۳ مجلس شورای اسلامی:

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل چهل و سوم، شماره ۱-۴-۳.

۲. ماده ۱۲۰- وزارت کار و امور اجتماعی موظف است نسبت به ایجاد مراکز خدمات اشتغال در سراسر کشور اقدام نماید. مراکز خدمات موظفند تا ضمن شناسایی زمینه‌های ایجاد کار و برنامه‌ریزی برای فرصت‌های اشتغال نسبت به ثبت نام و معرفی بیکاران به مراکز آموزشی فنی (در صورت نیاز به آموزش) و یا معرفی به مراکز تولیدی، صنعتی، کشاورزی و خدماتی اقدام نمایند. تبصره ۱- ...

تبصره ۲- دولت موظف است تا در ایجاد شرکت‌های تعاونی (تولیدی، کشاورزی، صنعتی و خدماتی) معلولین را از طریق اعطای وام‌های قرض‌الحسنه درازمدت و آموزش‌های لازم و برقراری تسهیلات انجام کار و حمایت از تولید یا خدمات آنان مورد حمایت قرار داده و نسبت به رفع موانع معماری در کلیه مراکز موضوع این ماده و تبصره‌ها که معلولین در آنها حضور می‌یابند اقدام نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۸/۷/۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۲۰- وزارت کار و امور اجتماعی موظف است نسبت به ایجاد مراکز خدمات اشتغال در سراسر کشور اقدام نماید. مراکز خدمات موظفند تا ضمن شناسایی زمینه‌های ایجاد کار و برنامه‌ریزی برای فرصت‌های اشتغال نسبت به ثبت نام و معرفی بیکاران به مراکز آموزشی فنی (در صورت نیاز به آموزش) و یا معرفی به مراکز تولیدی، صنعتی، کشاورزی و خدماتی اقدام نمایند.

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- دولت موظف است تا در ایجاد شرکت‌های تعاونی (تولیدی، کشاورزی، صنعتی و توزیعی) معلولین را از طریق اعطای وام‌های قرض‌الحسنه درازمدت و آموزش‌های لازم و برقراری تسهیلات انجام کار و حمایت از تولید یا خدمات آنان مورد حمایت قرار داده و نسبت به رفع موانع معماری در کلیه مراکز موضوع این ماده و تبصره‌ها که معلولین در آنها حضور می‌یابند اقدام نماید.

۱-۹-۱- ماده (۹)^۱ انتصاب افراد برای تصدی امور اتحادیه از طرف کمیسیون نظارت تا فراهم شدن زمینه انتخابات (مذکور در تبصره اضافه شده به ماده ۲۴)، مداخله در امور اتحادیه صنفی است و با اصل ۴۴ قانون اساسی مغایرت دارد.

۱۰-۱- نظر شماره ۷۱۴۵ مورخ ۱۳۷۳/۹/۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۷۳/۸/۲۴ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱۰-۱- عموم تبصره (۴۲)^۲، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱. ماده ۹- تبصره ذیل به ماده (۲۴) اضافه می‌گردد:

تبصره- مدت خدمت و مسئولیت اعضای هیئت مدیره اتحادیه‌های صنفی از تاریخ انتخابات به مدت چهار سال تمام می‌باشد و در صورت عدم برگزاری انتخابات جدید پس از مدت مذکور و یا عزل هیئت مدیره، کمیسیون نظارت مکلف است نسبت به انتصاب افرادی برای تصدی امور اتحادیه و فراهم شدن زمینه انتخابات حداکثر به مدت شش ماه اقدام نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۸/۲/۳۱ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۰- تبصره ذیل به ماده (۲۴) اضافه می‌گردد:

تبصره- مدت خدمت و مسئولیت اعضای هیئت مدیره اتحادیه‌های صنفی از تاریخ انتخابات چهار سال تمام می‌باشد. کمیسیون نظارت موظف است قبل از پایان هر دوره انتخابات جدید را برگزار کند و در صورت عزل هیئت مدیره، کمیسیون نظارت موظف است حداکثر ظرف مدت دو ماه نسبت به برگزاری انتخابات جدید اقدام نماید.

۲. تبصره ۴۲- به منظور جلب مشارکت بیشتر بخش‌های خصوصی و تعاونی در امور عمومی و خدمات اجتماعی، تولید، اشتغال، تجارت، تحقیقات و نگهداری و بهره‌برداری از تأسیسات زیربنایی و عمومی، دولت موظف است با رعایت مصالح عمومی، فعالیت‌های یادشده بخش‌های دولتی را به بخش خصوصی و تعاونی واگذار کند و برای فعال‌تر شدن این بخش‌ها تدابیر و اقداماتی از قبیل اصلاح مقررات، ارائه تسهیلات بانکی، تکمیل سرمایه‌گذاری زیربنایی، توسعه و تسهیل ارتباطات و همچنین ترویج تشکلهای و ساختارهای صنعتی، تحقیقاتی و پیمانکاری اتخاذ نماید.

فهرست فعالیت‌ها، ترتیبات و آیین‌نامه اجرایی این تبصره، ظرف شش‌ماه توسط سازمان برنامه و بودجه، وزارت امور اقتصادی و دارایی و دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۹/۱۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

تبصره ۴۲- به منظور جلب مشارکت بیشتر بخش‌های خصوصی و تعاونی در امور عمومی و خدمات اجتماعی، تولید، اشتغال، تجارت، تحقیقات و نگهداری و بهره‌برداری از تأسیسات زیربنایی و عمومی، دولت موظف است با رعایت اصل ۴۴ قانون اساسی و مصالح عمومی، فعالیت‌های یادشده بخش‌های دولتی را به بخش خصوصی و تعاونی واگذار کند و برای فعال‌تر شدن این بخش‌ها تدابیر و اقداماتی از قبیل اصلاح مقررات، ارائه تسهیلات بانکی، تکمیل سرمایه‌گذاری زیربنایی، توسعه و تسهیل ارتباطات و همچنین ترویج تشکلهای و ساختارهای صنعتی، تحقیقاتی و پیمانکاری اتخاذ نماید.

۱-۱۰-۲- اطلاق ردیف (۳) بند (۱۵) اهداف کلان کیفی، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی است.

۱-۱۰-۳- در بند (د) (۱-۳-۳)^۲ هزینه‌های جاری اهداف کلان کیفی، باید با رعایت اصل ۴۴ قانون اساسی ذکر شود.

۱-۱۰-۴- بند (۴-۴)^۳ سیاست‌های عمومی اهداف کلان کیفی، باید با رعایت اصل ۴۴ قانون اساسی ذکر شود.

۱-۱۰-۵- بند (۲-۷)^۴ سیاست‌های پرسنلی بخش دولتی اهداف کلان کیفی، باید

فهرست فعالیت‌ها، ترتیبات و آیین‌نامه اجرایی این تبصره، ظرف شش‌ماه توسط سازمان برنامه و بودجه، وزارت امور اقتصادی و دارایی و دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۱. ۱۵- ایجاد تعادل در بخش‌های اقتصادی (دولتی، خصوصی و تعاونی) از طریق:
... -۱

۳- واگذاری بخش‌هایی از فعالیت‌های دولت که با حاکمیت دولت منافاتی ندارد به بخش‌های خصوصی و تعاونی.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۹/۱۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

به انتهای بند (۳)، عبارت «با رعایت اصل ۴۴ قانون اساسی» الحاق گردید.

۲. ۱-۳-۳- هزینه‌های جاری
... الف -

د- انتقال قسمتی از فعالیت‌های خدماتی بخش دولتی در زمینه‌های خدمات اجتماعی به بخش غیردولتی و آزادسازی منابع مالی دولت جهت ایجاد امکان بهبود کیفیت خدمات دولتی.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۹/۱۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

عبارت «با رعایت اصل ۴۴ قانون اساسی» به انتهای بند (د) الحاق گردید.

۳. ۴- سیاست‌های عمومی

۱-۴- ...

۴-۴- ادامه و تسریع واگذاری شرکت‌های دولتی و تحت پوشش دولت به بخش‌های خصوصی و تعاونی.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۹/۱۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

به انتهای بند (۴-۴)، عبارت «با رعایت اصل ۴۴ قانون اساسی» الحاق گردید.

۴. ۷- سیاست‌های پرسنلی بخش دولتی

۱-۷- ...

۷-۲- ارجاع آن دسته از فعالیت‌های بخش دولتی که موجب کاهش هزینه‌ها می‌شود به بخش‌های تعاونی و خصوصی.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۹/۱۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

به انتهای بند (۷-۲)، عبارت «با رعایت اصل ۴۴ قانون اساسی» الحاق گردید.

با رعایت اصل ۴۴ قانون اساسی ذکر شود.

۱-۱۱- نظر شماره ۱۳۸۷ مورخ ۱۳۷۴/۱۰/۶ شورای نگهبان در خصوص اساسنامه شرکت سهامی مخابرات استان‌ها مصوب ۱۳۷۴/۹/۱۲ کمیسیون مشترک امور اداری و استخدامی و امور پست و تلگراف و نیرو مجلس شورای اسلامی:
 ۱-۱۱-۱- تبصره (۴) ماده (۱۴)،^۱ مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱. ماده ۱۴- وظایف و اختیارات مجمع عمومی و هیئت مدیره و رئیس هیئت مدیره و مدیران عامل شرکت مطابق مواد (۱۰)، (۱۱)، (۲۲)، (۲۳)، (۲۴)، (۲۵) و (۲۶) اساسنامه شرکت مخابرات ایران و تبصره‌های آن و نیز قانون تجارت می‌باشد.
 تبصره ۱- ...

تبصره ۴- واگذاری قسمتی از سهام شرکت به کارکنان خود و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی با رعایت قوانین و مقررات مربوط و تصویب مجمع عمومی شرکت امکان‌پذیر است.
 مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۴/۱۰/۱۲ کمیسیون مشترک امور اداری و استخدامی و امور پست و تلگراف و نیرو مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۴- وظایف و اختیارات مجمع عمومی و هیئت مدیره و رئیس هیئت مدیره و مدیران عامل شرکت مطابق مواد (۱۰)، (۱۱)، (۲۲)، (۲۳)، (۲۴)، (۲۵) و (۲۶) اساسنامه شرکت مخابرات ایران و تبصره‌های آن و نیز قانون تجارت می‌باشد.
 تبصره ۱- ...

تبصره ۴- اجرای تبصره مواد (۲۵) و (۲۶) اساسنامه شرکت مخابرات ایران منوط به رعایت قوانین مربوط است.
 [ماده (۲۵) و (۲۶) اساسنامه شرکت مخابرات ایران:

ماده ۲۵- رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل می‌تواند با مسئولیت خود قسمتی از اختیارات خود را با ابلاغ کتبی به هر یک از اعضای هیئت مدیره و یا کارکنان شرکت تفویض نماید.
 تبصره- ارجاع دعاوی و اختلافات به داور و سازش و انتخاب داور و وکیل برای سازش منوط به تصویب مجمع عمومی است.

ماده ۲۶- رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل بالاخص دارای وظایف و اختیارات زیر می‌باشد:
 ۱- ارتقاء و اعطای پاداش و اضافه حقوق و مزایا و اخذ تصمیم درباره کلیه امور استخدامی کارکنان و استخدام افراد مورد نیاز و همچنین نصب و عزل و اخراج طبق مقررات و آیین‌نامه‌های مربوط
 ۲- معرفی امضا‌های مجاز و تعهدآور برای شرکت
 ۳- تهیه و تنظیم بودجه سالانه و ترازنامه و برنامه عملیات و آیین‌نامه‌های شرکت و تقدیم آن به مجمع عمومی پس از تصویب هیئت مدیره

۴- فراهم نمودن همه‌گونه تسهیلات برای انجام وظایف بازرسان
 ۵- اقدام در تمرکز وجوه مربوط به شرکت و صدور دستور پرداخت هزینه عملیات اجرایی شرکت طبق برنامه‌ها و بودجه‌های تفصیلی مصوب
 ۶- دستور تعقیب اداری کارکنان شرکت طبق آیین‌نامه استخدامی و ارجاع پرونده مربوط در صورتی که

۱-۱۲- نظر شماره ۷۵/۲۱/۰۲۸۵ مورخ ۱۳۷۵/۱/۲۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۵/۱/۱۴ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱۲-۱- تبصره (۲) ماده واحده،^۱ مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

تخلف جنبه جزایی داشته باشد به مراجع صالحه.]

۱. تبصره ۲- تأسیس بانک ایرانی و افتتاح بانک خارجی در مناطق آزاد و مؤسسات اعتباری غیربانکی اعم از ایرانی یا خارجی و تصویب اساسنامه آنها با پیشنهاد سازمان و تصویب بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر طبق ضوابط مصوب هیئت وزیران انجام خواهد شد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۵/۲/۳۰ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

تبصره ۲- تأسیس بانک ایرانی با حداقل (۵۱٪) سهام دولتی و افتتاح شعب بانک خارجی (با توجه به ذیل اصل ۴۴ قانون اساسی) و تأسیس مؤسسات اعتباری غیربانکی اعم از ایرانی یا خارجی و افتتاح شعب آنها در مناطق آزاد و تصویب اساسنامه آنها با پیشنهاد سازمان، تأیید بانک مرکزی و تصویب هیئت وزیران انجام خواهد شد.

نظر شماره ۷۵/۲۱/۰۵۴۹ مورخ ۱۳۷۵/۳/۱۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۵/۲/۳۰ مجلس شورای اسلامی: صدر تبصره (۲) ماده واحده در خصوص افتتاح شعب بانک خارجی، اشکال همچنان باقی است و مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۵/۴/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

تبصره ۲- تأسیس بانک ایرانی با حداقل پنجاه و یک درصد (۵۱٪) سهام دولتی و افتتاح شعب بانک خارجی (با توجه به اینکه عدم افتتاح شعب بانک‌های خارجی در مناطق آزاد، مانع رشد و توسعه اقتصادی کشور در این مناطق می‌گردد) و تأسیس مؤسسات اعتباری غیربانکی ایرانی و افتتاح شعب مؤسسات غیربانکی خارجی مشروط بر اینکه تسهیلات متقابلی قانوناً توسط کشور متبوع مؤسسه متقاضی در این خصوص در نظر گرفته شده باشد، در مناطق آزاد مجاز و تصویب اساسنامه آنها با پیشنهاد سازمان، تأیید بانک مرکزی و تصویب هیئت وزیران خواهد بود.

نظر شماره ۷۵/۲۱/۰۶۶۳ مورخ ۱۳۷۵/۵/۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۵/۴/۲۴ مجلس شورای اسلامی:

اشکال افتتاح شعب بانک خارجی در تبصره‌های (۲) و (۳) ماده واحده، همچنان باقی است و مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد، و عبارت «بانکداری برون‌مرزی» در ذیل تبصره (۳) باید اصلاح شود. با عنایت به اظهار نظر شماره ۷۵/۲۱/۰۶۶۳ مورخ ۱۳۷۵/۵/۳ شورای نگهبان مبنی بر برطرف نشدن برخی از ایرادهای شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۷۵/۸/۲۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

تبصره ۲- تأسیس بانک ایرانی با حداقل (۵۱٪) سهام دولتی و افتتاح شعب بانک خارجی و تأسیس

۱-۱۲-۲- تبصره (۳) ماده واحده،^۱ مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی و اطلاق آن از نظر مقررات بانکداری بین‌المللی که موجب ربا می‌شود نیز مغایر موازین شرع شناخته شد.

۱-۱۳- نظر شماره ۱۳۷۷/۲۱/۲۹۵۱ مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۷ شورای نگهبان در

مؤسسات اعتباری غیربانکی اعم از ایرانی یا خارجی و نیز افتتاح شعب آنها در مناطق آزاد و تصویب اساسنامه آنها با پیشنهاد سازمان، تأیید بانک مرکزی و تصویب هیئت وزیران انجام خواهد شد.

۱. تبصره ۳- شعب بانک‌های خارجی مستقر در مناطق آزاد و آن گروه از بانک‌های ایرانی مناطق آزاد که از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجوز فعالیت برون‌مرزی دارند می‌توانند با مقررات بانکداری بین‌المللی فعالیت نمایند.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۵/۲/۳۰ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

تبصره ۳- شعب بانک‌های خارجی مستقر در مناطق آزاد و آن گروه از بانک‌های ایرانی مناطق آزاد که از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجوز فعالیت برون‌مرزی دارند می‌توانند طبق ضوابط مصوب هیئت وزیران و با رعایت مقررات بانکداری اسلامی به فعالیت بانکداری برون‌مرزی اقدام نمایند.

نظر شماره ۷۵/۲۱/۰۵۴۹ مورخ ۱۳۷۵/۳/۱۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۵/۲/۳۰ مجلس شورای اسلامی:

صدر تبصره (۳) ماده واحده در خصوص «شعب بانک‌های خارجی»، اشکال رفع نشده و مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۵/۴/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

تبصره ۳- نظر به اینکه عدم افتتاح شعب بانک‌های خارجی در مناطق آزاد مانع رشد و توسعه اقتصادی کشور در این مناطق می‌گردد، شعب بانک‌های خارجی مستقر در مناطق آزاد و آن گروه از بانک‌های ایرانی مناطق آزاد که از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجوز فعالیت برون‌مرزی دارند می‌توانند طبق ضوابط مصوب هیئت وزیران با رعایت مقررات بانکداری اسلامی به فعالیت بانکداری برون‌مرزی اقدام نمایند.

نظر شماره ۷۵/۲۱/۰۶۶۳ مورخ ۱۳۷۵/۵/۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۵/۴/۲۴ مجلس شورای اسلامی:

اشکال افتتاح شعب بانک خارجی در تبصره‌های (۲) و (۳) ماده واحده، همچنان باقی است و مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد، و عبارت «بانکداری برون‌مرزی» در ذیل تبصره (۳) باید اصلاح شود.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۷۵/۲۱/۰۶۶۳ مورخ ۱۳۷۵/۵/۳ شورای نگهبان مبنی بر برطرف نشدن برخی از ایرادهای شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۷۵/۸/۲۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

تبصره ۳- شعب بانک‌های خارجی مستقر در مناطق آزاد و آن گروه از بانک‌های ایرانی مناطق آزاد که از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجوز فعالیت برون‌مرزی دارند، می‌توانند طبق ضوابط مصوب هیئت وزیران و با رعایت مقررات بانکداری اسلامی به فعالیت بانکداری برون‌مرزی اقدام نمایند.

خصوص لایحه اصلاح قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰، مصوب ۱۳۷۷/۳/۱۷ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱۳-۱- در ماده (۵) اصلاحی،^۱ حذف عبارت «بدون آنکه عضو باشند» از انتهای ماده (۱۷) قانون، خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۱۳-۱- در ماده (۲۸)^۲ (اصلاح بند ۱۷ ماده ۶۶) که موجب دخالت دولت در

۱. ماده ۵- اصلاح زیر در ماده (۱۷) به عمل آمد:

عبارت «بدون آنکه عضو باشند» از انتهای ماده (قبل از تبصره) حذف شد.

[ماده ۱۷- شرکت‌های تعاونی شرکت‌هایی است که تمام یا حداقل (۵۱٪) سرمایه به وسیله اعضا در اختیار شرکت تعاونی قرار می‌گیرد و وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت و تحت پوشش دولت، بانک‌ها، شهرداری‌ها، شوراهای اسلامی کشوری، بنیاد مستضعفان و سایر نهادهای عمومی می‌توانند جهت اجرای بند (۲) اصل ۴۳ از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر از قبیل مشارکت، مضاربه، مزارعه، مساقات، اجاره، اجاره به شرط تملیک، بیع شرط، فروش اقساطی، صلح، اقدام به کمک در تأمین یا افزایش سرمایه شرکت‌های تعاونی نمایند بدون آنکه عضو باشند. تبصره- در مواردی که دستگاه‌های دولتی در تأسیس شرکت‌های تعاونی شریک می‌شوند، ظرف مدتی که با موافقت طرفین در ضمن عقد شرکت تعیین خواهد شد، سهم سرمایه‌گذاری دولت به تدریج بازپرداخت و صد در صد سرمایه به تعاونی تعلق خواهد گرفت.]

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۷/۷/۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۵) در مصوبه اصلاحی حذف شد.

۲. ماده ۲۸- بند (۱۷) ماده (۶۶) به شرح زیر اصلاح و یک بند به عنوان بند (۳۰) به این ماده الحاق گردید:

۱۷- در صورت احراز تخلف، وزارت تعاون می‌تواند ضمن برکناری مدیران متخلف، افرادی را برای مدت سه ماه به جای آنها منصوب و بلافاصله نسبت به تشکیل مجمع عمومی برای انتخابات هیئت مدیره جدید اقدام کند.

۳۰- تشکیل تعاونی در بخش کشاورزی.

[ماده ۶۶- وظایف و اختیارات وزارت تعاون عبارت است از:

۱- ...

۱۷- حسابرسی از تعاونی‌ها در صورت تقاضا و شکایت‌های اعضا در حدود امکانات.

۱۸- ..

۲۹- سلب مزایا از تعاونی‌هایی که بر خلاف قانون و مقررات بخش تعاونی عمل نموده و یا بر خلاف اساسنامه مصوب اقداماتی کرده باشند.]

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۷/۷/۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۲۷- بند (۱۷) ماده (۶۶) به شرح زیر اصلاح و یک بند به عنوان بند (۳۰) به این ماده الحاق گردید:

۱۷- وزارت تعاون می‌تواند در صورت احراز تخلف در اداره امور شرکت‌ها یا اتحادیه‌های تعاونی مراتب را به دادگاه صالح اعلام و دادگاه موظف است خارج از نوبت در رسیدگی مقدماتی در صورت احراز تخلف، حکم تعلیق مدیران شرکت‌ها و اتحادیه‌های تعاونی یادشده را صادر نماید. در این صورت وزارت تعاون موظف است به طور موقت افرادی را برای تشکیل مجمع عمومی و انتخاب هیئت مدیره جدید منصوب نماید.

۳۰- تشکیل تعاونی در بخش کشاورزی.

امور تعاونی‌ها می‌گردد، خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته گردید.

۱-۱۴- نظر شماره ۷۷/۲۱/۴۰۲۶ مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۱۶ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۷/۱۰/۲ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱۴-۱- در بند (۳) ماده واحده، اصل ماده (۱۸)^۱ از جهت اینکه اطلاق آن شامل تأسیس بانک توسط غیر دولت می‌شود، خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است و اطلاق تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری که شامل خارجیان نیز می‌گردد، خلاف اصل ۸۱ قانون اساسی شناخته گردید.

۱-۱۴-۲- تبصره (۱) ماده (۱۸)^۲ از این جهت که تعیین انواع عملیات بانکی و تعریف هر

۱. ۳- متن زیر جایگزین ماده (۱۸) قانون مذکور می‌شود:

ماده ۱۸- تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری به صورت شرکت سهامی عام یا خاص با سهام با نام و اشتغال به عملیات بانکی و استفاده از عنوان بانک و یا مؤسسه اعتباری در مناطق منحصراً طبق مفاد این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن که توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید و دستورالعمل‌های مربوط انجام می‌شود.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۲۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

۲- متن زیر جایگزین ماده (۱۸) قانون مذکور می‌شود:

ماده ۱۸- تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری به صورت شرکت سهامی عام یا خاص با سهام با نام و اشتغال به عملیات بانکی و استفاده از عنوان بانک و یا مؤسسه اعتباری در مناطق، منحصراً طبق مفاد این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن که توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید و دستورالعمل‌های مربوط انجام می‌شود.

نظر شماره ۷۸/۲۱/۴۵۱۳ مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۵ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۷/۱۲/۲۵ مجلس شورای اسلامی:

اشکالات شورا در مورد ماده (۱۸) و تبصره‌های آن و نیز ماده (۲۸) و تبصره‌های آن به قوت خود باقی است. با عنایت به اظهار نظر شماره ۷۸/۲۱/۴۵۱۳ مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۵ شورای نگهبان مبنی بر برطرف نشدن ایرادهای شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۷۸/۴/۳۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

ماده ۱۸- تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری به صورت شرکت سهامی عام یا خاص با سهام با نام و اشتغال به عملیات بانکی و استفاده از عنوان بانک و یا مؤسسه اعتباری در مناطق، منحصراً طبق مفاد این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن که توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید انجام می‌شود.

۲. ماده ۱۸- ...

تبصره ۱- تعیین انواع عملیات بانکی در مناطق و تعریف هر یک از آنها با شورای پول و اعتبار بانک مرکزی است.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۲۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۸- ...

یک از آنها را به شورای پول و اعتبار بانک مرکزی واگذار نموده، خلاف ذیل اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۱۴-۳- تبصره (۲) ماده (۱۸)^۱ نیز همان دو اشکال مذکور در مورد اصل ماده را دارد.

۱-۱۴-۴- در بند (۶) ماده (۲۸)^۲، اصل ماده و تبصره آن از این جهت که اجازه

تبصره ۱- تعیین انواع عملیات بانکی در مناطق و تعریف هر یک از آنها با شورای پول و اعتبار بانک مرکزی است.

نظر شماره ۷۸/۲۱/۴۵۱۳ مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۵ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۷/۱۲/۲۵ مجلس شورای اسلامی: اشکالات شورا در مورد ماده (۱۸) و تبصره‌های آن و نیز ماده (۲۸) و تبصره‌های آن به قوت خود باقی است. با عنایت به اظهار نظر شماره ۷۸/۲۱/۴۵۱۳ مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۵ شورای نگهبان مبنی بر برطرف نشدن ایرادهای شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۷۸/۴/۳۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

تبصره (۱) ماده (۱۸) به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام نرسید.

۱. ماده ۱۸-

تبصره ۲- تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری ایرانی و خارجی در مناطق، موکول به پیشنهاد سازمان، تصویب اساسنامه آنها توسط شورای پول و اعتبار و صدور مجوز از طرف بانک مرکزی است.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۲۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۸-

تبصره ۲- تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری ایرانی و خارجی در مناطق، موکول به پیشنهاد سازمان، تصویب اساسنامه آنها توسط شورای پول و اعتبار و صدور مجوز از طرف بانک مرکزی است.

نظر شماره ۷۸/۲۱/۴۵۱۳ مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۵ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۷/۱۲/۲۵ مجلس شورای اسلامی:

اشکالات شورا در مورد ماده (۱۸) و تبصره‌های آن و نیز ماده (۲۸) و تبصره‌های آن به قوت خود باقی است.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۷۸/۲۱/۴۵۱۳ مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۵ شورای نگهبان مبنی بر برطرف نشدن ایرادهای شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۷۸/۴/۳۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

ماده ۱۸- ...

تبصره ۱- تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری ایرانی با سرمایه داخلی و خارجی در مناطق، موکول به پیشنهاد سازمان و تصویب اساسنامه آنها توسط شورای پول و اعتبار و صدور مجوز از طرف بانک مرکزی است.

۲. متن زیر به عنوان ماده (۲۸) به قانون مذکور الحاق می‌شود:

ماده ۲۸- تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه ایرانی و خارجی و شعب و نمایندگی آنها و مؤسسات

تأسیس بیمه را به خارجیان می‌دهد، خلاف اصل ۴۴ و ۸۱ قانون اساسی است و از این جهت که عموم آن در مورد داخلی شامل تأسیس بیمه توسط غیر دولت نیز می‌شود، خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد.

۱-۱۵- نظر شماره ۷۸/۲۱/۵۸۵۸ مورخ ۱۳۷۸/۹/۳۰ و نظر شماره ۷۸/۲۱/۵۸۷۴ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱۵-۱- اطلاق ماده (۱۹)^۱ چون در مواردی دولت را مسبب الاختیار می‌کند،

کارگزاری بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مجاز و تابع مقرراتی است که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره- مؤسسات بیمه‌ای که بر اساس مقررات موضوع این ماده از بیمه مرکزی ایران اجازه فعالیت دریافت می‌نمایند، از شمول مقررات قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری - مصوب ۱۳۵۰- مستثنی بوده و مجاز به صدور بیمه‌های موضوع ماده (۷۰) قانون مزبور در محدوده منطقه آزاد می‌باشند.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۲۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

۵- متن زیر به عنوان ماده (۲۸) به قانون مذکور الحاق می‌شود:

ماده ۲۸- تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه ایرانی و خارجی و شعب و نمایندگی آنها و مؤسسات کارگزاری بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مجاز و تابع مقرراتی است که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره- مؤسسات بیمه‌ای که بر اساس مقررات موضوع این ماده از بیمه مرکزی ایران اجازه فعالیت دریافت می‌نمایند، از شمول مقررات قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری - مصوب ۱۳۵۰- مستثنی بوده و مجاز به صدور بیمه‌های موضوع ماده (۷۰) قانون مزبور در محدوده منطقه آزاد می‌باشند.

نظر شماره ۷۸/۲۱/۴۵۱۳ مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۵ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۷/۱۲/۲۵ مجلس شورای اسلامی:

اشکالات شورا در مورد ماده (۱۸) و تبصره‌های آن و نیز ماده (۲۸) و تبصره‌های آن به قوت خود باقی است. با عنایت به اظهار نظر شماره ۷۸/۲۱/۴۵۱۳ مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۵ شورای نگهبان مبنی بر برطرف نشدن ایرادهای شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۷۸/۴/۳۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

ماده ۲۸- تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه ایرانی با سرمایه داخلی و خارجی و شعب و نمایندگی آنها و مؤسسات کارگزاری بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مجاز و صرفاً تابع مقرراتی است که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۱. ماده ۱۹- دولت می‌تواند با رعایت اصول چهل و سوم (۴۳) و چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، شرکت‌های صنعتی یا کشاورزی یا خدماتی و امثال آنها، در قبال دریافت وجه نقد و یا کالا با حفظ

سایر حقوق مالکیت و با رعایت موارد زیر در اختیار شرکت‌های تعاونی و یا بخش خصوصی با اولویت ایثارگران قرار دهد:

الف- شرکت‌ها، فعالیت‌ها و اموال مذکور را به صورت حبس موقت در اختیار شرکت‌های تعاونی یا بخش خصوصی قرار دهد و شرکت‌های تعاونی و بخش خصوصی مالک منافع آن باشند. در صورتی که شرکت‌های مذکور، کارکنان واجد شرایط داشته باشند و مبادرت به تشکیل شرکت تعاونی کنند، تعاونی کارکنان شرکت ذی‌ربط در اولویت خواهد بود.

ب- دولت می‌تواند طبق قرارداد بابت استهلاک یا بازسازی یا نگهداری یا توسعه شرکت‌های موصوف، سالانه مبلغی نقد و یا کالا دریافت کند.

ج- دولت می‌تواند بهره‌برداری از تأسیساتی را که بنا به اصول چهل و چهارم و چهل و پنجم قانون اساسی و یا دلایل دیگر، واگذاری مالکیت آنها به بخش‌های خصوصی و تعاونی میسر نیست، تحت شرایط و آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد به بخش‌های خصوصی و تعاونی واگذار کند.

د- دولت می‌تواند به هنگام واگذاری شرکت‌های فوق یا سایر امکانات موضوع این ماده، مقرراتی را به عنوان شرایط الزامی مقرر دارد و طرف قرارداد را به رعایت سیاست‌های دولت در قیمت‌گذاری و برنامه‌ریزی تولید و توزیع و تأمین منافع عمومی ملزم کند.

ه- واگذاری مدیریت شرکت‌های دولتی به بخش‌های غیردولتی به شرطی مجاز است که شخص حقیقی یا حقوقی که مدیریت را به عهده گرفته است انجام کار را خود در طول مدت قرارداد عهده‌دار بوده و به شرکت‌ها و اشخاص دیگری منتقل ننماید. متخلفین به سلب امتیاز واگذاری و محکومیت تصرف در اموال عمومی مجازات می‌شوند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۹- دولت می‌تواند با رعایت اصول چهل و سوم (۴۳) و چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، شرکت‌های صنعتی یا کشاورزی یا خدماتی و امثال آنها و اموالی را که به صورت اموال عمومی در اختیار دارد، در قبال دریافت وجه نقد و یا کالا با حفظ سایر حقوق مالکیت و با رعایت موارد زیر به صورت اجاره از طریق مزایده در اختیار شرکت‌های تعاونی و یا بخش خصوصی قرار دهد:

الف- طبق قرارداد بابت استهلاک یا بازسازی یا نگهداری یا توسعه شرکت‌های موصوف، سالانه مبلغی نقد و یا کالا دریافت کند.

ب- به هنگام واگذاری شرکت‌های فوق یا سایر امکانات موضوع این ماده، مقرراتی را به عنوان شرایط الزامی مقرر دارد و طرف قرارداد را به رعایت سیاست‌های دولت در قیمت‌گذاری و برنامه‌ریزی تولید و توزیع و تأمین منافع عمومی ملزم کند.

ج- واگذاری مدیریت شرکت‌های دولتی به بخش‌های غیردولتی به شرطی مجاز است که شخص حقیقی یا حقوقی که مدیریت را به عهده گرفته است، انجام کار را خود در طول مدت قرارداد عهده‌دار بوده و به شرکت‌ها و اشخاص دیگری منتقل ننماید. متخلفین به سلب امتیاز واگذاری و محکومیت تصرف در اموال عمومی مجازات می‌شوند.

د- در واگذاری شرکت‌های فوق یا سایر امکانات موضوع این ماده، چنانچه کارکنان واجد شرایط شرکت‌های مذکور مبادرت به تشکیل شرکت تعاونی نمایند، تعاونی کارکنان شرکت ذی‌ربط در اولویت خواهد بود.

خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۱۵-۲- در بند (الف) ماده (۱۹) چون حبس موقت مستلزم مجانبت است، علاوه بر اینکه با صدر ماده تعارض دارد، خلاف شرع شناخته شد. مضافاً به اینکه اطلاق آن شامل موارد مذکور در اصل ۴۴ قانون اساسی که در اختیار دولت است نمی‌شود؛ لذا خلاف اصل مذکور است.

۱-۱۵-۳- اطلاق بهره‌برداری به صورتی که تأسیسات مذکور در بند (ج) ماده (۱۹) را از اختیار دولت خارج کند، خلاف اصول ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی است. شرایط و ضوابط و قلمرو مربوط به بهره‌برداری هم بر اساس اصول ۴۴ و ۴۵ باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد. همچنین قسمتی از موارد مذکور در اصل ۴۵، در اختیار ولی امر است [که] مستلزم اجازه معظم‌له است.

۱-۱۵-۴- اطلاق ماده (۲۹)^۱ نیز همانند ماده (۱۹)، خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است.

۱-۱۵-۵- اطلاق ماده (۳۱) با توجه به ماده (۱۳۳)^۲، که اجازه واگذاری امور مربوط را

۱. ماده ۲۹- به دولت اجازه داده می‌شود با رعایت ماده (۱۲۹) این قانون، تمهیدات لازم به منظور عرضه خدمات پستی، تأسیس، توسعه، نگهداری و بهره‌برداری از شبکه‌های مخابرات عمومی و اختصاصی را به اشخاص حقیقی و حقوقی بخش تعاونی و خصوصی در قالب آیین‌نامه‌هایی که توسط وزارت پست و تلگراف و تلفن پیشنهاد و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، فراهم آورد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۲۹- به دولت اجازه داده می‌شود به منظور تحقق اصل چهل و سوم (۴۳) قانون اساسی با توجه به ضوابط و قلمروهای تعیین شده در ماده (۱۲۹) این قانون، تمهیدات لازم به منظور عرضه خدمات پستی و مخابراتی توسط بخش غیردولتی را با حفظ امور حاکمیتی پست و مخابرات و پس از اطمینان از عدم ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و استمرار ارائه خدمات فراهم آورد.

نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۳۵۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی:

موادی از این قانون که با توجه به ذیل اصل ۴۴، سرمایه‌گذاری یا بهره‌برداری و نظایر اینها را برای بخش خصوصی (اعم از حقیقی و حقوقی) و یا تعاونی مجاز دانسته است، مطلق است و شامل بخش خصوصی (حقیقی و حقوقی) خارجی نیز می‌شود. با توجه به اینکه ذیل اصل ۴۴ خروج از اصل را مقید به تعیین ضوابط، قلمرو و شرایط کرده است، مجلس باید در هر یک از موارد مذکور در مواد برنامه، صریحاً معین کند که واگذاری این موارد را به شخص حقیقی و حقوقی خارجی مقید یا مضر می‌داند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در سطر سوم ماده (۲۹)، پس از عبارت «بخش غیر دولتی»، کلمه «داخلی» اضافه شد.

۲. ماده ۳۱- به دولت اجازه داده می‌شود بر اساس پیشنهاد وزارت راه و ترابری، آیین‌نامه اجرایی

به نحوی که دولت را مسلوب الاختیار کند نیز می‌دهد، خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است.
۱-۱۵-۶- در ماده (۳۴)^۱، همان اشکال ماده (۱۹)^۱ وجود دارد.

اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی بخش تعاونی و خصوصی در زمینه امور حمل و نقل بار و مسافر توسط راه‌آهن و امور مربوط از قبیل ایجاد، تجهیز، توسعه، نگهداری خطوط و تأسیسات راه‌آهن و بهره‌برداری از آنان، مطالعات و تحقیقات و آموزش نیروی انسانی را با رعایت مفاد ماده (۱۳۳) این قانون تصویب و اجرا کند.

[ماده ۱۳۳- به وزارت راه و ترابری اجازه داده می‌شود که بخشی از فعالیت‌های مربوط به حمل و نقل بار و مسافر، تعمیر، نگهداری و بازسازی شبکه و ناوگان حمل و نقل ریلی را به اشخاص حقیقی و حقوقی بخش غیردولتی واگذار کند و در صورت لزوم با ایجاد شرکت‌های مشترک بین بخش غیردولتی و راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران از آنها حمایت و تسهیلات لازم در این زمینه را فراهم سازد. ضوابط و مقررات این ماده به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.]

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۳۱- به دولت اجازه داده می‌شود بر اساس پیشنهاد وزارت راه و ترابری، آیین‌نامه اجرایی اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی بخش تعاونی و خصوصی در زمینه امور حمل و نقل بار و مسافر توسط راه‌آهن و امور مربوط از قبیل ایجاد، تجهیز، توسعه، نگهداری خطوط و تأسیسات راه‌آهن و بهره‌برداری از آنان، مطالعات و تحقیقات و آموزش نیروی انسانی را با رعایت مفاد ماده (۱۳۳) این قانون تصویب و اجرا کند.

[ماده ۱۳۳- به وزارت راه و ترابری اجازه داده می‌شود با حفظ مالکیت دولت بر خطوط ریلی و اعمال سیاست جامع و هماهنگ حمل و نقل ریلی کشور و جلوگیری از ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات، بخشی از فعالیت‌های مربوط به حمل و نقل بار و مسافر، تعمیر، نگهداری و بازسازی شبکه و ناوگان حمل و نقل ریلی را به اشخاص حقیقی و حقوقی بخش غیردولتی واگذار کند و در صورت لزوم با ایجاد شرکت‌های مشترک بین بخش غیردولتی و راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران از آنها حمایت و تسهیلات لازم در این زمینه را فراهم سازد. ضوابط و مقررات این ماده به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.]

نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۳۵۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی:

موادی از این قانون که با توجه به ذیل اصل ۴۴، سرمایه‌گذاری یا بهره‌برداری و نظایر اینها را برای بخش خصوصی (اعم از حقیقی و حقوقی) و یا تعاونی مجاز دانسته است، مطلق است و شامل بخش خصوصی (حقیقی و حقوقی) خارجی نیز می‌شود. با توجه به اینکه ذیل اصل ۴۴ خروج از اصل را مقید به تعیین ضوابط، قلمرو و شرایط کرده است، مجلس باید در هر یک از موارد مذکور در مواد برنامه‌هدف صریحاً معین کند که واگذاری این موارد را به شخص حقیقی و حقوقی خارجی مفید یا مضر می‌داند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- در سطر دوم ماده (۳۱)، پس از عبارت «تعاونی و خصوصی»، عبارت «داخلی را» اضافه شد.

- در سطرهای پنجم و ششم ماده (۱۳۳)، پس از عبارت «بخش غیر دولتی»، کلمه «داخلی» اضافه گردید.

۱. ماده ۳۴- انجام فعالیت‌های مربوط به عملیات اکتشاف، استخراج، پالایش، پخش و حمل و نقل مواد نفتی و

۱-۱۵-۷- بند (ج) ماده (۹۴)^۲، از این جهت که واگذاری مالکیت سهام به

فراآورده‌های اصلی و فرعی آن با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی توسط بخش غیر دولتی مجاز است. ضوابط و شرایط انجام فعالیت‌های مذکور با رعایت مفاد ماده (۱۲۷) این قانون بر اساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که طی مدت شش‌ماه توسط وزارت نفت تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۳۴- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در امور مربوط به اکتشاف، استخراج و تولید نفت خام و پالایش مواد نفتی و فراآورده‌های اصلی و فرعی آن، در انحصار دولت است و دولت می‌تواند در چارچوب این قانون و نیز آیین‌نامه‌ای که طی مدت شش‌ماه توسط وزارت نفت تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید، انجام فعالیت‌های مربوط به عملیات پالایش، پخش و حمل و نقل مواد نفتی و فراآورده‌های اصلی و فرعی آن را به نحوی که موجب انحصار در بخش غیر دولتی و سلب اختیارات دولت در امور حاکمیتی نشود و استمرار ارائه خدمات تضمین گردد به اشخاص حقیقی و حقوقی واگذار نماید.

نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۳۵۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی:

مودای از این قانون که با توجه به ذیل اصل ۴۴، سرمایه‌گذاری یا بهره‌برداری و نظایر اینها را برای بخش خصوصی (اعم از حقیقی و حقوقی) و یا تعاونی مجاز دانسته است، مطلق است و شامل بخش خصوصی (حقیقی و حقوقی) خارجی نیز می‌شود. با توجه به اینکه ذیل اصل ۴۴ خروج از اصل را مقید به تعیین ضوابط، قلمرو و شرایط کرده است، مجلس باید در هر یک از موارد مذکور در مواد برنامه صریحاً معین کند که واگذاری این موارد را به شخص حقیقی و حقوقی خارجی مفید یا مضر می‌داند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در سطر آخر ماده (۳۴) قبل از عبارت «واگذار نماید.» کلمه «داخلی» اضافه شد.

۱. بنگرید به: نظر شورای نگهبان مذکور در بند ۱-۱۵-۱.

۲. ماده ۹۴- به منظور تقویت پایه سرمایه بانک‌ها و افزایش توان حضور بانک‌های ایرانی در بانکداری بین‌المللی، به دولت اجازه داده می‌شود که در سال‌های برنامه سوم، حداکثر تا مبلغ پنج‌هزار میلیارد (۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال اوراق مشارکت ویژه برای تقویت پایه سرمایه بانک‌ها منتشر نماید. معادل کل وجوه واریز شده از این محل به حساب خزانه، عیناً به بانک‌ها مسترد خواهد شد تا به عنوان افزایش سهم دولت در سرمایه بانک‌ها منظور شود. تا زمان تسویه کامل اصل و سود اوراق مشارکت مذکور، سود سالانه بانک‌ها قبل از کسر مالیات به ترتیب ذیل توزیع خواهد شد:

الف- ...

ج- به منظور کارآیی بیشتر بانک‌ها و جلب همکاری مردم، به دولت اجازه داده می‌شود حداکثر چهل و نه درصد (۴۹٪) سهام بانک‌ها را به عموم مردم و در شرایط مساوی با اولویت به کارکنان بانک‌ها و ایثارگران واگذار نماید.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۹۴- به منظور تقویت پایه سرمایه بانک‌ها و افزایش توان حضور بانک‌های ایرانی در بانکداری بین‌المللی، به دولت اجازه داده می‌شود که در سال‌های برنامه سوم، حداکثر تا مبلغ پنج‌هزار میلیارد

اشخاص خصوصی است، خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است.

۱-۱۵-۸- ماده (۹۸)،^۱ خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است.

ریال اوراق مشارکت ویژه برای تقویت پایه سرمایه بانکها منتشر نماید. معادل کل وجوه واریز شده از این محل به حساب خزانة، عیناً به بانکها مسترد خواهد شد تا به عنوان افزایش سهم دولت در سرمایه بانکها منظور شود. تا زمان تسویه کامل اصل و سود اوراق مشارکت مذکور، سود سالانه بانکها قبل از کسر مالیات به ترتیب ذیل توزیع خواهد شد:

الف- ...

ج- به منظور کارآیی بیشتر بانکها و جلب همکاری مردم، به دولت اجازه داده می شود حداکثر چهل و نه درصد (۴۹٪) سهام بانکها را به عموم مردم و در شرایط مساوی با اولویت به کارکنان بانکها و ایثارگران واگذار نماید.

نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۳۵۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی:

در بند (ج) ماده (۹۴) اشکال رفع نشده و اشکال سابق شورا به قوت خود باقی است.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

بند (ج) ماده (۹۴) حذف شد.

۱. ماده ۹۸- به دولت اجازه داده می شود با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی:

الف- نسبت به صدور مجوز ایجاد شرکت های بیمه غیردولتی و شرکت های بیمه اتکایی با ساختار خصوصی و تعاونی در چارچوب قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری اقدام و ضوابط و مقررات لازم را در این زمینه تعیین کند.

ب- نسبت به ایجاد شرکت بیمه اتکایی با مشارکت بیمه گران و بیمه گزاران عمده اقدام کند. اساسنامه این شرکت به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۹۸- به دولت اجازه داده می شود با حفظ حاکمیت دولت بر امور بیمه گری نظیر: تنظیم و هدایت امر بیمه در کشور و حمایت بیمه گزاران و بیمه شدگان و صاحبان حقوق آنها و اعمال نظارت دولت بر فعالیت های بیمه ای و پیشگیری از ایجاد انحصار در بخش غیردولتی با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی:

الف- نسبت به صدور مجوز ایجاد شرکت های بیمه غیردولتی و شرکت های بیمه اتکایی با ساختار خصوصی و تعاونی در چارچوب قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری اقدام و ضوابط و مقررات لازم را در این زمینه تعیین کند.

ب- نسبت به ایجاد شرکت بیمه اتکایی با مشارکت بیمه گران و بیمه گزاران عمده اقدام کند. اساسنامه این شرکت به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۳۵۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی:

- در ماده (۹۸) اشکال رفع نشده و اشکال قبلی شورا به قوت خود باقی است.

- موادی از این قانون که با توجه به ذیل اصل ۴۴، سرمایه گذاری یا بهره برداری و نظایر اینها را برای بخش

۱-۱۵-۹- ماده (۱۰۰)،^۱ خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

خصوصی (اعم از حقیقی و حقوقی) و یا تعاونی مجاز دانسته است، مطلق است و شامل بخش خصوصی (حقیقی و حقوقی) خارجی نیز می‌شود. با توجه به اینکه ذیل اصل ۴۴ خروج از اصل را مقید به تعیین ضوابط، قلمرو و شرایط کرده است، مجلس باید در هر یک از موارد مذکور در مواد برنامه، صریحاً معین کند که واگذاری این موارد را به شخص حقیقی و حقوقی خارجی مفید یا مضر می‌داند.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در ابتدای ماده (۹۸) عبارت زیر اضافه گردد:

- به منظور ایجاد شرایط رقابتی در صنعت بیمه و جهت رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و در چارچوب ضوابط، به دولت اجازه داده می‌شود با حفظ حاکمیت دولت بر امور بیمه‌گری ...

- در سطر دوم بند (الف) ماده (۹۸)، پس از عبارت «خصوصی و تعاونی»، عبارت «برای اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی» اضافه گردید و در سطر بند (ب)، پس از عبارت «بیمه‌گزاران»، کلمه «داخلی» اضافه گردید.

نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۳۶۴ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس شورای اسلامی:

در ماده (۹۸) نظر به اینکه ضوابط و قلمرو و شرایط در خصوص بیمه ذکر نگردیده، ماده مذکور از این حیث کماکان خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد و صرفاً استناد به ذیل اصل مذکور رافع اشکال نمی‌باشد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۹/۱/۱۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۹۸- این ماده حذف گردید.

۱. ماده ۱۰۰- به دولت اجازه داده می‌شود جهت افزایش شرایط رقابتی بازارهای مالی و تشویق پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، زمینه فعالیت مجاز بانک‌های غیردولتی را فراهم آورد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مسئول نظارت بر فعالیت بانک‌های غیردولتی است.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۰۰- به منظور افزایش شرایط رقابتی در بازارهای مالی و تشویق پس‌انداز و سرمایه‌گذاری و ایجاد زمینه رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و در چارچوب ضوابط، قلمرو و شرایط تعیین شده در زیر، اجازه تأسیس بانک توسط بخش غیردولتی داده می‌شود:

الف- سیاست‌گذاری پولی، اعتباری، ارزی، چاپ اسکناس، ضرب سکه، حفظ ذخایر ارزی، نظارت بر بانک‌ها و صدور مجوز فعالیت بانکی در قلمرو وظایف دولت بوده و جهت اعمال حاکمیت همچنان در اختیار دولت باقی می‌ماند.

ب- ضوابط مربوط به نحوه فعالیت بانک‌ها از قبیل رعایت نسبت‌های مالی تعیین شده جهت داشتن ساختار مالی سالم و نوع قراردادهای عقود و فعالیت‌های بانک‌ها طبق قوانین پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱ و قانون عملیات بانکی بدون ربا خواهد بود.

ج- مجوز فعالیت به افراد حقیقی و حقوقی به شرط داشتن شرایط زیر توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعطاء می‌گردد:

۱۵-۱۰- عبارت «فراهم کردن تا آخر...» ذیل بند (ب) ماده (۱۰۵) قانون،^۱ از این جهت که اطلاق آن تجویز می‌کند تا بخشی از امکاناتی را که اصل ۴۴ در اختیار دولت گذاشته به بخش غیردولتی واگذار کنند، خلاف اصل مذکور است.

۱- داشتن تجربه و دانش لازم در این کار
 ۲- از نظر مالی توان تأمین سرمایه لازم و انجام کار را داشته باشد.
 ۳- عدم داشتن هر گونه سوء پیشینه اعم از مالی و اخلاقی.
 نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۳۵۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی:
 - چون از بند (ج) ماده (۱۰۰) چنین بر می‌آید که دولت ملزم به صدور مجوز جهت تأسیس بانک به اشخاص مذکور می‌باشد، بند مذکور به ترتیبی اصلاح شود که اختیار صدور مجوز با دولت باشد.
 - موادی از این قانون که با توجه به ذیل اصل ۴۴، سرمایه‌گذاری یا بهره‌برداری و نظایر اینها را برای بخش خصوصی (اعم از حقیقی و حقوقی) و یا تعاونی مجاز دانسته است، مطلق است و شامل بخش خصوصی (حقیقی و حقوقی) خارجی نیز می‌شود. با توجه به اینکه ذیل اصل ۴۴ خروج از اصل را مقید به تعیین ضوابط، قلمرو و شرایط کرده است، مجلس باید در هر یک از موارد مذکور در مواد برنامه، صریحاً معین کند که واگذاری این موارد را به شخص حقیقی و حقوقی خارجی مقید یا مضر می‌داند.
 مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- در سطر چهارم ماده (۱۰۰)، پس از عبارت «بخش غیر دولتی»، عبارت «به اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی» اضافه گردید.

- صدر بند (ج) ماده (۱۰۰)، به شرح زیر اصلاح شد:

ج- دولت می‌تواند به افراد حقیقی و حقوقی داخلی در صورت دارا بودن شرایط زیر مجوز فعالیت اعطاء نماید:

۱- ...

۱. ماده ۱۰۵- دولت موظف است امکانات لازم برای دستیابی آسان به اطلاعات داخلی و خارجی، زمینه‌سازی برای اتصال کشور به شبکه‌های جهانی، بهبود خدمات و ترویج استفاده از فن‌آوری‌های جدید را از طریق زیر فراهم نماید:

الف- ...

ب- تفکیک وظایف مجموعه‌های «تأمین‌کننده اطلاعات»، «تأمین‌کننده خدمات» و «تأمین‌کننده ارتباطات» و فراهم کردن امکانات برای حضور بخش‌های غیردولتی در این زمینه‌ها.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۰۵- دولت موظف است امکانات لازم برای دستیابی آسان به اطلاعات داخلی و خارجی، زمینه‌سازی برای اتصال کشور به شبکه‌های جهانی، بهبود خدمات و ترویج استفاده از فن‌آوری‌های جدید را از طریق زیر فراهم نماید:

الف- ...

ب- تفکیک وظایف مجموعه‌های «تأمین‌کننده اطلاعات»، «تأمین‌کننده خدمات» و «تأمین‌کننده ارتباطات»

۱-۱۵-۱۱- ماده (۱۱۰)^۱ چون وضعیت مالکیت سد را از این جهت که در اختیار دولت یا اشخاص دیگری است مشخص ننموده و در صورت واگذاری به اشخاص خصوصی خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است، رفع ابهام شود.

۱-۱۵-۱۲- اطلاق ماده (۱۱۶)^۲ در خصوص صدور پروانه بهره‌برداری که شامل

۱. ماده ۱۱۰- به منظور تشویق سرمایه‌گذاران خصوصی و تعاونی (اعم از حقیقی و حقوقی) برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های تأمین آب و ایجاد شبکه‌های آبیاری و زهکشی، به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود تکمیل طرح‌های سد و شبکه‌های آبیاری مستقل نیمه‌تمام را که حداکثر سی درصد (۳۰٪) عملیات اجرایی آنها خاتمه یافته و نیز طرح‌هایی را که مطالعات مرحله دوم آنها در طول برنامه سوم به تصویب می‌رسد، به سرمایه‌گذاران غیردولتی با شرایط ذیل واگذار کند:
الف- ...

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۱۰- به منظور تشویق سرمایه‌گذاران حقیقی و حقوقی، خصوصی و تعاونی برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های تأمین آب و ایجاد شبکه‌های آبیاری و زهکشی، به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود با حفظ مالکیت و حاکمیت دولت، تکمیل و بهره‌برداری طرح‌های سد و شبکه‌های آبیاری مستقل نیمه‌تمام را که حداکثر سی درصد (۳۰٪) عملیات اجرایی آنها خاتمه یافته و نیز طرح‌هایی را که مطالعات مرحله دوم آنها در طول برنامه سوم به تصویب می‌رسد، به سرمایه‌گذاران غیردولتی با شرایط ذیل واگذار کند:
الف- ...

نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۳۵۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی:

ماده (۱۱۰) از این جهت که به مقتضیات مالکیت و حاکمیت دولت به طور کامل اشاره نشده است، همچنان دارای ابهام است:

الف- استفاده از سد، تا آن حد نباید ادامه یابد که مالکیت دولت بر سد، عملاً منتفی شود.
ب- با توجه به اینکه سدها و شبکه‌های بزرگ آبرسانی در مالکیت عمومی و در اختیار دولت است، تعیین محل احداث سد و تأسیسات آبی که مقدمه‌ای برای واگذاری تکمیل و بهره‌برداری به بخش خصوصی است باید در اختیار دولت باشد. بنابراین در اجرای ذیل اصل ۴۴ در خصوص تعیین ضوابط و قلمرو و شرایط تعیین منطقه‌ای که سد باید در آن منطقه احداث شود، بر عهده هیئت دولت است.
ج- در خصوص مستحذات که ممکن است شامل تولید برق هم بشود، مسائل مربوط به چگونگی ایجاد بهره‌برداری آن نیز باید به تصویب هیئت دولت برسد.
د- سرمایه‌گذاران حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی مطلق است و شامل سرمایه‌گذاران خارجی نیز می‌شود؛ این امر نیز باید تصریح شود تا اظهار نظر گردد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۱۱۰) حذف گردید.

۲. ماده ۱۱۶- در اجرای ماده (۱۲) قانون معادن مصوب ۱۳۷۸/۳/۲۳ وزارت معادن و فلزات مجاز است

معادن بزرگ هم می‌شود به نحوی که دولت را مسلوب‌الاختیار نماید، خلاف اصل ۴۴

نسبت به صدور پروانه بهره‌برداری برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی که فعالیت اکتشافی آنها منتهی به اخذ گواهی کشف هر نوع معدن در محدوده وظایف وزارت مذکور می‌شود، اقدام کند. تبصره ۱- به وزارت معادن و فلزات اجازه داده می‌شود در راستای انجام وظیفه اکتشافی خود نسبت به تأسیس شرکت‌های سهامی عام غیردولتی اکتشافی اقدام و کلیه سهام آن را به مردم عرضه نماید. تبصره ۲- وزارت معادن و فلزات مکلف است در خصوص شناسایی و معرفی کمرندهای دارای آنومالی‌های مواد معدنی در سراسر کشور به عنوان برنامه‌ریزی کلان بخش معدن اقدام نموده و مطالعات مربوطه را تا کشف معادن درجه یک در حد استانداردهای بین‌المللی ادامه دهد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۱۶- در اجرای ماده (۱۲) قانون معادن مصوب ۱۳۷۸/۳/۲۳ وزارت معادن و فلزات مجاز است با رعایت آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد نسبت به صدور پروانه بهره‌برداری برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی که فعالیت اکتشافی آنها منتهی به اخذ گواهی هر نوع معدن در محدوده وظایف وزارت مذکور می‌شود، اقدام کند.

تبصره- صدور پروانه بهره‌برداری از معادن بزرگ برای بخش خصوصی (داخلی و خارجی) نباید موجبات بهره‌برداری انحصاری از یک ماده معدنی را فراهم نماید.

نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۳۵۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی:

در ماده (۱۱۶) اشکال رفع نشده و اشکال سابق شورا به قوت خود باقی است.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۱۱۶) به شرح زیر اصلاح شد:

ماده ۱۱۶- به منظور بهره‌برداری از معادن و تشویق سرمایه‌گذاری و ایجاد زمینه رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، به دولت اجازه داده می‌شود نسبت به صدور پروانه بهره‌برداری برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی که فعالیت اکتشافی آنها منتهی به اخذ گواهی کشف هر نوع معدن در محدوده وظایف مذکور می‌شود، به گونه‌ای که دولت مسلوب‌الاختیار نگردد، اقدام نماید.

تبصره ۱- صدور پروانه بهره‌برداری از معادن بزرگ برای بخش خصوصی (داخلی و خارجی) نباید موجبات بهره‌برداری انحصاری از یک ماده معدنی را فراهم نماید.

تبصره ۲- ...

نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۳۶۴ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس شورای اسلامی:

در ماده (۱۱۶) چون ضوابط و قلمرو و شرایط واگذاری معادن مشخص نگردیده، ماده مذکور از این حیث کماکان خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۹/۱/۱۷ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۱۶- این ماده و تبصره‌های آن حذف گردید.

قانون اساسی است. همچنین اطلاق واگذاری بهره‌برداری چون شامل موارد بهره‌برداری انحصاری نیز می‌شود، خلاف بند (۵) اصل ۴۳ قانون است.

۱-۱۵-۱۳- بند (الف) ماده (۱۲۹)^۱ به این دلیل که واگذاری آن به بخش خصوصی و تعاونی منتهی به خروج از حیطه اموال عمومی می‌گردد، خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۱۵-۱۴- بند (ب) ماده (۱۲۹)^۲ که موجب واگذاری بهره‌برداری قسمتی از

۱. ماده ۱۲۹-

الف- به وزارت پست و تلگراف و تلفن اجازه داده می‌شود، مجوز ایجاد و بهره‌برداری برای بخش غیردولتی در زمینه شبکه‌های غیرمادر در بخش مخابرات، شبکه‌های مستقل و موازی پستی و مخابراتی را در موارد زیر صادر کند:

۱- شبکه تلفن همراه؛ ۲- شبکه پی‌جو؛ ۳- مراکز تلفن کم‌ظرفیت تا پنج‌هزار شماره؛ ۴- شبکه انتقال داده‌ها؛ ۵- شبکه‌های ارائه خدمات ارزش افزوده؛ ۶- شبکه مخابرات روستایی؛ ۷- شبکه قبول پستی؛ ۸- شبکه حمل و نقل پستی.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۲۹-

الف- به منظور تحقق حاکمیت دولت، ایجاد و حفظ شبکه‌های مادر مخابراتی، تنظیم فضای فرکانسی کشور و تضمین استمرار ارائه خدمات پستی و مخابراتی به عهده دولت خواهد بود. با توجه به ذیل اصل (۴۴) قانون اساسی، به منظور جلوگیری از ضرر و زیان جامعه و تحقق رشد و توسعه اقتصادی کشور، بخش غیردولتی در قلمرو شبکه‌های غیرمادر بخش مخابرات، شبکه‌های مستقل و موازی پستی و مخابراتی و در امور ذیل، حسب مجوز وزارت پست و تلگراف و تلفن اجازه فعالیت خواهد داشت:

۱- شبکه تلفن همراه؛ ۲- شبکه پی‌جو؛ ۳- مراکز تلفن کم‌ظرفیت تا پنج‌هزار شماره؛ ۴- شبکه انتقال داده‌ها؛ ۵- شبکه‌های ارائه خدمات ارزش افزوده؛ ۶- شبکه مخابرات روستایی؛ ۷- شبکه قبول پستی؛ ۸- شبکه حمل و نقل پستی.

نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۳۵۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی:

نظر به اینکه امور ذیل بند (الف) ماده (۱۲۹) مطابق اصل ۴۴ در حیطه اموال عمومی و در اختیار دولت است، خروج آن با لحاظ ذیل اصل نیز در هر مورد باید با مجوز دولت باشد. بنابراین چنانچه عبارت «مجوز هیئت دولت» جانشین عبارت «مجوز وزارت پست و تلگراف و تلفن» بشود، ایراد رفع می‌گردد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

سطر ششم بند (الف) ماده (۱۲۹) به شرح ذیل اصلاح گردید:

... و در امور ذیل حسب مجوز هیئت وزیران اجازه فعالیت خواهد داشت.

۲. ماده ۱۲۹-

الف- ...

فعالیت‌های مذکور به بخش خصوصی و تعاونی می‌شود به نحوی که دولت مسلوب‌الاختیار گردد، خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱۵-۱۵- بند (ج) ماده (۱۲۹)،^۱ ایجاد شبکه خصوصی و تعاونی در مقابل شبکه دولتی، خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

ب- به شرکت‌های دولتی مخابراتی اجازه داده می‌شود، قسمتی از فعالیت‌های خود را شامل نگهداری و بهره‌برداری، طراحی، مهندسی، نصب و راه‌اندازی، آزمایش و تحویل تجهیزات و شبکه‌ها با رعایت خط‌مشی‌های دولت به بخش‌های تعاونی و خصوصی واگذار کند.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۲۹-

الف- ...

ب- به منظور کمک به رشد و توسعه اقتصادی، به شرکت‌های دولتی مخابراتی اجازه داده می‌شود قسمتی از فعالیت‌های خود را در زمینه‌های نگهداری و بهره‌برداری، طراحی، مهندسی، نصب و راه‌اندازی، آزمایش و تحویل تجهیزات و شبکه‌ها با رعایت موارد مذکور در بند (الف) و نیز خط‌مشی‌های دولت به بخش‌های تعاونی و خصوصی واگذار کند.

نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۳۵۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی:

موادی از این قانون که با توجه به ذیل اصل ۴۴، سرمایه‌گذاری یا بهره‌برداری و نظایر اینها را برای بخش خصوصی (اعم از حقیقی و حقوقی) و یا تعاونی مجاز دانسته است، مطلق است و شامل بخش خصوصی (حقیقی و حقوقی) خارجی نیز می‌شود. با توجه به اینکه ذیل اصل ۴۴ خروج از اصل را مقید به تعیین ضوابط، قلمرو و شرایط کرده است، مجلس باید در هر یک از موارد مذکور در مواد برنامه، صریحاً معین کند که واگذاری این موارد را به شخص حقیقی و حقوقی خارجی مفید یا مضر می‌داند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در سطر آخر بند (ب) ماده (۱۲۹)، پس از کلمه «خصوصی»، کلمه «داخلی» اضافه گردید.

۱. ماده ۱۲۹-

الف- ...

ج- به وزارت پست و تلگراف و تلفن اجازه داده می‌شود برای مناطقی که در برنامه پنج‌ساله سوم توسعه، ایجاد شبکه مخابراتی از طریق شرکت‌های مخابراتی دولتی در آنها پیش‌بینی نشده، مجوز لازم را به منظور ایجاد شبکه مزبور، برای شرکت‌های مخابراتی تعاونی و خصوصی واجد شرایط به صورت رقابتی صادر کند.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

بند (ج) ماده (۱۲۹) در مصوبه اصلاحی حذف شد.

نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۳۵۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی:

با استظهار به اینکه اصلاح، متبقی به حذف بند (ج) ماده (۱۲۹) گردیده است، اشکال رفع شده تلقی می‌گردد.

۱-۱۵-۱۶- در بند (ب) ماده (۱۳۰)،^۱ بهره‌برداری به وسیله بخش غیردولتی و واگذاری مالکیت سهام شرکت‌های مخابرات به بخش غیردولتی به هر نسبت موجب خروج آن از حیطه اموال عمومی است و خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد.

۱-۱۵-۱۷- در بند (الف) ماده (۱۳۴)،^۲ واگذاری سهام شرکت‌های هواپیمایی جمهوری

۱. ماده ۱۳۰- به منظور صیانت از منابع ملی، نیل به عدالت اجتماعی، توسعه ارتباطات به نقاط غیر برخوردار، بالابردن بازده ملی و بازده بخش، شفاف‌سازی اقتصادی و بهبود رفاه اجتماعی، دولت موظف است موارد زیر را به اجرا گذارد:

الف- ...

ب- واگذاری تدریجی سهام شرکت‌های مخابرات استانی (حداکثر ۴۹٪) به بخش‌های غیردولتی و سهم کردن مشترکین به صورت داوطلبانه به میزان ودایع پرداختی به شرکت‌ها (پس از محاسبه به نرخ روز) در سرمایه شرکت‌ها.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۳۰- به منظور صیانت از منابع ملی، نیل به عدالت اجتماعی، توسعه ارتباطات به نقاط غیر برخوردار، بالابردن بازده ملی و بازده بخش، شفاف‌سازی اقتصادی و بهبود رفاه اجتماعی، دولت موظف است موارد زیر را به اجرا گذارد:

الف- ...

ب- وجوه سرمایه‌گذاری شده در طرح‌های مصوب شرکت‌های مخابراتی (استانی و ایران) و پستی و دیگر مؤسسات و شرکت‌های وابسته به وزارت پست و تلگراف و تلفن از محل درآمدها و منابع داخلی خود آنها و یا از محل منابع داخلی شرکت‌های مخابراتی، جزء هزینه‌های قابل قبول مالیاتی محسوب و به عنوان افزایش سرمایه دولت و یا شرکت مخابرات ایران (حسب مورد) منظور می‌گردد و مشمول ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه مصوب (۱۳۵۱) نمی‌باشد.

۲. ماده ۱۳۴- به دولت اجازه داده می‌شود:

الف- نسبت به واگذاری سهام شرکت‌های هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران (حداکثر تا ۴۹٪)، هواپیمایی آسمان، هواپیمایی پیام، حمل و نقل هوایی نفت، خدمات هلیکوپتری (ساخته)، کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران و شرکت‌های تابعه آن و شرکت ملی نفتکش ایران به بخش‌های تعاونی و خصوصی اقدام کند.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۳۴- با توجه به اینکه امور هوانوردی و حمل و نقل هوایی (شامل نوابری، نشست و برخاست) منحصرأ در اختیار و در کنترل دولت (سازمان هواپیمایی کشوری) می‌باشد، با پیش‌بینی تمهیدات مناسب برای جلوگیری از ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات، به دولت اجازه داده می‌شود:

الف- نسبت به واگذاری سهام شرکت‌های هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران (حداکثر تا ۴۹٪)، هواپیمایی آسمان، هواپیمایی پیام، حمل و نقل هوایی نفت، خدمات هلیکوپتری (ساخته)، کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران و شرکت‌های تابعه آن و شرکت ملی نفتکش ایران به بخش‌های تعاونی و خصوصی اقدام کند.

نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۳۵۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه

اسلامی ایران و دیگر عناوین مذکور در این بند به جز در خصوص شرکت‌های تابعه و شرکت ملی نفت کش به بخش غیردولتی به هر نسبت خروج از حیطه اموال عمومی و خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است. ضمناً در مورد شرکت‌های تابعه اگر موجب سلب اختیار دولت شود، خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی می‌باشد.

۱-۱۵-۱۸- اطلاق بند (الف) ماده (۱۳۵)،^۱ خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۱۶- نظر شماره ۷۸/۲۱/۶۳۵۵ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱۶-۱- در ماده (۹۳)^۲ چون نحوه فعالیت مؤسسات اعتباری غیربانکی به قانون

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی: موادی از این قانون که با توجه به ذیل اصل ۴۴، سرمایه‌گذاری یا بهره‌برداری و نظایر اینها را برای بخش خصوصی (اعم از حقیقی و حقوقی) و یا تعاونی مجاز دانسته است، مطلق است و شامل بخش خصوصی (حقیقی و حقوقی) خارجی نیز می‌شود. با توجه به اینکه ذیل اصل ۴۴ خروج از اصل را مقید به تعیین ضوابط، قلمرو و شرایط کرده است، مجلس باید در هر یک از موارد مذکور در مواد برنامه، صریحاً معین کند که واگذاری این موارد را به شخص حقیقی و حقوقی خارجی مفید یا مضر می‌داند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در سطر چهارم بند (الف) ماده (۱۳۴)، پس از عبارت «بخش‌های تعاونی و خصوصی»، کلمه «داخلی» اضافه شد.

۱. ماده ۱۳۵- به سازمان هواپیمایی کشوری اجازه داده می‌شود:

الف- نسبت به تکمیل و اجرای طرح‌های فرودگاهی و پروازی و توسعه ناوگان هوایی با جلب سرمایه‌های داخلی و خارجی از طریق انعقاد قراردادهای مشارکت، پیش‌فروش خدمات فرودگاهی و خدمات پروازی و واگذاری زمین اقدام و تعهدات مربوط را تأدیه کند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱۳۵- با حفظ حاکمیت دولت بر امور هوانوردی و حمل و نقل هوایی (شامل ناوبری، نشست و برخاست) توسط دولت و با رعایت صدر ماده (۱۳۴)، به سازمان هواپیمایی کشور اجازه داده می‌شود:

الف- نسبت به تکمیل و اجرای طرح‌های فرودگاهی و پروازی و توسعه ناوگان هوایی با جلب سرمایه‌های داخلی و خارجی از طریق انعقاد قراردادهای مشارکت، پیش‌فروش خدمات فرودگاهی و خدمات پروازی اقدام و تعهدات مربوط را تأدیه کند.

۲. ماده ۹۳- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است جهت افزایش شرایط رقابتی بانک‌ها و گسترش بازارهای مالی و تشویق پس‌انداز داخلی، زمینه فعالیت مجاز انواع مؤسسات، سازمان‌ها و واحدهای اعتباری غیربانکی (غیردولتی) را فراهم و نظارت لازم بر آنها را اعمال نماید و از فعالیت مؤسسات غیرمجاز جلوگیری به عمل آورد. شرایط مربوط به تأسیس و نحوه فعالیت و ترتیب انحلال و ورشکستگی مؤسسات، سازمان‌ها و واحدهای اعتباری

پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱ احاله گردیده و در فصل مربوط به نحوه فعالیت در قانون مذکور انواع فعالیت‌های بانکی نیز ذکر شده است، از این جهت این مؤسسه در حقیقت بانک بوده و در این صورت، چون این مؤسسات غیردولتی است، ماده مذکور خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است.

۱-۱۶-۲- موادی از این قانون که با توجه به ذیل اصل ۴۴، سرمایه‌گذاری یا بهره‌برداری و نظایر اینها را برای بخش خصوصی (اعم از حقیقی و حقوقی) و یا تعاونی مجاز دانسته است، مطلق است و شامل بخش خصوصی (حقیقی و حقوقی) خارجی نیز می‌شود. با توجه به اینکه ذیل اصل ۴۴ خروج از اصل را مقید به تعیین ضوابط، قلمرو و شرایط کرده است، مجلس باید در هر یک از موارد مذکور در مواد برنامه، صریحاً معین کند که واگذاری این موارد را به شخص حقیقی و حقوقی خارجی مفید یا مضر می‌داند.^۱

غیربانکی (غیردولتی) تابع ضوابط تعیین‌شده برای بانک‌ها در قانون پولی و بانکی کشور مصوب سال ۱۳۵۱ خواهد بود. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است بر حُسن جریان امور بانک‌ها و مؤسسات، سازمان‌ها و واحدهای اعتباری غیربانکی (غیردولتی) بر اساس ضوابط مصوب نظارت نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۹۳) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۹۳- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است جهت افزایش شرایط رقابتی بانک‌ها و گسترش بازارهای مالی و تشویق پس‌انداز داخلی، زمینه فعالیت مجاز انواع مؤسسات، سازمان‌ها و واحدهای اعتباری غیربانکی (غیردولتی) را فراهم و نظارت لازم بر آنها را اعمال نماید و از فعالیت مؤسسات غیرمجاز جلوگیری به عمل آورد. شرایط مربوط به تأسیس و نحوه فعالیت و ترتیب انحلال و ورشکستگی مؤسسات، سازمان‌ها و واحدهای اعتباری غیربانکی (غیردولتی) تابع ضوابط تعیین‌شده برای مؤسسات اعتباری غیربانکی در قانون پولی و بانکی کشور مصوب سال ۱۳۵۱ و عدم فعالیت در اموری که بنا به تشخیص شورای پول و اعتبار اختصاصاً بانک‌ها باید انجام دهند، خواهد بود. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است بر حُسن جریان امور بانک‌ها و مؤسسات، سازمان‌ها و واحدهای اعتباری غیربانکی (غیردولتی) بر اساس ضوابط مصوب نظارت نماید.

۱. ماده- ۱۱۴- به منظور فعال کردن بانک تخصصی صنعت و معدن در جهت تجهیز منابع مالی بخش صنعت و معدن و تشویق، ترویج و هدایت بخش غیردولتی در سرمایه‌گذاری‌های صنعتی و معدنی، توسعه کارآفرینی و کمک به انتقال فن‌آوری، اقدامات ذیل به عمل خواهد آمد:

الف- بانک صنعت و معدن در دو سال نخست برنامه، سهام کلیه شرکت‌های تحت پوشش خود را به بخش‌های تعاونی و خصوصی واگذار خواهد کرد.

ب- ...

ماده ۱۳۳- به وزارت راه و ترابری اجازه داده می‌شود با حفظ مالکیت دولت بر خطوط ریلی و اعمال

۱-۱۶- نظر شماره ۶۳۳۷/۲۱/۷۸ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ شورای نگهبان در خصوص طرح اجازه تأسیس بانک‌های غیردولتی مصوب ۱۳۷۸/۱۲/۳ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱۶-۱- اصل ماده واحده و تبصره اول آن،^۱ خلاف صدر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد و اظهار نظر در مورد سایر تبصره‌ها منوط به اصلاح آن دو خواهد بود.

سیاست جامع و هماهنگ حمل و نقل ریلی کشور و جلوگیری از ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات، بخشی از فعالیت‌های مربوط به حمل و نقل بار و مسافر، تعمیر، نگهداری و بازسازی شبکه و ناوگان حمل و نقل ریلی را به اشخاص حقیقی و حقوقی بخش غیردولتی واگذار کند و در صورت لزوم با ایجاد شرکت‌های مشترک بین بخش غیردولتی و راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران از آنها حمایت و تسهیلات لازم در این زمینه را فراهم سازد. ضوابط و مقررات این ماده به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- در سطر دوم بند (الف) ماده (۱۱۴)، پس از عبارت «بخش‌های تعاونی و خصوصی»، کلمه «داخلی» اضافه شد.
- در سطرهای پنجم و ششم ماده (۱۳۳)، پس از عبارت «بخش غیر دولتی»، کلمه «داخلی» اضافه گردید.
۱. ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود در چهارچوب قوانین پولی و بانکی کشور موجبات تشکیل بانک تعاون را به صورت غیردولتی (تعاونی یا سهامی) و از طریق سرمایه‌گذاری شرکت‌های تعاونی، اتحادیه‌های تعاونی و سایر تشکلات تعاونی فراهم نماید.
تبصره ۱- بانک تعاون می‌تواند قسمتی از سرمایه خود را از طریق فروش سهام به مردم و اشخاص حقوقی خصوصی تأمین نماید، مشروط بر آنکه در هیچ مقطع زمانی، سهام تعاونی‌ها کمتر از پنجاه و یک درصد (۵۱٪) سرمایه بانک نگردد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۱ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- به منظور افزایش شرایط رقابتی در بازارهای مالی و تشویق پس‌انداز و سرمایه‌گذاری و ایجاد زمینه رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و در چهارچوب ضوابط، قلمرو و شرایط تعیین شده در زیر اجازه تأسیس بانک توسط بخش غیردولتی داده می‌شود:

الف- سیاست‌گذاری پولی، اعتباری، ارزی، چاپ اسکناس، ضرب سکه، حفظ ذخایر ارزی، نظارت بر بانک‌ها و صدور مجوز فعالیت بانکی در قلمرو وظایف دولت بوده و جهت اعمال حاکمیت همچنان در اختیار دولت باقی می‌ماند.
ب- ضوابط مربوط به نحوه فعالیت بانک‌ها از قبیل رعایت نسبت‌های مالی تعیین شده جهت داشتن ساختار مالی سالم و نوع قراردادهای عقود و فعالیت‌های بانک‌ها طبق قوانین پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱ و قانون عملیات بانکی بدون ربا خواهد بود.

ج- دولت می‌تواند به افراد حقیقی و حقوقی به شرط داشتن شرایط زیر مجوز فعالیت اعطاء نماید:

- ۱- داشتن تجربه و دانش لازم در این کار.
- ۲- از نظر مالی توان تأمین سرمایه لازم و انجام کار را داشته باشد.
- ۳- عدم داشتن هر گونه سوء پیشینه اعم از مالی و اخلاقی.

۱۷-۱- نظر شماره ۷۹/۲۱/۱۳۹۹ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۳ و نظر شماره ۷۹/۲۱/۱۴۰۶ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن مصوب ۱۳۷۹/۹/۱۳ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱۷-۱- در ماده (۲)^۱ نظر به اینکه اطلاق عبارت «جهت‌گیری واگذاری واحدهای اجرایی به بخش غیردولتی»، موارد مذکور در اصل ۴۴ قانون اساسی را نیز شامل می‌گردد، خلاف اصل مذکور تشخیص داده شده و نیز واگذاری وظایف وزارتخانه‌های مذکور به دیگر وزارتخانه‌ها با تصویب شورای عالی اداری، خلاف اصل ۱۳۳ قانون اساسی است.

۱-۱۷-۲- در ماده (۱۱)^۲ نظر به اینکه عموم حکم مذکور در آن، به خصوص با ذکر کلمه «عمومی»، که مشخص نیست منظور از آن عمومی دولتی است یا اینکه

۱. ماده ۲- با ایجاد وزارت صنایع و معادن، وزارتخانه‌های صنایع، معادن و فلزات منحل و کلیه مسئولیت‌ها و اختیارات وزراء و وزارتخانه‌های «صنایع»، «معادن و فلزات» به وزیر و وزارت صنایع و معادن محول می‌شود. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است ظرف مدت سه‌ماه پس از تصویب این قانون، با همکاری این وزارتخانه شرح وظایف تفصیلی وزارتخانه را با توجه به مفاد این قانون و با جهت‌گیری واگذاری وظایف اجرایی به بخش غیردولتی، حذف وظایف تکراری و غیرضروری و انتقال وظایف قابل واگذاری به دیگر وزارتخانه‌ها تهیه و به تصویب شورای عالی اداری برساند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در سطر ششم ماده (۲)، پس از عبارت «بخش غیر دولتی»، عبارت «با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» اضافه شد و در سطر آخر، عبارت «و به تصویب شورای عالی اداری برساند» حذف و عبارت «و در حدود مقررات و با رعایت اصل یکصد و سی و سوم (۱۳۳) قانون اساسی به تصویب هیئت وزیران برساند» جایگزین گردید.

۲. ماده ۱۱- کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادهای سازمان‌های دولتی و عمومی (به استثنای صنایع صرفاً نظامی) که مالکیت یا مدیریت واحدهای صنعتی و یا معدنی را عهده‌دار می‌باشند موظفند فعالیت‌های صنعتی خود در حوزه صنعت و معدن را در چارچوب سیاست‌های صنعتی و معدنی کشور که توسط وزارت صنایع و معادن تعیین می‌شود، انجام دهند.

تبصره- کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع این ماده که دارای واحدهای صنعتی و معدنی می‌باشند موظفند نسبت به واگذاری این واحدها به بخش غیردولتی ظرف دو سال اقدام نمایند. در صورت عدم واگذاری، شورای عالی اداری نسبت به تعیین تکلیف این واحدها یا انتقال مدیریت آنها به پیشنهاد وزارت صنایع و معادن تصمیم‌گیری خواهد نمود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در سطر اول تبصره ماده (۱۱)، پس از عبارت «کلیه دستگاه‌های اجرایی»، کلمه «دولتی» و در سطر دوم، پس از کلمه «موظفند»، عبارت «با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» اضافه گردید.

شامل عمومی غیردولتی نیز می‌گردد، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام، اظهارنظر خواهد شد و همچنین اطلاق تبصره ماده (۱۱)، خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است. تبصره ذیل ماده مذکور نیز مبنیاً بر این ماده باید اصلاح شود.

۱-۱۸- نظر شماره ۷۹/۲۱/۱۴۰۰ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه تشکیل وزارت جهاد کشاورزی مصوب ۱۳۷۹/۹/۲۳ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱۸-۱- در ماده (۲)^۱ نظر به اینکه اطلاق عبارت «جهت‌گیری واحدهای اجرایی به بخش غیردولتی»، موارد مذکور در اصل (۴۴) قانون اساسی را نیز شامل می‌گردد، خلاف اصل مذکور تشخیص داده شد و همچنین واگذاری وظایف وزارتخانه‌های مذکور به دیگر وزارتخانه‌ها با تصویب شورای عالی اداری، خلاف اصل ۱۳۳ قانون اساسی است.

۱-۱۹- نظر (غیر رسمی) شماره ۷۹/۲۱/۱۶۹۹ مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۱۱ و نظر (غیر رسمی) شماره ۷۹/۲۱/۱۷۱۳ مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۱۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور، مصوب مجلس شورای اسلامی:

۱-۱۹-۱- صدر جزء (۳) بند (د) تبصره (۳۳)^۲، مغایر اصول ۴۴ و ۸۵ قانون

۱. ماده ۲- کلیه مسئولیت‌ها و اختیارات مربوط به وزیر و وزارت کشاورزی و وزیر و وزارت جهاد سازندگی به وزیر و وزارت جهاد کشاورزی محول می‌گردد. شرح وظایف تفصیلی وزارت جهاد کشاورزی بر اساس مفاد این قانون و بندهای لازم‌الرعایه مندرج در ماده (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و با جهت‌گیری در تقویت وظایف راهبردی و نظارتی و کاهش وظایف اجرایی و تصدی واگذاری آنها به بخش غیردولتی و حذف وظایف تکراری و غیرضروری و انتقال وظایف قابل واگذاری به دیگر وزارتخانه‌ها ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون و با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت جهاد کشاورزی به تصویب شورای عالی اداری می‌رسد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- در سطر بالا پس از عبارت «بخش غیر دولتی»، عبارت «در چارچوب قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» اضافه گردید.

- دو سطر آخر ماده (۲) به شرح زیر اصلاح گردید:

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت جهاد کشاورزی به تصویب هیئت وزیران در حدود مقررات و رعایت اصل یکصد و سی و سوم (۱۳۳) قانون اساسی می‌رسد.

۲. تبصره ۳۳-

-د

۱- ...

۳- به سازمان هواپیمایی کشوری اجازه داده می‌شود تا در راستای انجام مقررات‌زدایی، انحصارزدایی و خصوصی‌سازی در صنعت حمل و نقل هوایی و امور هوانوردی، سیاست آسمان باز در مورد جابجایی

اساسی شناخته شد و علاوه بر این، عبارت (سیاست آسمان باز تا آخر) مبهم است؛ پس از رفع ابهام، اظهار نظر خواهد شد.

۱۹-۲- بند (د) تبصره (۴۴)^۱، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲۰- نظر شماره ۸۰/۲۱/۱۷۵۰ مورخ ۱۳۸۰/۴/۲۱ شورای نگهبان در خصوص طرح تأسیس مؤسسات بیمه غیر دولتی مصوب ۱۳۸۰/۳/۲۹ مجلس شورای اسلامی:

۱-۲۰- تبصره ماده واحده با توجه به اصل ماده واحده^۲، از این جهت که

مسافر و بار در فرودگاه‌های بین‌المللی را به اجرا در آورد. تعیین نرخ خدمات حمل و نقل (به استثنای بلیط هواپیما) و امور هوانوردی و فرودگاهی از جمله جابجایی، نشست و برخاست، پارکینگ، سوخت هواپیما به عهده شورای عالی هواپیمایی کشوری می‌باشد. درآمد حاصله از این بند به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۴۱۹۹۸۷ قسمت سوم این قانون واریز می‌گردد. صددرصد (۱۰۰٪) وجوه حاصله از محل اعتبار ردیف ۴۰۹۰۹۰۰۰ مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون، در اختیار سازمان هواپیمایی کشوری قرار می‌گیرد تا در راستای فراهم نمودن امکانات و ابزار کافی در صنعت حمل و نقل هوایی کشور برای اجرای سیاست‌های مذکور در این بند به مصرف برساند.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

۴۲- ابتدای جزء (۳) بند (د) تبصره (۳۳) به شرح زیر اصلاح گردید:

به سازمان هواپیمایی کشوری اجازه داده می‌شود سیاست عبور مجاز هواپیماهای غیرنظامی از آسمان کشور و اجازه جابجایی مسافر و بار در فرودگاه‌های بین‌المللی داخلی کشور را به اجرا در آورد. (گفتنی است هر چند با اصلاح این مصوبه از سوی مجلس، ایراد مربوط به مغایرت این ماده با اصل ۴۴ بر طرف شده است، لیکن جزء (۳) بند (د) تبصره (۳۳) اصلاحی، از جهتی دیگر (مغایرت با اصل ۸۵) با ایراد شورای نگهبان مواجه شده است. برای آگاهی از ادامه‌ی مراحل بررسی این مصوبه، به ذیل اصل ۸۵ در همین مجموعه، مراجعه کنید.)

۱. تبصره ۴۴-

الف-

د- به وزارت جهاد کشاورزی و سازمان انرژی اتمی ایران اجازه داده می‌شود که درآمد حاصل از فروش نیروگاه‌های آبی، بادی و خورشیدی و فروش انرژی برق خود را به درآمد عمومی موضوع ردیف‌های ۵۹۴۵۵۰ و ۵۹۴۵۶۰ قسمت سوم این قانون واریز نمایند. نرخ تضمینی را سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اعلام می‌کند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

۵۳- در بند (د) تبصره (۴۴) در سطر اول، بعد از عبارت «اجازه داده می‌شود»، عبارت «با رعایت احکام قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» اضافه گردید.

۲. ماده واحده- به منظور تعمیم و گسترش صنعت بیمه در کشور، افزایش رقابت و کارایی در بازار بیمه، افزایش رفاه عمومی و گسترش امنیت اجتماعی و اقتصادی، افزایش نقش بیمه در رشد و توسعه

موجب کاهش درآمد عمومی می‌شود و در مواردی نیز مغایر حاکمیت دولت می‌باشد، خلاف اصول ۷۵ و ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و در چارچوب ضوابط، قلمرو و شرایط تعیین شده زیر، اجازه تأسیس مؤسسه بیمه غیردولتی به اشخاص داخلی داده می‌شود:

۱- سیاست‌گذاری در صنعت بیمه، اعمال نظارت بر فعالیت‌های بیمه‌ای و صدور مجوز فعالیت بیمه‌ای کماکان جهت اعمال حاکمیت در اختیار دولت جمهوری اسلامی ایران باقی خواهد بود.

۲- ضوابط مربوط به نحوه تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه داخلی از قبیل شرایط اخذ مجوز تأسیس و لغو آن، نحوه انتقال عملیات و ادغام، انحلال و ورشکستگی مؤسسات بیمه‌ای، محدوده فعالیت بیمه‌ای و بیمه اتکایی شامل انواع معاملات بیمه، حق بیمه و کارمزد مربوط به رشته‌های مختلف بیمه، میزان ذخایر فنی و اندوخته‌های قانونی و نحوه سرمایه‌گذاری آنها بر اساس «قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری مصوب ۱۳۵۰/۳/۳۰ و اصلاحیه بعدی» و «قانون بیمه مصوب ۱۳۱۶/۲/۷» تعیین خواهد شد.

تبصره- در اعطای امتیاز به موجب قوانین بیمه‌گری نباید تبعیض بین مؤسسات بیمه دولتی و غیردولتی اعمال شود.

۳- حداقل سرمایه مؤسسات بیمه موضوع ماده (۳۶) قانون «تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری مصوب ۱۳۵۰/۳/۳۰» برای مؤسسات بیمه غیردولتی با پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیئت وزیران تعیین خواهد شد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۰/۶/۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- به منظور تعمیم و گسترش صنعت بیمه در کشور، افزایش رقابت و کارایی در بازار بیمه، افزایش رفاه عمومی و گسترش امنیت اجتماعی و اقتصادی، افزایش نقش بیمه در رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و در چارچوب ضوابط، قلمرو و شرایط تعیین شده زیر، اجازه تأسیس مؤسسه بیمه غیردولتی به اشخاص داخلی داده می‌شود:

۱- سیاست‌گذاری در صنعت بیمه، اعمال نظارت بر فعالیت‌های بیمه‌ای و صدور مجوز فعالیت بیمه‌ای کماکان جهت اعمال حاکمیت در اختیار دولت جمهوری اسلامی ایران باقی خواهد بود.

۲- ضوابط مربوط به نحوه تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه داخلی از قبیل شرایط اخذ مجوز تأسیس و لغو آن، نحوه انتقال عملیات و ادغام، انحلال و ورشکستگی مؤسسات بیمه‌ای، محدوده فعالیت بیمه‌ای و بیمه اتکایی شامل انواع معاملات بیمه، حق بیمه و کارمزد مربوط به رشته‌های مختلف بیمه، میزان ذخایر فنی و اندوخته‌های قانونی و نحوه سرمایه‌گذاری آنها بر اساس «قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری مصوب ۱۳۵۰/۳/۳۰ و اصلاحیه بعدی» و «قانون بیمه مصوب ۱۳۱۶/۲/۷» تعیین خواهد شد.

۳- حداقل سرمایه مؤسسات بیمه موضوع ماده (۳۶) قانون «تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری مصوب ۱۳۵۰/۳/۳۰» برای مؤسسات بیمه غیردولتی با پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیئت وزیران تعیین خواهد شد.

۱-۲۱- نظر شماره ۸۰/۲۱/۳۴۲۸ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۵ و نظر شماره ۸۰/۲۱/۳۴۳۴ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور، مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۸ مجلس شورای اسلامی:

۱-۲۱-۱- اطلاق بند (ط) تبصره (۱۲)^۱ چون در مواردی مانع تأمین نیروی (برق) مورد نیاز می‌شود، مغایر اصل (۴۴) قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲۲- نظر شماره ۸۱/۳۰/۷۰۹ مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۲ شورای نگهبان در خصوص طرح تشویق سرمایه‌گذاری در طرح‌های آب کشور مصوب ۱۳۸۱/۳/۵ مجلس شورای اسلامی:

۱-۲۲-۱- اطلاق ماده واحده^۲ از این جهت که شامل سدها و شبکه‌های بزرگ

۱. تبصره ۱۲- انرژی

الف- ...

ط- سازمان مهندسی تولید و انتقال نیروی برق ایران (توانیر) مجاز است نسبت به فروش نیروگاه‌های خود تا ده درصد (۱۰٪) ظرفیت نصب‌شده کشور با قیمت روز، به بخش غیردولتی حداکثر با دریافت چهل درصد (۴۰٪) نقد و مابقی با اقساط حداکثر پنج‌ساله اقدام و صد در صد (۱۰۰٪) درآمد حاصله را با پیش‌بینی در بودجه سنواتی خود صرف سرمایه‌گذاری در احداث نیروگاه‌های جدید در مناطق غیر برخوردار نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۱ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

۷- ایراد ردیف (۷) در مورد بند (ط) تبصره (۱۲):

الف- در سطر اول، کلمه «مهندسی» حذف و کلمه «مدیریت» جایگزین آن شد.

ب- در سطر اول، بعد از عبارت «... مجاز است»، عبارت «با کسب موافقت وزارت نیرو» اضافه گردید.

ج- در سطر سوم، بعد از عبارت «بخش دولتی»، عبارت «با دریافت تعهدات و تضمین‌های لازم برای تأمین برق» اضافه گردید.

د- در انتهای بند، عبارت «در هر صورت مسئولیت تأمین نیروی برق کشور طبق اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی بر عهده وزارت نیرو می‌باشد، به نحوی که به تأمین نیروی لطمه‌ای وارد نشود» اضافه گردید.

۲. ماده واحده- به منظور تشویق سرمایه‌گذاران خصوصی (حقیقی و حقوقی) و تعاونی برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های تأمین آب و ایجاد شبکه‌های آبیاری و زهکشی و طرح‌های آب و خاک به وزارتخانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی حسب مورد و در چارچوب وظایف قانونی، اجازه داده می‌شود که اجرای طرح‌های فوق‌الذکر که حداکثر سی درصد (۳۰٪) عملیات اجرایی آنها خاتمه یافته و نیز طرح‌هایی که مطالعات مرحله دوم آنها تصویب شده باشد را به سرمایه‌گذاران مزبور با شرایط زیر واگذار کنند:

۱- تأیید محل احداث تأسیسات و نظارت مهندسی در کلیه مراحل و حسب مورد به عهده وزارت نیرو و یا وزارت جهاد کشاورزی خواهد بود.

۲- کلیه آب استحصالی به جز حقابه‌های موجود به سرمایه‌گذار تخصیص یافته و سند آب صادر می‌شود. حقابه‌های موجود قبل از احداث تأسیسات از نظر حجم و زمان مصرف، تعیین و همچنان در اختیار وزارت نیرو باقی خواهد بود تا بر اساس قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶ و سایر قوانین

مربوط در اختیار حقایقه‌داران قرار گیرد.

۳- اراضی ملی و موات که بر اساس مطالعات طرح به عنوان زمین‌های آبخور این تأسیسات محسوب می‌شود، متناسب با آب تخصیص‌یافته و شرایط اقتصادی- اجتماعی منطقه با قیمت‌های منطقه‌ای قبل از احداث تأسیسات، که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌گردد، توسط وزارت جهاد کشاورزی، در شروع بهره‌برداری به سرمایه‌گذاران واگذار خواهد شد. آب مازاد بر اراضی واگذارشده، به قیمت توافقی به بهره‌برداران و یا وزارت نیرو واگذار خواهد شد.

۴- حقوقی که در نتیجه این‌گونه سرمایه‌گذاری‌ها حاصل می‌شود، در حد سند آب صادره، متعلق به سرمایه‌گذار خواهد بود و سرمایه‌گذار می‌تواند با انتخاب الگوی اقتصادی مورد نظر خود آن را مصرف کند و یا به فروش برساند.

کلیه مستحقات و حقوقی که در نتیجه این‌گونه سرمایه‌گذاری‌ها حاصل می‌شود، به سرمایه‌گذار تعلق خواهد شد.

۵- وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و نیرو حسب مورد مکلفند بر اساس قرارداد منعقد در مورد هزینه‌ها و سایر موارد با سرمایه‌گذار، محل احداث تأسیسات و اجرای طرح‌ها را براساس قانون تملک اراضی تملک نموده و برای اجرا در اختیار سرمایه‌گذار قرار دهند.

۶- در صورتی که سرمایه‌گذاری به‌وسیله اشخاص خارجی انجام شود، بهره‌برداری از تأسیسات و اراضی واگذارشده در دوره استهلاك سرمایه به عهده سرمایه‌گذار بوده و پس از آن در اختیار دولت قرار می‌گیرد. اولویت در ادامه بهره‌برداری از تأسیسات ایجاد شده پس از دوره فوق با سرمایه‌گذار خواهد بود.

۷- وزارتخانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی موظفند در چارچوب ضوابط و معیارهای فنی و ایمنی، نظرات اصلاحی سرمایه‌گذار در طرح را ملحوظ نمایند.

آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف سه ماه پس از تصویب، توسط وزارت نیرو و با همکاری وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۱/۵/۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- به منظور تشویق سرمایه‌گذاران خصوصی (حقیقی و حقوقی) و تعاونی برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های تأمین آب و ایجاد شبکه‌های آبیاری و زهکشی و طرح‌های آب و خاک به وزارتخانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی حسب مورد و در چارچوب وظایف قانونی، اجازه داده می‌شود که اجرای طرح‌های فوق‌الذکر که حداکثر سی درصد (۳۰٪) عملیات اجرایی آنها خاتمه یافته و نیز طرح‌هایی که مطالعات مرحله دوم آنها تصویب شده باشد را به سرمایه‌گذاران مزبور با شرایط زیر واگذار کنند:

۱- تأیید محل احداث تأسیسات و نظارت مهندسی در کلیه مراحل و حسب مورد به عهده وزارت نیرو و یا وزارت جهاد کشاورزی خواهد بود.

۲- کلیه آب استحصالی به جز حقایقه‌های موجود به سرمایه‌گذار تخصیص یافته و سند آب صادر می‌شود. حقایقه‌های موجود قبل از احداث تأسیسات از نظر حجم و زمان مصرف، تعیین و همچنان در اختیار وزارت نیرو باقی خواهد بود تا بر اساس قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶ و سایر قوانین

آبرسانی می‌شود که باید به صورت مالکیت عمومی در اختیار دولت باشد؛ لذا مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲۳- نظر شماره ۸۱/۳۰/۲۵۰۹ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲۸ و نظر شماره ۸۱/۳۰/۲۵۶۸ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۶ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور، مصوب ۱۳۸۱/۱۱/۱۷ مجلس شورای اسلامی:
 ۱-۲۳-۱- در بند (ح) تبصره (۱۳)^۱ چون اجازه ایجاد شبکه ارتباطات و فناوری

مربوط در اختیار حقایقه‌داران قرار گیرد.

۳- اراضی ملی و موات که بر اساس مطالعات طرح به عنوان زمین‌های آبخور این تأسیسات محسوب می‌شود، متناسب با آب تخصیص یافته و شرایط اقتصادی- اجتماعی منطقه با قیمت‌های منطقه‌ای قبل از احداث تأسیسات، که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌گردد، توسط وزارت جهاد کشاورزی، در شروع بهره‌برداری به سرمایه‌گذاران واگذار خواهد شد. آب مازاد بر اراضی واگذار شده، به قیمت توافقی به بهره‌برداران و یا وزارت نیرو واگذار خواهد شد.

۴- حقوقی که در نتیجه این گونه سرمایه‌گذاری‌ها حاصل می‌شود، در حد سند آب صادره، متعلق به سرمایه‌گذار خواهد بود و سرمایه‌گذار می‌تواند با انتخاب الگوی اقتصادی مورد توافق با وزارت نیرو به شرح قرارداد را مصرف کند و یا به فروش برساند.

کلیه مستحقات و حقوقی که در نتیجه این گونه سرمایه‌گذاری‌ها حاصل می‌شود، در دوره بهره‌برداری در اختیار سرمایه‌گذار خواهد بود که طبق ضوابط از آن استفاده نماید.

۵- وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و نیرو حسب مورد مکلفند بر اساس قرارداد منعقد در مورد هزینه‌ها و سایر موارد با سرمایه‌گذار، محل احداث تأسیسات و اجرای طرح‌ها را براساس قانون تملک اراضی تملک نموده و برای اجرا در اختیار سرمایه‌گذار قرار دهند.

۶- در صورتی که سرمایه‌گذاری به وسیله اشخاص خارجی انجام شود، بهره‌برداری از تأسیسات و اراضی واگذار شده در دوره استهلاک سرمایه به عهده سرمایه‌گذار بوده و پس از آن در اختیار دولت قرار می‌گیرد.

اولویت در ادامه بهره‌برداری از تأسیسات ایجاد شده پس از دوره فوق با سرمایه‌گذار خواهد بود.

۷- وزارتخانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی موظفند در چارچوب ضوابط و معیارهای فنی و ایمنی، نظرات اصلاحی سرمایه‌گذار در طرح را ملحوظ نمایند.

آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف سه ماه پس از تصویب، توسط وزارت نیرو و با همکاری وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۱. تبصره ۱۳- فناوری اطلاعات و ارتباطات

الف- ...

ح- به وزارت پست و تلگراف و تلفن اجازه داده می‌شود بابت فعالیت‌های ارائه خدمات و صدور مجوز ایجاد شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات، با تصویب هیئت وزیران مبالغی به عنوان

حق‌الامتياز و حق فرکانس اخذ و به درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل) ردیف ۴۹۱۱۶۰ قسمت سوم این قانون واریز گردد. نحوه دریافت و هزینه در آیین‌نامه اجرایی این تبصره می‌باشد که بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت پست و تلگراف و تلفن و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

بند (ح) تبصره (۱۳) عیناً بقاء شد.

نظر شماره ۸۱/۳۰/۲۵۷۲ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۶ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور، مصوب ۱۳۸۱/۱۲/۵ مجلس شورای اسلامی:

... ایراد قبلی شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۱۱ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در مورد بند (۴) ایراد شورای محترم نگهبان؛ عیناً نظر قبلی مجلس تأیید شد.

نظر شماره ۸۱/۳۰/۲۶۰۰ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۱۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۲ کل کشور، مصوب ۱۳۸۱/۱۲/۱۱ مجلس شورای اسلامی:

ایراد شورای نگهبان ... کماکان به قوت خود باقی است.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۱/۳۰/۲۶۰۰ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۱۳ شورای نگهبان مبنی بر برطرف نشدن ایراد شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۴ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

۵- بند «ح» تبصره ۱۳- در سطر اول، بعد از عبارت «اجازه داده می‌شود»، عبارت «با رعایت ماده (۱۲۴) قانون برنامه سوم و با توافق دستگاه‌های استفاده‌کننده از فرکانس‌های موجود» اضافه می‌شود. [ماده (۱۲۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران: ماده ۱۲۴-]

الف- به منظور تحقق حاکمیت دولت، ایجاد و حفظ شبکه‌های مادر مخابراتی، تنظیم فضای فرکانسی کشور و تضمین استمرار ارائه خدمات پستی و مخابراتی به عهده دولت خواهد بود. با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، به منظور جلوگیری از ضرر و زیان جامعه و تحقق رشد و توسعه اقتصادی کشور، بخش غیردولتی در قلمرو شبکه‌های غیرمادر بخش مخابرات، شبکه‌های مستقل و موازی پستی و مخابراتی و در امور ذیل، حسب مجوز هیئت وزیران اجازه فعالیت خواهد داشت:

- ۱- شبکه تلفن همراه؛ ۲- شبکه پی‌جو؛ ۳- مراکز تلفن کم‌ظرفیت تا پنج‌هزار شماره؛ ۴- شبکه انتقال داده‌ها؛ ۵- شبکه‌های ارائه خدمات ارزش افزوده؛ ۶- شبکه مخابرات روستایی؛ ۷- شبکه قبول پستی؛ ۸- شبکه حمل و نقل پستی؛

ب- به منظور کمک به رشد و توسعه اقتصادی، به شرکت‌های دولتی مخابراتی اجازه داده می‌شود قسمتی از فعالیت‌های خود را در زمینه‌های نگهداری و بهره‌برداری، طراحی، مهندسی، نصب و راه اندازی، آزمایش و تحویل تجهیزات و شبکه‌ها با رعایت موارد مذکور در بند (الف) و نیز خط مشی‌های دولت به بخش‌های تعاونی و خصوصی داخلی واگذار کند.

اطلاعات به بخش خصوصی نیز داده شده است، از این جهت خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲۴- نظر شماره ۸۲/۳۰/۲۹۷۲ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مصوب ۱۳۸۲/۱/۲۶ مجلس شورای اسلامی:

۱-۲۴-۱- در بند (ه) ماده (۳) اجازه نگهداری و بهره‌برداری شبکه‌های پستی و مخابراتی و در بند (و) ایجاد و اداره و بهره‌برداری از شبکه‌های پستی به بخش‌های تعاونی و خصوصی و بندهای (ح) ماده (۳) و بند (ب) ماده (۵) از جهت واگذاری به بخش غیردولتی، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شدند.^۱

تبصره- مجوز فعالیت بخش غیردولتی در حیطه‌های مذکور در این ماده و پس از حصول اطمینان از عدم ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و استمرار ارائه خدمات، بر اساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و وزارت پست و تلگراف و تلفن تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۱. ماده ۳- وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات:

الف- ...

ه- زمینه‌سازی برای مشارکت بخش تعاونی، خصوصی در طراحی، مهندسی، نصب و راه‌اندازی و نگهداری و بهره‌برداری شبکه‌های پستی و مخابراتی کشور و ایجاد و بهره‌برداری شبکه‌های غیرمادر.

و- فراهم نمودن زمینه مشارکت بخش تعاونی و خصوصی در ایجاد و اداره و بهره‌برداری از شبکه پستی کشور و ارائه خدمات خاص.

ز- ...

ح- صدور مجوز تأسیس و بهره‌برداری واحدهای ارائه خدمات پستی و مخابراتی و فناوری اطلاعات در سطح کشور.

ط- ...

ماده ۵- کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات با اختیارات و وظایف ذیل تشکیل می‌گردد:

الف- ...

ب- مدیریت آزادسازی و خصوصی‌سازی در بخش ارتباطی کشور با بهره‌گیری از سرمایه‌های داخلی و خارجی.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۳- وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات:

الف- ...

ه- زمینه‌سازی برای مشارکت بخش تعاونی، خصوصی در طراحی، مهندسی، نصب و راه‌اندازی و نگهداری و بهره‌برداری شبکه‌های پستی و مخابراتی کشور و ایجاد و بهره‌برداری شبکه‌های غیرمادر.

و- نظارت کلان بر فعالیت‌های بخش غیردولتی در امور مربوط به مخابرات، پست، پست‌بانک، خدمات هوایی پیام و فناوری اطلاعات در چارچوب قوانین و مقررات و با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴)

۱-۲۵- نظر شماره ۶۷۸۲/۳۰/۸۲ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲ شورای نگهبان در خصوص لایحه استفساریه ماده (۱۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹، مصوب ۱۳۸۲/۱۱/۸ مجلس شورای اسلامی:

۱-۲۵-۱- با توجه به اینکه استثناء مذکور در صدر ماده (۱۱)،^۱ پیش از استثناء کردن

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

ز- ...

ح- طراحی و تدوین نظام ملی فناوری اطلاعات کشور.

ط- ...

ماده ۵- کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات با استفاده از امکانات و نیروی انسانی سازمان موضوع ماده (۷) این قانون با اختیارات و وظایف ذیل تشکیل می‌گردد:

الف- ...

ب- مدیریت آزادسازی و خصوصی‌سازی در بخش ارتباطی کشور با بهره‌گیری از سرمایه‌های داخلی و خارجی. نظر شماره ۸۲/۳۰/۵۰۲۹ مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مصوب ۱۳۸۲/۷/۲۳ مجلس شورای اسلامی:

ایراد ... در خصوص بند (ه) ماده (۳) و بند (ب) ماده (۵) ... کماکان به قوت خود باقی است.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۹ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

بند (ه) ماده (۳) به شرح زیر اصلاح گردید:

ه- به منظور تحقق حاکمیت دولت، ایجاد و حفظ شبکه‌های مادر مخابراتی، تنظیم فضای فرکانسی کشور و تضمین استمرار ارائه خدمات پستی و مخابراتی به عهده دولت خواهد بود. به منظور جلوگیری از ضرر و زیان جامعه و تحقق رشد و توسعه اقتصادی کشور، بخش غیر ولتی در قلمرو شبکه‌های غیرمادر بخش مخابرات، شبکه‌های مستقل و موازی پستی و مخابراتی، با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و حسب مجوز هیئت وزیران اجازه فعالیت خواهند داشت.

بند (ب) ماده (۵) به شرح زیر اصلاح گردید:

ب- به منظور جلوگیری از ضرر و زیان جامعه و تحقق رشد و توسعه اقتصادی کشور، بخش غیردولتی در قلمرو شبکه‌های غیرمادر بخش مخابرات، شبکه‌های مستقل و موازی پستی و مخابراتی با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و حسب مجوز هیئت وزیران اجازه فعالیت خواهند داشت.

۱. موضوع استفساریه:

ماده واحده- آیا استثنای ماده (۱۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مورد بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و شرکت‌های بیمه موجود ناظر به سهام شرکت‌های وابسته به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و شرکت‌های بیمه دولتی موجود است و واگذاری سهام دولت در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و مؤسسات بیمه دولتی موجود به استناد صدر ماده (۱۱) قانون یاد شده مجاز می‌باشد؟ و یا اینکه نظر مجلس شورای اسلامی بر این بوده که سهام دولت در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و شرکت‌های بیمه هم جزء مستثنیات ماده یاد شده و تبصره (۲) آن است؟

موارد مذکور از شمول فصل مذکور نیست و هیچ گونه دلالتی بر تجویز فروش سهام بانکها و مؤسسات اعتباری ندارد، مصوبه مجلس علاوه بر اینکه جنبه تفسیری ندارد، خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی است.

۱-۲۶- نظر شماره ۶۹۳۵/۳۰/۸۲ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۱۰ مجلس شورای اسلامی:

۱-۲۶- در بند (چ) تبصره (۱۴)^۱ چون اجازه ایجاد شبکه ارتباطات و فناوری اطلاعات به بخش خصوصی داده شده است، از این جهت مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد و چون اطلاق آن موجب تجویز مشارکت شرکت های خارجی در ایجاد شبکه های مذکور است، از این جهت نیز مغایر بند (۵) اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲۷- نظر شماره ۷۳۲۹/۳۰/۸۳ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۱/۱۹ مجلس شورای اسلامی:

۱-۲۷-۱- اطلاق ماده (۱۹)^۲ از این جهت که شامل تجویز تأسیس بانک، بیمه و

نظر مجلس:

منظور از استثنای مذکور در ماده (۱۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مستثنی شدن سهام دولت در بانکها و بیمه ها از واگذاری نیست، بلکه مستثنی شدن از مقررات فصل سوم قانون در مورد فروش سهام شرکت های وابسته به بانکها و بیمه ها است. با عنایت به اظهار نظر شماره ۶۷۸۲/۳۰/۸۲ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲ شورای نگهبان مبنی بر برطرف نشدن ایراد شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

نظر مورخ ۱۳۸۴/۱۱/۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

جناب آقای دکتر حداد عادل

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

... با توجه به انتضای زمان اجرای برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و با عنایت به تصویب سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، لایحه استفساریه ماده (۱۱) قانون مزبور، سالبه به انتفاع [انتفای] موضوع تلقی می گردد.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل سوم، شماره ۱-۵۹-۱.

۲. ماده ۱۹- فعالیت بانک های داخلی و خارجی، مؤسسات مالی و اعتباری و شرکت های بیمه داخلی و خارجی به صورت شعب نمایندگی و مؤسسات کارگزاری در مناطق ویژه اقتصادی بر اساس قانون و

مؤسساتی که تأسیس آن در انحصار دولت است می‌شود و نیز از این جهت که موجب تجویز تأسیس آن به خارجیان می‌گردد مغایر اصول ۴۴ و ۸۱ قانون اساسی شناخته شد. همچنین اطلاق ماده، تأسیس بانک و مؤسسات مالی خارجی را که مبتنی بر ربا است، تجویز می‌نماید و از این جهت خلاف شرع شناخته شد.

۱-۲۸- نظر شماره ۷۴۶۶/۳۰/۸۳ مورخ ۱۳۸۳/۳/۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی:

۱-۲۸- ماده (۳)^۱ از این جهت که منابع نفتی، به طور کامل و مطلق در اختیار

مقررات مصوب و جاری در مناطق آزاد تجاری و صنعتی مجاز خواهد بود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۱۱ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در مصوبه اصلاحی ماده (۱۹) حذف شد.

۱. ماده ۳-

به منظور تنظیم روابط بین دولت و شرکت ملی نفت ایران و اعمال مالکیت دولت بر منابع نفت و گاز کشور، موارد ذیل مقرر می‌گردد:

الف- مالکیت منابع نفتی ایران با دولت جمهوری اسلامی ایران است که این حق مالکیت، بر اساس قانون نفت مصوب ۱۳۶۶ از طریق وزارت نفت اعمال می‌شود.

ب- نفت تولیدی حاصل از عملیات نفتی شرکت ملی نفت ایران در منابع نفتی جمهوری اسلامی ایران و نیز عملیات شرکت‌های دولتی تابعه و وابسته به آن و همچنین نفت تولیدی حاصل از عملیات نفتی پیمانکاران طرف قرارداد با شرکت‌های یاد شده در این منابع، با وضع حقوق دولتی مقرر در این ماده، متعلق به شرکت ملی نفت ایران است و این شرکت مکلف است حقوق دولتی را به ترتیب مقرر در این قانون، مقدم بر سایر هزینه‌های خود، حسب مورد پرداخت و یا با خزانه‌داری کل کشور تسویه کند.

ج- حقوق دولتی نفت که پس از استخراج و فروش به حساب بستنکار دولت (خزانه‌داری کل کشور) منظور می‌شود عبارتست از:

۱- بهره مالکانه که برای نفت خام، معادل پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد حاصل از فروش آن تعیین می‌شود.

۲- بهره مالکانه گاز طبیعی که به ازای استخراج هر متر مکعب گاز طبیعی، هشتاد و پنج ریال تعیین می‌شود. این رقم سالانه متناسب با تغییر نرخ رسمی تسعیر ارز اصلاح خواهد شد.

۳- حقوق ویژه درصدی از درآمد حاصل از فروش نفت خام (حداقل بیست و هفت درصد «۲۷٪») پس از کسر یارانه مذکور در بند (ه) این ماده است که در لوائح بودجه سنواتی منظور می‌شود. درصد یاد شده فوق، متناسب با قیمت فروش نفت خام (بر مبنای مفاد تبصره «۳» این بند) با پیشنهاد مشترک وزارت نفت و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید و می‌بایست به نحوی تعیین شود که منابع لازم برای تداوم تولید، توسعه ظرفیت، بازپرداخت تعهدات و انجام

سرمایه‌گذاری‌های منظور در برنامه را برای ارتقای قدرت رقابت اقتصادی و حفظ جایگاه ایران در بازارهای نفت و گاز و تأمین نیازهای داخلی فراهم آورد و عملیات شرکت همراه با سود متعارف باشد. تبصره ۱- بهره مالکانه نفت خام تولیدی از میدان‌های خشکی و دریایی مشترک با کشورهای همسایه و میدان‌های دریایی به ترتیب معادل هشتاد و نود درصد (۸۰٪) و (۹۰٪) نصاب فوق خواهد بود. تبصره ۲- بابت گاز تزریقی به میدان‌های نفتی بهره مالکانه دریافت نمی‌شود. بابت گاز سوزانده شده از اول سال ۱۳۸۸ بهره مالکانه دریافت خواهد شد.

تبصره ۳- مبنای محاسبه حقوق دولتی نفت خام برای محموله‌های صادراتی، معادل درآمد حاصل از فروش در مبادی اولیه صادرات بوده و برای نفت خام تحویلی به پالایشگاه‌های داخلی در هر ماه، برابر نود و پنج درصد (۹۵٪) متوسط بهای محموله‌های صادراتی از مبادی اولیه در همان ماه خواهد بود.

د- به دولت اجازه داده می‌شود به منظور صیانت از منابع تجدیدنپذیر و صرفه‌جویی در مصرف و بهینه‌سازی مصرف انرژی، ده درصد (۱۰٪) از درآمد محاسباتی ناشی از افزایش مقادیر صادرات نفت خام و فرآورده‌های پالایشی نفتی نسبت به مقادیر مشابه سال ۱۳۸۳ و قیمت سال ۱۳۸۳، به عنوان جایزه افزایش صادرات به شرکت ملی نفت ایران اختصاص دهد تا صرف سرمایه‌گذاری و کمک به طرح‌های بهینه‌سازی انرژی شود. جایزه صادراتی با درج در قوانین بودجه سنواتی از محل حقوق ویژه، موضوع جزء (۳) بند (ج) این ماده تأمین و پرداخت می‌گردد.

ه- در مواردی و تا زمانی که طبق مقررات قانونی و تصمیم مراجع ذی‌صلاح، فرآورده‌های نفتی و گاز طبیعی برای مصارف داخلی کشور به قیمتی کمتر از بهای تمام شده (قیمت منطقه‌ای با اضافه کردن هزینه‌های انتقال، توزیع و فروش، مالیات و عوارض تکلیفی و سود متعارف انتقال و توزیع، عرضه می‌شود، مابه‌التفاوت قیمت‌های تکلیفی فروش با قیمت تمام شده به عنوان یارانه حامل‌های انرژی محسوب و توسط شرکت‌های ذی‌ربط حسب مورد در دفاتر قانونی آنان به حساب بدهی دولت منظور می‌شود. شرکت ملی نفت ایران موظف است با انتقال این بدهی‌ها به حساب خود با شرکت‌های طرف معامله خود تسویه حساب کرده و کل بدهی‌ها را در دفاتر قانونی خود جمعاً به بدهکار «حساب دولت» (نزد خزانه‌داری کل کشور) منظور کند. تسویه این بدهی دولت به شرکت ملی نفت ایران، در هر سال مالی در مرحله نخست به ترتیب مقرر در جزء (۳) بند (ج) این ماده انجام شده و در صورت عدم تکافو از سود سهم دولت و بهره مالکانه گاز در همان سال کاسته شده و بدهی دولت بابت یارانه حامل‌های انرژی تسویه می‌شود. چنانچه اقلام فوق‌الذکر جبران تأمین یارانه فوق‌الذکر را ننماید، مابه‌التفاوت آن در لوایح بودجه سالانه منظور و از محل منابع بودجه عمومی دولت قابل تأمین و پرداخت خواهد بود.

تبصره- در طول سال‌های برنامه چهارم و تا زمانی که قیمت فروش داخلی بنزین کمتر از قیمت تمام شده عرضه بنزین وارداتی باشد، مابه‌التفاوت (یارانه) آن در لوایح بودجه سالانه منظور و از محل بودجه عمومی دولت قابل تأمین و پرداخت خواهد بود.

و- به شرکت ملی نفت ایران اجازه داده می‌شود که با تصویب هیئت وزیران از محل منابع ارزی موضوع بند (ح) این ماده نسبت به واردات فرآورده‌های نفتی مورد نیاز کشور اقدام کرده و تا پایان سال مالی با مراعات این قانون نسبت به تسویه حساب با خزانه‌داری کل کشور اقدام کند.

ز- سی درصد (۳۰٪) از سود خالص (سود ویژه) سالانه شرکت ملی نفت ایران پس از کسر مالیات بر عملکرد بر طبق قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های آن به عنوان سهم دولت به

حساب بستانکار دولت (خزانه‌داری کل کشور) و بقیه به عنوان اندوخته‌های قانونی و سرمایه‌ای شرکت و افزایش سرمایه دولت در آن شرکت منظور می‌شود.

ح- برای تسهیل امور جاری خزانه‌داری کل کشور، شرکت ملی نفت ایران مکلف است صددرصد (۱۰۰٪) وجوه حاصل از صادرات نفت خام را به ترتیب مورد عمل در برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به عنوان علی‌الحساب بهره مالکانه، حقوق ویژه، مالیات عملکرد شرکت ملی نفت ایران و سود سهم دولت در این شرکت از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز کرده و در مقاطع سه ماهه بر اساس مفاد این ماده با خزانه‌داری کل کشور تسویه حساب کند.

ط- شرکت ملی نفت ایران مکلف است سرمایه‌گذاری‌های لازم در اجرای وظایف قانونی خود را با تأکید بر طرح‌های افزایش بازیافت نفت خام، نگهداشت سطح تولید از مخازن فعلی نفت و گاز، اکتشاف و توسعه ظرفیت تولید نفت و گاز و ایجاد تأسیسات مرتبط با اولویت میدان‌های مشترک با کشورهای همسایه در چارچوب بودجه مصوب شرکت اجرا کند.

پرداخت هزینه‌های یاد شده و بازپرداخت کلیه تعهدات شرکت که قبل و بعد از اجرای این قانون ایجاد شده و یا می‌شود اعم از ریالی و ارزی بایستی از محل منابع داخلی و سایر منابع شرکت ملی نفت ایران انجام شود و تجهیز منابع از داخل و خارج از کشور برای انجام سرمایه‌گذاری‌های بالا نیز بر عهده شرکت ملی نفت ایران است.

ی- در دوره زمانی اجرای این قانون کلیه قوانین و مقررات خاص و عام مغایر با این ماده ملغی‌الاثراً است و روابط مالی و حقوقی فی‌مابین دولت (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) و شرکت ملی نفت ایران در مورد دریافت انواع مالیات‌ها و عوارض صرفاً طبق احکام مقرر در این ماده، قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن و قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا و ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۸۱ خواهد بود و پرداخت هر مبلغ توسط شرکت ملی نفت ایران و شرکت‌های دولتی تابعه و وابسته به آن طبق مقررات قانونی که پس از تصویب این قانون وضع می‌گردد در بدهکار «حساب دولت» (خزانه داری کل کشور) موضوع بند (ج) این ماده منظور می‌شود.

ک- آیین‌نامه اجرایی این ماده از جمله تعاریف مذکور در آن، حقوق ویژه و ساز و کار تسویه حساب بین خزانه‌داری کل کشور و شرکت ملی نفت ایران به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های نفت و امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ل- کلیه احکامی که در این ماده منظور شده است براساس قراردادی خواهد بود که بین شرکت ملی نفت ایران و دولت به نمایندگی وزارت نفت و نظارت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور منعقد می‌گردد. کلیه وجوه حاصل از فروش صادرات نفت خام موضوع این قرارداد مستقیماً از طرف خریداران به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز می‌گردد.

شرکت ملی نفت ایران موظف است سیاهه فروش و دو نسخه از هر قرارداد فروش یا تحویل نفت خام به هر صورت را به وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تحویل نماید.

حکومت اسلامی است و شرکت دولتی می‌تواند متشکل از سهام مشترک بخش خصوصی و دولتی باشد، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱- ۲۸-۲- اطلاق ماده (۷)^۱ در تجویز خصوصی‌سازی، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱- ۲۸-۳- اطلاق مقررات ماده (۱۰)^۲ از جهت شمول مقررات برنامه بر بانک‌ها و

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۳) حذف گردید.

۱. ماده ۷- به منظور تداوم برنامه خصوصی‌سازی و توانمندسازی بخش غیردولتی در توسعه کشور به دولت اجازه داده می‌شود:

الف- از همه روش‌های امکان‌پذیر، اعم از مقررات‌زدایی، واگذاری مدیریت (نظیر اجاره، پیمانکاری عمومی و پیمان مدیریت) و مالکیت (نظیر اجاره به شرط تملیک، فروش تمام یا بخشی از سهام، واگذاری اموال)، تجزیه به منظور واگذاری، انحلال و ادغام شرکت‌ها استفاده شود.

ب- ضمن حفظ امور سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان و نظارت در بخش‌های حمل و نقل، ارتباطات (پست و مخابرات) و فناوری اطلاعات، ایجاد، توسعه، نگهداری و بهره‌برداری از مبادی، شبکه‌ها، مراکز و پایانه‌ها را با رعایت تضمین و استمرار ارائه خدمات مناسب و رعایت خط‌مشی‌های دولت به بخش‌های تعاونی و خصوص واگذار نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

به ابتدای ماده (۷) متن زیر اضافه گردید:

«در چارچوب سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران از جمله موارد مشمول در صدر اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران».

- بند (ب) حذف گردید.

۲. ماده ۱۰- (اصلاح شده ماده (۱۱) برنامه سوم توسعه)

سهام متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسه‌های دولتی، شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و اصلاحات بعدی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و سهام بانک و بیمه‌های دولتی و سایر شرکت‌هایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه یا سهام آنها منفرداً یا مشترکاً متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکت‌های دولتی و همچنین سایر شرکت‌های دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، از جمله شرکت ملی نفت ایران و شرکت‌های تابعه و وابسته وزارت نفت و شرکت‌های تابعه آنها، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکت‌های تابعه و سازمان صنایع ملی ایران و شرکت‌های تابعه و مرکز تهیه و توزیع کالا، همچنین سهام متعلق به دستگاه‌های فوق‌الذکر در شرکت‌های غیردولتی و شرکت‌هایی که تابع قانون خاص می‌باشند، مشمول مقررات مواد این برنامه خواهد بود.

تبصره ۱- سهام متعلق به دستگاه‌های مذکور در این ماده که مالکیت آنها به صورت هبه، صلح

بیمه که شامل خصوصی سازی نیز می شود، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.
۱-۲۸-۴- اطلاق عبارت «و سهام بانک و بیمه های دولتی» در ماده (۱۰)، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲۸-۵- واگذاری بانک ها در بند (ح) ماده (۱۲)،^۱ مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲۸-۶- تأسیس شعب بانک ها و مؤسسات اعتباری خارجی در بند (ک) ماده (۱۲)،^۲ مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲۸-۷- عملیات بانکی و ضوابط آن مذکور در بند (ط) ماده (۱۲)،^۳ مغایر اصل

غیرمعووض یا هرگونه عقد دیگری انجام شده نیز مشمول مقررات این فصل می شوند.
تبصره ۲- مشارکت و سرمایه گذاری بانک ها و سهام متعلق به بانک ها و بیمه های دولتی، شرکت های بیمه و مؤسسات اعتباری در شرکت ها، از شمول مقررات این فصل مستثنی است.
مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:
ماده (۱۰) حذف گردید.

۱. ماده ۱۲-

الف - ...

ح- دولت مکلف است اقدامات لازم در زمینه سالم سازی ترازنامه بانک ها و ایجاد نهادهای مالی ضروری را انجام داده و لوایح قانونی لازم را در این زمینه ارائه نماید. همچنین دولت مکلف است پس از اصلاح ساختار مالی بانک های تجاری دولتی به استثنای بانک ملی ایران، سرمایه بانک های مزبور را از طریق افزایش سرمایه و واگذاری حق تقدم به عموم افزایش داده به طوری که سرمایه دولت در این بانک ها تا پایان سال پایانی برنامه چهارم به کمتر از پنجاه درصد (۵۰٪) تقلیل یابد.
مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:
بند (ح) حذف گردید.

۲. ماده ۱۲-

الف - ...

ک- شعب بانک ها و مؤسسات اعتباری خارجی می تواند در ایران تأسیس شود و در چارچوب قانون مدنی و بانکی و قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ فعالیت نماید. مجوز تأسیس و فعالیت این شعب توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صادر خواهد شد.
مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:
بند (ک) حذف گردید.

۳. ماده ۱۲-

الف - ...

ط- اشتغال به عملیات بانکی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی تحت هر عنوان و تأسیس و ثبت هرگونه

۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۸-۲۸-۸- اطلاق واگذاری «سهام شرکت‌های بیمه تجاری» در بند (الف) ماده (۱۷)^۱، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۹-۲۸-۱- اطلاق بند (ب) ماده (۱۷)^۲، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

تشکیل برای انجام عملیات بانکی، بدون دریافت مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ممنوع است. تعریف تشخیص عملیات بانکی بر عهده شورای پول و اعتبار است. ضوابط، مقررات و شرایط ناظر بر تأسیس، فعالیت و نظارت بر مؤسساتی که مجاز به انجام عملیات بانکی می‌باشند، بر اساس قوانین پولی و بانکی توسط شورای پول و اعتبار تعیین خواهد شد. تشکیل‌ها و مؤسسات فعال در عملیات بانکی دارای مجوز فعالیت از سایر دستگاه‌ها می‌باید ظرف مدت شش ماه از تاریخ اجرای این قانون وضعیت خود را با الزامات تعیین شده در این قانون و مصوبات شورای پول و اعتبار انطباق دهند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

بند (ط) حذف گردید.

۱. ماده ۱۷-

الف- دولت مجاز است سهام شرکت‌های بیمه تجاری را پس از اصلاح ساختار، بر اساس برنامه زمان‌بندی مشخص و طبق آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، به بخش خصوصی یا تعاونی واگذار نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در سطر دوم بند (الف) ماده (۱۷)، پس از عبارت «می‌رسد»، عبارت «در چارچوب بند (۴۷) سیاست‌های برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که ابلاغ خواهد شد» اضافه گردید.

۲. ماده ۱۷-

الف- ...

ب- مؤسسات بیمه خارجی می‌توانند در ایران شعبه و نمایندگی تأسیس نموده و در چارچوب قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گیری مصوب سال ۱۳۵۰ و اصلاحیه‌های بعدی آن و رعایت بند (الف) ماده (۹۲) این قانون فعالیت نمایند. مجوز تأسیس و فعالیت این شعب و نمایندگی‌ها توسط بیمه مرکزی ایران پس از تصویب شورای عالی بیمه صادر خواهد شد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در خصوص بند (ب) ماده (۱۷) اصلاحی از سوی مجلس صورت نگرفته است.

نظر شماره ۸۳/۳۰/۸۳۳۳ مورخ ۱۳۸۳/۶/۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس شورای اسلامی:

ایراد مربوط به بند (ب) ماده (۱۷) کماکان به قوت خود باقی است.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۶/۱۱ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

بند (ب) حذف گردید.

- ۱- ۲۸-۱۰- اطلاق جزء (۳) بند (و) ماده (۲۲)^۱ از این جهت که شامل شرکت‌های بزرگ دولتی می‌شود، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱- ۲۸-۱۱- واگذاری بهره‌برداری از صنعت نفت «میادین نفت و گاز، پالایش، پخش و...» به بخش غیردولتی مذکور در بند (الف) ماده (۲۶)^۲، مغایر اصل ۴۴ قانون

۱. ماده ۲۲- دولت موظف است سند ملی توسعه بخش‌های صنعت و معدن را با توجه به مطالعات استراتژی توسعه صنعتی کشور ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون با محوریت توسعه رقابت‌پذیری مبتنی بر توسعه فناوری و در جهت تحقق هدف رشد تولید صنعتی و معدنی متوسط سالانه یازده و دو دهم درصد ($\frac{11}{2}\%$) و رشد متوسط سرمایه‌گذاری صنعتی و معدنی شانزده و نه دهم درصد ($\frac{16}{9}\%$)، به گونه‌ای که سهم بخش صنعت و معدن از تولید ناخالص داخلی از چهارده درصد ($\frac{14}{100}\%$) در سال ۱۳۸۳ به شانزده و دو دهم درصد ($\frac{16}{2}\%$) در سال ۱۳۸۸ و صادرات صنعتی از رشد متوسط سالانه چهارده و هشت دهم درصد ($\frac{14}{8}\%$) برخوردار گردد، تهیه و محورهای ذیل را به اجرا درآورد:

الف- ...

- و- برای تجهیز منابع لازم در توسعه صنعتی و معدنی:
- ۱- دولت مکلف است در طول سال‌های برنامه سرمایه بانگ صنعت و معدن را متناسباً برابر سقف مصوب اساسنامه افزایش دهد.
 - ۲- استفاده از علوم و فناوری‌های نوین در کلیه زمینه‌های معدنی از قبیل اکتشاف، استخراج، فرآوری مواد معدنی و صنایع معدنی. دولت مکلف است زمینه حضور سرمایه‌گذاران خارجی را در امر فوق فراهم آورد.
 - ۳- تقویت شرکت‌های مادر تخصصی توسعه‌ای در جهت توسعه بخش غیردولتی با استفاده از منابع عمومی، خارجی و منابع ناشی از فروش سهام شرکت‌های زیرمجموعه و عرضه سهام شرکت‌های مادر تخصصی در بازار بورس تا سقف چهل و نه درصد ($\frac{49}{100}\%$).
- مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:
- در جزء (۳) بعد از رقم «چهل و نه درصد ($\frac{49}{100}\%$)»، عبارت «به استثنای موارد مذکور در صدر اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» اضافه گردید.

۲. ماده ۲۶-

الف- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان در امور مربوط به اکتشاف، استخراج و تولید نفت و گاز، پالایش، انتقال و توزیع مواد نفتی و گاز طبیعی، انتقال و توزیع برق با دولت است. دولت موظف است حداقل ده درصد ($\frac{10}{100}\%$) از ظرفیت انجام فعالیت مربوط به بهره‌برداری از میادین نفت و گاز، پالایش، پخش و حمل و نقل مواد نفتی و گازی و همچنین تولید و توزیع برق را به نحوی که موجب انحصار در بخش غیردولتی نشود و استمرار ارائه خدمات تضمین گردد، به اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی واگذار نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

بند (الف) به شرح زیر اصلاح شد:

الف- دولت موظف است با حفظ مالکیت خود حداقل ده ($\frac{10}{100}\%$) از ظرفیت انجام فعالیت مربوط به اکتشاف، استخراج و تولید نفت و گاز، پالایش، پخش و حمل و نقل مواد نفتی و گازی را با رعایت قانون نفت مصوب

اساسی شناخته شد.

۱-۲۸-۱۲- بند (ب) ماده (۲۶)،^۱ مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲۸-۱۳- جزء (۵) بند (ج) ماده (۲۸)،^۲ مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱۳۶۶/۷/۹ و همچنین حداقل ده درصد (۱۰٪) از انجام فعالیت مربوط به تولید و توزیع برق را با حفظ مسئولیت دولت در تأمین برق به نحوی که موجب انحصار در بخش غیر دولتی نشود و استمرار ارائه خدمات فوق‌الذکر تضمین گردد، به اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی واگذار نماید.

۱. ماده ۲۶-

الف - ...

ب- دولت مکلف است به منظور ترغیب سایر مؤسسات داخلی به تولید هرچه بیشتر نیروی برق از نیروگاه‌های خارج از مدیریت و نظارت وزارت نیرو، شرایط و قیمت‌های تضمینی خرید برق را تا پایان سال اول برنامه چهارم تعیین و اعلام کند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در سطر اول بند (ب)، بعد از عبارت «مکلف است»، عبارت «با حفظ مسئولیت تأمین برق» اضافه شد.
۲. ماده ۲۸- به منظور تقویت اقتصاد حمل و نقل، بهره‌برداری مناسب از موقعیت سرزمینی کشور، افزایش ایمنی و سهولت حمل و نقل بار و مسافر، دولت موظف است در چارچوب برنامه توسعه حمل و نقل کشور که به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید، اهداف زیر را در برنامه چهارم توسعه محقق کند، مشروط بر اینکه اعتبارات مورد نیاز برای تحقق آن در قالب منابع قابل تخصیص به بخش از سقف‌های مندرج در جدول شماره (۴) این قانون تجاوز ننماید:

الف - ...

ج -

۱- طبقه‌بندی فرودگاه‌های کشور بر اساس برآورد میزان تقاضای حمل و نقل بار و مسافر در پایان برنامه و تجهیز فرودگاه‌ها متناسب با آن.

۲- تکمیل صددرصد (۱۰۰٪) تجهیزات ناوبری هوایی و پوشش راداری کل فضای کشور در حد استاندارد بین‌المللی.

۳- نوسازی ناوگان حمل و نقل هوایی با استفاده از وجوه اداره شده به نحوی که در پایان برنامه، متوسط سن ناوگان هوایی حداکثر به پانزده سال برسد.

۴- وظایف حفاظتی کلیه فرودگاه‌های کشور صرفاً به عهده نیروی انتظامی می‌باشد. وظایف مربوط برابر آیین‌نامه‌ای خواهد بود که با پیشنهاد وزارت کشور و راه و ترابری به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۵- واگذاری بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سهام شرکت‌های هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران و ایران ایرتور به بخش غیردولتی.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

جزء (۵) بند (ج) حذف و متن زیر جاگزین شد:

ج- با لحاظ حاکمیت و انحصار دولت بر امور هوانوردی و حمل و نقل هوایی شامل ناوبری، نشست و

- ۱-۲۸-۱۴- اطلاق بند (الف) ماده (۱۳۰) قانون برنامه سوم، موضوع ماده (۲۹)^۱ قانون برنامه چهارم در خصوص ناوربری، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱-۲۸-۱۵- ماده (۳۸)^۲ مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

برخاست و پیش‌بینی تمهیدات مناسب برای جلوگیری از انحصار در بخش غیردولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات، دولت مجاز است سهام شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران را به نحوی که حداقل پنجاه و یک درصد (۵۱٪) آن در مالکیت دولت باقی بماند و سهام شرکت ایران ایرتور را به بخش غیردولتی واگذار نماید.

۱. ماده ۲۹- مواد (۱۲۷) الی (۱۳۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ و اصلاحیه‌های آن برای دوره برنامه چهارم (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

[ماده ۱۳۰- با حفظ حاکمیت دولت بر امور هوانوردی و حمل و نقل هوایی (شامل ناوربری، نشست و برخاست) توسط دولت و با رعایت صدر ماده (۱۲۹)، به سازمان هواپیمایی کشوری اجازه داده می‌شود: الف- نسبت به تکمیل و اجرای طرح‌های فرودگاهی و پروازی و توسعه ناوگان هوایی با جلب سرمایه‌های داخلی و خارجی از طریق انعقاد قراردادهای مشارکت، پیش‌فروش خدمات فرودگاهی و خدمات پروازی اقدام و تعهدات مربوط را تأدیه کند.]

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۲۹) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۲۹- مواد (۱۲۷)، (۱۲۸)، (۱۲۹)، (۱۳۱) و (۱۳۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اصلاحیه‌های آن برای دوره برنامه چهارم (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ می‌گردد.

۲. ماده ۳۸- دولت موظف است از ابتدای برنامه چهارم در قلمروهای اقتصادی که انحصار طبیعی و یا قانونی وجود دارد و همچنین در قلمروهایی که انحصارات جدید ناشی از توسعه اقتصادی شبکه‌ای و فناوری اطلاعات و ارتباطات به وجود می‌آیند با رعایت حقوق شهروندان، اقدام‌های ذیل را به عمل آورد:

الف-

- ۱- لایحه جامع تسهیل رقابت و کنترل و جلوگیری از شکل‌گیری انحصارات را در سال نخست برنامه چهارم تهیه و به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند.
- ۲- به دولت اجازه داده می‌شود بدون الزام به رعایت قانون نحوه توزیع قند و شکر تولیدی کارخانه‌های کشور مصوب ۱۳۵۳ و اصلاحیه آن بر اساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارتخانه‌های صنایع، بازرگانی و کشاورزی تصویب می‌کند، مقررات مربوط به استانداردهای تولیدی - قیمت‌گذاری، فروش، توزیع و صادرات و واردات قند و شکر را تعیین کند.
- ب- تشکیل نهاد «تنظیم مقررات و داوری» به منظور برقراری فضای رقابتی در سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری در حوزه انحصارات طبیعی با اعطای امتیازات مشابه و توانمندسازی رقیب غیردولتی، تنظیم روابط اقتصادی، حقوقی و داوری نهایی در هر بخش اقتصادی با شرایط نسبتاً انحصار، متشکل از یازده نفر شامل: نماینده تام‌الاختیار دستگاه اجرایی دولتی ذی‌ربط، نمایندگان سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و بازرگانی، قاضی دیوان عالی کشور به انتخاب قوه قضائیه، نماینده بنگاه‌های اقتصادی خصوصی ذی‌ربط، نماینده اتاق بازرگانی و صنایع و معادن، نماینده تشکّل صنفی ذی‌ربط، نماینده جامعه حسابداران رسمی ایران و

۱-۲۸-۱۶- اطلاق بندهای (الف) و (ه) ماده (۵۷)^۱ منبیاً بر ماده (۳۸)، مغایر اصل

دو متخصص مستقل غیردولتی (به انتخاب هیئت وزیران).

تبصره- در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، کمیسیون تنظیم مقررات و ارتباطات این وظیفه را به عهده خواهد داشت.

ج- وظایف نهاد «تنظیم مقررات و داوری» عبارت است از تأیید شرایط صدور اجازه فعالیت، تعیین چارچوب قیمت‌گذاری کالا و خدمات انحصاری، تنظیم مقررات تعرفه، مقررات رقابت، مقررات حمایت از حقوق مصرف‌کننده، تضمین و تعیین تعرفه‌های دسترسی به شبکه پایه، تعیین کیفیت، ایمنی و استاندارد خدمات، حل و فصل اختلافات فنی و مهندسی و تجاری بین بنگاه‌ها، بین بنگاه‌ها و دولت، اعلام ضوابط حل اختلاف بین بنگاه‌ها و مشتریان، نظارت بر رعایت قوانین ضد انحصار و نظارت بر رعایت شرایط رقابتی.

تبصره- وظایف نهاد مذکور در چارچوب قوانین و مقررات ذی‌ربط خواهد بود.

د- آیین‌نامه اجرایی این ماده شامل: اساسنامه، نحوه انتخاب، شرایط نمایندگان و نحوه فعالیت نهاد «تنظیم مقررات و داوری» با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۳۸- به شرح ذیل اصلاح شد:

الف- دولت موظف است تا پایان سال اول برنامه چهارم در قلمروهای اقتصادی که انحصار طبیعی و یا قانونی وجود دارد و همچنین در قلمروهایی که انحصارات جدید ناشی از توسعه اقتصادی شبکه‌ای و فناوری اطلاعات و ارتباطات به وجود می‌آید با رعایت حقوق شهروندان، لایحه تسهیل شرایط رقابتی و ضد انحصار را به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند.

ب- ماده (۳۲) قانون برنامه سوم توسعه تنفیذ می‌شود.

(گفتنی است هر چند با اصلاح این مصوبه از سوی مجلس، ایراد مربوط به مغایرت این ماده با اصل ۴۴ بر طرف شده است، لیکن جزء (ب) ماده (۳۸) اصلاحی مزبور از جهتی دیگر (مغایرت با اصل ۸۵) با ایراد شورای نگهبان مواجه شده است. برای آگاهی از ادامه‌ی مراحل بررسی این مصوبه، به ذیل اصل ۸۵ در همین مجموعه، مراجعه کنید.)

۱. ماده ۵۷-

دولت موظف است به منظور توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات، تحقق اقتصاد مبتنی بر دانایی و کسب جایگاه برتر منطقه اقدام‌های ذیل را انجام دهد:

الف- برای رفع انحصار و ایجاد رقابت به منظور ایجاد شبکه‌ها و ارائه خدمات ارتباطی (پستی و مخابراتی) و فناوری اطلاعات توسط بخش‌های تعاونی و خصوصی به صورت مستقل و موازی با بخش دولتی در مقابل اخذ حق امتیاز و حق فرکانس، با رعایت ساز و کار مقرر در ماده (۳۸) این قانون اقدام نماید.

ب- ...

ه- تأمین هزینه و تضمین ارائه خدمات پایه ارتباطی و فناوری اطلاعات در نقاط محروم و نقاط روستایی و ایجاد بهبود توسعه زیرساخت‌های ارتباطی و فناوری اطلاعات از محل دریافت حق امتیاز

۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲۸-۱۷- مواردی از ماده (۵۸)^۱ که شامل تحویل شبکه و بهره‌برداری و مانند آن [می‌شود]، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲۸-۱۸- بند (ه) ماده (۱۰۳)^۲ از جهت توسعه فعالیت بانکداری و بیمه به بخش تعاونی، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۲۸-۱۹- بند (ط) ماده (۱۰۷)^۳، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

واگذاری مجوز ایجاد شبکه و فعالیت به بخش‌های تعاونی و خصوصی و سایر منابع.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- بند (الف) حذف گردید.

- بند (ه) حذف گردید.

۱. ماده ۵۸- به منظور کمک به رشد و توسعه اقتصادی، به شرکت‌های دولتی مخابراتی اجازه داده می‌شود قسمتی از فعالیت‌های خود را در زمینه‌های نگهداری و بهره‌برداری، طراحی، مهندسی، نصب و راه‌اندازی، آزمایش و تحویل تجهیزات و شبکه‌ها با رعایت خط‌مشی‌های دولت به بخش‌های تعاونی و خصوصی داخلی واگذار کند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۵۸) حذف گردید.

۲. ماده ۱۰۳- دولت موظف است برنامه توسعه بخش تعاونی را با رویکرد استفاده مؤثر از قابلیت‌های بخش تعاونی در استقرار عدالت اجتماعی و توزیع عادلانه درآمدها، تأمین منابع لازم برای سرمایه‌گذاری‌ها از طریق تجمیع سرمایه‌های کوچک، اجرای بند (۲) اصل چهل و سوم قانون اساسی، افزایش قدرت رقابتی و توانمندسازی بنگاه‌های اقتصادی متوسط و کوچک، کاهش تصدی‌های دولتی، گسترش مالکیت و توسعه مشارکت عامه مردم در فعالیت‌های اقتصادی مشتمل بر محورهای ذیل تهیه و از سال دوم برنامه چهارم به مرحله اجرا درآورد:

الف-

ه- توسعه حیطه فعالیت بخش تعاونی به تمام عرصه‌های اقتصادی از جمله بانکداری و بیمه.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در سطر اول بند (ه)، عبارت «به تمام عرصه‌های اقتصادی از جمله بانکداری و بیمه» حذف و عبارت «در چارچوب بند (۴۷) سیاست‌های کلی برنامه چهارم که بعداً ابلاغ خواهد شد» جایگزین شد.

۳. ماده ۱۰۷- دولت مکلف است به منظور رونق اقتصاد فرهنگ، افزایش اشتغال، بهبود کیفیت کالا و خدمات، رقابت‌پذیری، خلق منابع جدید، توزیع عادلانه محصولات و خدمات فرهنگی و ایجاد بستر مناسب برای ورود به بازارهای جهانی فرهنگ و هنر و تأمین فضاها کافی برای عرضه محصولات فرهنگی، اقدام‌های ذیل را به عمل آورد:

الف- ...

ط- انجام حمایت‌های لازم از اشخاص حقیقی و حقوقی که در چارچوب مقررات در توسعه فضاها

۱-۲۹- نظر شماره ۸۳/۳۰/۹۵۹۱ مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۲۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه تبدیل ادارات کل امور آب استان‌ها به شرکت‌های آب منطقه‌ای استان و تبدیل شرکت‌های آب منطقه‌ای که بیش از یک استان را در بر می‌گیرد به شرکت آب منطقه‌ای استان ذی‌ربط، مصوب ۱۳۸۳/۱۰/۳۰ مجلس شورای اسلامی:

۱-۲۹-۱- ماده واحده از این جهت که امور غیر حاکمیتی را مشخص نکرده است و بدون تفکیک قانونی امور حاکمیتی از غیر امور حاکمیتی خصوصاً در مورد استفاده از منابع آبی کشور، با توجه به تأکیدات اصول ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی، مراعات این اصول مشکوک و محل تردید است؛ بنابراین تا رفع ابهام امکان اظهار نظر وجود ندارد.^۱

مجازی فرهنگی، هنری و مطبوعاتی در محیط‌های رایانه‌ای و اینترنتی فعالیت می‌کنند و به ویژه اعطای تسهیلات لازم برای برپایی پایگاه‌های رایانه‌ای و اطلاع‌رسانی حاوی اطلاعات فرهنگی، دینی، تاریخی و علمی به زبان و خط فارسی توسط بخش‌های مختلف اجرایی کشور جهت استفاده عموم و همچنین ایجاد شرایط لازم برای دریافت برنامه‌های صوتی و تصویری از طریق شبکه‌های اطلاع‌رسانی کابلی و کانال‌های ماهواره‌ای مجاز.

آیین‌نامه اجرایی مربوط به هماهنگی وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی، ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در سطر اول بند (ط)، بعد از کلمه «مقررات»، عبارت «مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی» اضافه شد و در سطر پنجم از این بند، بعد از عبارت «شرایط لازم»، عبارت «توسط صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران» اضافه شد و در سطر هفتم از این بند، کلمه «مجاز» حذف و عبارت «بر اساس ضوابط سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران» جایگزین گردید.

۱. ماده واحده- به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود نسبت به تبدیل شرکت‌های آب منطقه‌ای که بیش از یک استان را در بر می‌گیرد به شرکت آب منطقه‌ای استان ذی‌ربط و در استان‌هایی که شرکت آب منطقه‌ای تشکیل نشده است، نسبت به تبدیل ادارات کل امور آب استان‌ها به شرکت‌های آب منطقه‌ای استان ذی‌ربط با مأموریت انجام وظایف عملیاتی مدیریت منابع آب در محدوده هر استان با وظایف اختیارات یکسان و بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب و تأسیسات آبی استان از طریق واگذاری وظایف غیر حاکمیتی مربوط و تحویل امکانات و منابع انسانی ادارات کل امور آب استان‌ها به این شرکت‌ها به گونه‌ای که موجب گسترش تشکیلات نشده و ایجاد بار مالی اضافی برای دولت ننماید، اقدام کند. اساسنامه شرکت‌های مذکور بنا به پیشنهاد مشترک وزارت نیرو و سازمان مدیریت برنامه‌ریزی کشور حداکثر دو ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۱- وزارت نیرو می‌تواند در استان‌های جدیدالتأسیس، شرکت‌های آب و فاضلاب روستایی را تشکیل و راه‌اندازی نماید.

تبصره ۲- این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجراء است.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود نسبت به تبدیل شرکت‌های آب منطقه‌ای که بیش از یک استان را در بر می‌گیرد به شرکت آب منطقه‌ای استان ذی‌ربط و در استان‌هایی که شرکت آب منطقه‌ای تشکیل نشده است، نسبت به تبدیل ادارات کل امور آب استان‌ها به شرکت‌های آب منطقه‌ای استان ذی‌ربط با مأموریت انجام وظایف عملیاتی مدیریت منابع آب در محدوده هر استان با وظایف اختیارات یکسان و بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب و تأسیسات آبی استان از طریق واگذاری وظایف غیر حاکمیتی مربوط طبق قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶ و رعایت اصول چهل و چهارم (۴۴) و چهل و پنجم (۴۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و تحویل امکانات و منابع انسانی ادارات کل امور آب استان‌ها به این شرکت‌ها به گونه‌ای که موجب گسترش تشکیلات نشده و ایجاد بار مالی اضافی برای دولت ننماید، اقدام کند.

اساسنامه شرکت‌های مذکور بنا به پیشنهاد مشترک وزارت نیرو و سازمان مدیریت برنامه‌ریزی کشور حداکثر دو ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره- این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجراء است.

نظر شماره ۸۳/۳۰/۱۰۳۲۵ مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۲۰ شورای نگهبان در خصوص لایحه تبدیل ادارات کل امور آب استان‌ها به شرکت‌های آب منطقه‌ای استان و تبدیل شرکت‌های آب منطقه‌ای که بیش از یک استان را در بر می‌گیرد به شرکت آب منطقه‌ای استان ذی‌ربط، مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۲۸ مجلس شورای اسلامی:

اصلاحات به عمل آمده رافع اشکال نبوده و ابهام به قوت خود باقی است.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۲۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده- به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود نسبت به تبدیل شرکت‌های آب منطقه‌ای که بیش از یک استان را در بر می‌گیرد به شرکت آب منطقه‌ای استان ذی‌ربط و در استان‌هایی که شرکت آب منطقه‌ای تشکیل نشده است، نسبت به تبدیل ادارات کل امور آب استان‌ها به شرکت‌های آب منطقه‌ای استان ذی‌ربط با مأموریت انجام وظایف عملیاتی مدیریت منابع آب در محدوده هر استان با وظایف اختیارات یکسان و بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب و تأسیسات آبی استان از طریق واگذاری وظایف غیر حاکمیتی مربوط طبق قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶ و رعایت اصول چهل و چهارم (۴۴) و چهل و پنجم (۴۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و تحویل امکانات و منابع انسانی ادارات کل امور آب استان‌ها به این شرکت‌ها به گونه‌ای که موجب گسترش تشکیلات نشده و ایجاد بار مالی اضافی برای دولت ننماید، اقدام کند.

امور حاکمیتی از قبیل مدیریت حوضه‌های آبریز، مطالعات جامع منابع آب، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی توسعه منابع آب، تعیین، تخصیص و سهم بخش‌های مختلف مصرف آب، انتقال بین حوضه‌ای و تعیین ارزش اقتصادی آب کماکان به عهده وزارت نیرو خواهد بود.

در هر حال حقبه‌های اشخاص باید محفوظ بماند.

اساسنامه شرکت‌های مذکور بنا به پیشنهاد مشترک وزارت نیرو و سازمان مدیریت برنامه‌ریزی کشور حداکثر دو ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۱-۳۰- نظر شماره ۸۳/۳۰/۹۹۲۴ مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۱۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه اجازه اجرای موافقتنامه پروانه شبکه و خدمات ارتباطات سیار مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی:

۱-۳۰-۱- ماده واحده از این جهت که شبکه ارتباطات و خدمات ارتباطی را به بخش غیردولتی - داخلی یا خارجی - واگذار نموده است، مبنیاً بر ایراد شورا بر برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد. بندهای مرتبط با ایراد فوق، از جمله بندهای (۷)، (۸)، (۹)، (۱۰) و (۱۱) مبنیاً بر اشکال فوق مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.^۱

تبصره- این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجراء است.

۱. ماده واحده - به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود نسبت به اجرای موافقتنامه پروانه شبکه و خدمات ارتباطات سیار که در اجرای ماده (۱۲۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با شرکت ایران‌سل منعقد شده است، با رعایت اصول و ضوابط زیر اقدام کند. در هرگونه الحاقیه و اصلاحیه آتی به این موافقتنامه نیز رعایت این اصول الزامی است.

۱- کلیه موارد امنیتی موافقتنامه بنا به پیشنهاد وزارت اطلاعات به تأیید شورای عالی امنیت ملی می‌رسد.
۲- بر اساس ماده (۱۲۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران دولت مکلف است در قلمرو شبکه‌های غیرمادر بخش مخابرات، بر ایجاد شبکه‌های تلفن همراه نظارت کامل داشته باشد.

۳- موافقتنامه پس از تأیید توجیه اقتصادی آن توسط شورای اقتصاد، قابل اجرا می‌باشد.

۴- دولت مکلف است بر تنظیم مقررات مدیریت فرکانس کشور و سیاست‌گذاری در خصوص صدور مجوز فرکانس، در چارچوب سیاست‌های کلی نظام نظارت کامل نماید.

۵- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است جهت تأمین و توسعه شبکه زیرساخت اپراتور دوم، قبل از مواعید مقرر اقدام نماید.

۶- با توجه به قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲، حداقل پنجاه و یک درصد (۵۱٪) از سهم ارزش مالی تجهیزات اصلی شبکه در طول اجرای قرارداد از داخل کشور تأمین می‌شود.

۷- مدیریت فنی و پشتیبانی فنی جزو مسئولیت‌های مدیران ایرانی کنسرسیوم ایران‌سل می‌باشد.

۸- کلیه تصمیمات هیئت مدیره و مجامع عمومی و فوق‌العاده شرکت مشروط به موافقت حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) سهامداران ایرانی این کنسرسیوم می‌باشد.

۹- سهام شرکت‌های ایرانی که صددرصد (۱۰۰٪) سهام آنها متعلق به شخصیت‌های حقیقی و حقوقی ایرانی است، در کنسرسیوم ایران‌سل نباید از پنجاه و یک درصد (۵۱٪) کمتر باشد.

انتقال سهام بین سهامداران کنسرسیوم ایران‌سل باید به نحوی صورت پذیرد که سهام شرکت‌های سهامداران ایرانی از پنجاه و یک درصد (۵۱٪) سهام کنسرسیوم ایران‌سل کمتر نگردد.

۱۰- تعرفه‌های ارتباطی ارائه شده از طرف کنسرسیوم ایران‌سل حداکثر بیست درصد (۲۰٪) بیشتر از

تعرفه‌های شرکت مخابرات نباشد. حداقل تعرفه‌های اعلام شده از طرف ایران‌سل محدودیتی نخواهد داشت.

۱۱- بیست و هشت و یک دهم درصد (۲۸/۱٪) درآمد حاصله از انجام خدمات ویژه ارزش افزوده و مالیات متعلقه باید علاوه بر درآمدهای کنسرسیوم ایران‌سل از بابت قرارداد اپراتوری دوم پرداخت گردد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۲۶ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده - به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود نسبت به اجرای موافقتنامه پروانه شبکه و خدمات ارتباطات سیار که در اجرای بند (ه) ماده (۳) قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مصوب ۱۳۸۲/۹/۱۹ با شرکت ایران‌سل منعقد شده است با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در امور غیر حاکمیتی از جمله فرکانس و شبکه مادر زیرساخت و ضوابط زیر اقدام کند. در هر گونه الحاقیه و اصلاحیه آتی به این موافقتنامه نیز رعایت این اصول الزامی است. (با اصلاح ماده واحده، بندهای مرتبط با ایراد فوق از جمله بندهای (۷)، (۸)، (۹)، (۱۰) و (۱۱) رفع اشکال می‌گردد).

۱- کلیه موارد امنیتی موافقتنامه به تأیید شورای عالی امنیت ملی می‌رسد. مفاد مربوط به این بند شامل محدوده اختیارات و وظایف نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و شورای عالی امنیت ملی نمی‌شود و قوانین و مقررات مربوط به آنان به قوت خود باقی است.

۲- بر اساس ماده (۱۲۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران دولت مکلف است در قلمرو شبکه‌های غیر مادر بخش مخابرات، بر ایجاد شبکه‌های تلفن همراه نظارت کامل داشته باشد.

۳- موافقتنامه پس از تأیید توجیه اقتصادی آن توسط شورای اقتصاد، قابل اجرا می‌باشد.

۴- دولت مکلف است بر تنظیم مقررات مدیریت فرکانس کشور و سیاست‌گذاری در خصوص صدور مجوز فرکانس، در چارچوب سیاست‌های کلی نظام نظارت کامل نماید.

۵- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است جهت تأمین و توسعه شبکه زیرساخت اپراتور دوم، قبل از مواعید مقرر اقدام نماید.

۶- با توجه به قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲، حداقل پنجاه و یک درصد (۵۱٪) از سهم ارزش مالی تجهیزات اصلی شبکه در طول اجرای قرارداد از داخل کشور تأمین می‌شود.

۷- مدیریت فنی و پشتیبانی فنی جزو مسئولیت‌های مدیران ایرانی کنسرسیوم ایران‌سل می‌باشد.

۸- کلیه تصمیمات هیئت مدیره و مجامع عمومی و فوق‌العاده شرکت مشروط به موافقت حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) سهامداران ایرانی این کنسرسیوم می‌باشد.

۹- سهام شرکت‌های ایرانی که صدرصد (۱۰۰٪) سهام آنها متعلق به شخصیت‌های حقیقی و حقوقی ایرانی است، در کنسرسیوم ایران‌سل نباید از پنجاه و یک درصد (۵۱٪) کمتر باشد.

انتقال سهام بین سهامداران کنسرسیوم ایران‌سل باید به نحوی صورت پذیرد که سهام شرکت‌های سهامداران ایرانی از پنجاه و یک درصد (۵۱٪) سهام کنسرسیوم ایران‌سل کمتر نگردد.

۱۰- تعرفه‌های ارتباطی ارائه شده از طرف کنسرسیوم ایران‌سل حداکثر بیست درصد (۲۰٪) بیشتر از تعرفه‌های شرکت مخابرات نباشد. حداقل تعرفه‌های اعلام شده از طرف ایران‌سل محدودیتی نخواهد داشت.

۱۱- بیست و هشت و یک دهم درصد (۲۸/۱٪) درآمد حاصله از انجام خدمات ویژه ارزش افزوده و مالیات متعلقه باید علاوه بر درآمدهای کنسرسیوم ایران‌سل از بابت قرارداد اپراتوری دوم پرداخت گردد.

نظر شماره ۸۴/۳۰/۱۱۵۴۶ مورخ ۱۳۸۴/۱/۳۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه اجازه اجرای موافقتنامه پروانه شبکه و خدمات ارتباطات سیار مصوب ۱۳۸۳/۱۲/۲۶ مجلس شورای اسلامی:

- ذکر عبارت «امور غیر حاکمیتی از جمله فرکانس و شبکه مادر زیرساخت» در متن ماده واحده مبهم است، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

- برخی از مفاد قرارداد از جمله جزء (د) بند (۴) ماده (۳) و ماده (۲) از این جهت که مشعر به مالکیت خصوصی بر شبکه مخابراتی است مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۴/۲/۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده - به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می شود نسبت به اجرای موافقتنامه پروانه شبکه و خدمات ارتباط سیار که در اجرای بند (ه) ماده (۳) قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مصوب ۱۳۸۲/۹/۱۹ با شرکت ایرانسل منعقد شده است با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ضوابط زیر اقدام کند. کلیه امور حاکمیتی از جمله فرکانس و شبکه مادر زیرساخت و مالکیت آنها قابل واگذاری نمی باشد و صرفاً در انحصار دولت خواهد بود.

۱- کلیه موارد امنیتی موافقتنامه به تأیید شورای عالی امنیت ملی می رسد. اختیارات، وظایف، قوانین و مقررات نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و شورای عالی امنیت ملی به قوت خود باقی است و مفاد این قانون نباید مانع اجرای آنها شود.

۲- دولت مکلف است با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات بر ایجاد شبکه تلفن همراه موضوع این قانون نظارت کامل داشته باشد.

۳- موافقتنامه پس از تأیید توجیه اقتصادی آن توسط شورای اقتصاد، قابل اجرا می باشد.

۴- دولت مکلف است بر تنظیم مقررات مدیریت فرکانس کشور و سیاست گذاری در خصوص صدور مجوز فرکانس، در چارچوب سیاست های کلی نظام نظارت کامل نماید.

۵- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است جهت تأمین و توسعه شبکه زیرساخت اپراتور دوم، قبل از مواعد مقرر اقدام نماید.

۶- با توجه به قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲، حداقل پنجاه و یک درصد (۵۱٪) از سهم ارزش مالی تجهیزات اصلی شبکه در طول اجرای قرارداد از داخل کشور تأمین می شود.

۷- مدیریت فنی و پشتیبانی فنی جزو مسئولیت های مدیران ایرانی کنسرسیوم ایرانسل می باشد.

۸- کلیه تصمیمات هیئت مدیره و مجامع عمومی و فوق العاده شرکت مشروط به موافقت حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) سهامداران ایرانی این کنسرسیوم می باشد.

۹- سهام شرکت های ایرانی که صدر درصد (۱۰۰٪) سهام آنها متعلق به شخصیت های حقیقی و حقوقی ایرانی است، در کنسرسیوم ایرانسل نباید از پنجاه و یک درصد (۵۱٪) کمتر باشد.

انتقال سهام بین سهامداران کنسرسیوم ایرانسل باید به نحوی صورت پذیرد که سهام شرکت های سهامداران ایرانی از پنجاه و یک درصد (۵۱٪) سهام کنسرسیوم ایرانسل کمتر نگردد.

۱۰- تعرفه های ارتباطی ارائه شده از طرف کنسرسیوم ایرانسل حداکثر بیست درصد (۲۰٪) بیشتر از تعرفه های شرکت مخابرات نباشد. حداقل تعرفه های اعلام شده از طرف ایرانسل محدودیتی نخواهد داشت.

۱-۳۱- نظر شماره ۱۴۸۴۲/۳۰/۸۴ مورخ ۱۳۸۴/۱۲/۲۴ شورای نخبیان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور، مصوب ۱۳۸۴/۱۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی:

۱-۳۱-۱- اطلاق بند (د) تبصره (۸)^۱ در واگذاری سهام دولت به شرکت‌های

۱۱- بیست و هشت و یک دهم درصد (۲۸/۱٪) درآمد حاصله از انجام خدمات ویژه ارزش افزوده و مالیات متعلقه باید علاوه بر درآمدهای کنسرسیوم ایران‌سل از بابت قرارداد اپراتوری دوم پرداخت گردد.

۱۲- موافقتنامه پروانه شبکه و خدمات ارتباط سیار منعقد به شرکت ایران‌سل با رعایت کلیه موارد مذکور در این قانون باید اصلاح گردد و اجرایی شدن آن منوط به اعمال اصلاحات مذکور می‌باشد.

۱. تبصره ۸-

الف - ...

د- دولت مکلف است به منظور پرداخت بدهی‌های قطعی خود به سازمان بازنشستگی کشوری، سازمان تأمین اجتماعی، صندوق ذخیره فرهنگیان، آستان قدس رضوی، شهرداری‌ها، سازمان بیمه خدمات درمانی، صندوق ذخیره بسیجیان، صندوق تأمین اجتماعی نیروهای مسلح و سایر دستگاه‌های اجرایی بر اساس ارقام ثبت شده و منعکس در دفاتر و صورت‌های مالی آنان که مورد تأیید سازمان حسابرسی و مورد موافقت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور باشد، از طریق واگذاری اموال منقول و غیرمنقول دولت، سهام دولت در شرکت‌هایی نظیر بیمه، مخابرات، تلفن سیار، شرکت‌های پتروشیمی جم، مارون، تندگویان، بوعلی سینا، زاگرس، بندر امام، تبریز و پارس، شرکت کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، شرکت ملی صنایع مس ایران، سازمان توسعه و نوسازی صنایع معدنی ایران، شرکت ملی گاز ایران، فولاد مبارکه و فولاد خوزستان، شرکت سرمایه‌گذاری صنایع پتروشیمی ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، شرکت‌های سیمان و شرکت‌های نیروگاهی و سهام شرکت‌های مادر تخصصی و طرح‌های نیمه‌تمام تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، حداقل به میزان چهل درصد (۴۰٪) از سهام هر یک از شرکت‌های مذکور تا سقف چهل هزار میلیارد (۴۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به شرح زیر واگذار نماید:

- صندوق تأمین اجتماعی پانزده هزار میلیارد (۱۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال

- صندوق بازنشستگی کشوری ده هزار میلیارد (۱۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال

- آستان قدس رضوی یک هزار و یکصد و پنجاه میلیارد (۱/۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال

- سازمان بیمه خدمات درمانی دو هزار میلیارد (۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال

- صندوق تأمین اجتماعی نیروهای مسلح دو هزار میلیارد (۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال

- صندوق ذخیره فرهنگیان سیصد و پنجاه میلیارد (۳۵۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال

- صندوق ذخیره بسیجیان سیصد میلیارد (۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال

- شهرداری‌ها پانصد میلیارد (۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال

- سایر دستگاه‌ها پنج هزار و پانصد و پنجاه میلیارد (۵/۵۵۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال

تصمیمات واگذاری توسط کمیته‌ای به ریاست معاون اول ریاست جمهوری و متشکل از وزرای امور اقتصادی و دارایی، رفاه و تأمین اجتماعی، کار و امور اجتماعی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و وزارتخانه، سازمان و یا مؤسسه دولتی ذی‌ربط (حسب مورد) و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اتخاذ گردیده و لازم‌الاجرا است.

بهای واگذاری بر اساس ارزیابی کارشناسان رسمی که توسط کمیته واگذاری انتخاب می‌شوند تقویم و

بخش خصوصی، مغایر با اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۱-۳۲- نظر شماره ۸۶/۳۰/۲۳۱۰۷ مورخ ۱۶/۸/۱۳۸۶ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۷/۲۲ مجلس شورای اسلامی:

۱-۳۲-۱- ردیف (۱۱) ماده (۲)^۱ لایحه: به دلیل مغایرت با جزء (۷-۲) بند (الف) سیاست‌های کلی اصل ۴۴^۲، حذف گردد.

۱-۳۲-۲- تبصره (۲) از بند (ب) ماده (۳)^۳ لایحه: با رعایت بند (الف)

پس از تصویب کمیته واگذاری در حساب‌ها اعمال خواهد شد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۴/۱۲/۲۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

۹- در بند (د) تبصره (۸)، بعد از سطر پنجم به شرح ذیل اصلاح شد:

از طریق واگذاری اموال منقول و غیر منقول دولت، سهام دولت در شرکت‌هایی مانند شرکت‌های پتروشیمی جم، مارون، تندگویان، بوعلی سینا، زاگراس، بندر امام، تبریز و پارس شرکت ملی صنایع مس ایران، سازمان توسعه و نوسازی صنایع معدنی ایران و فولاد مبارکه، شرکت‌های سیمان و طرح‌های نیمه‌تمام تملک دارایی‌هایی سرمایه‌ای، مشروط بر عدم مغایرت با صدر اصل (۴۴) قانون اساسی، حداکثر تا چهل درصد (۴۰٪) از سهام شرکت‌های مذکور تا سقف چهل هزار میلیارد (۴۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به شرح زیر واگذار نماید، به نحوی که پنجاه و یک درصد (۵۱٪) سهام در اختیار دولت باقی بماند.

۱. ماده ۲- فعالیت‌های اقتصادی در جمهوری اسلامی ایران شامل تولید، خرید و یا فروش کالاها و یا خدمات به سه گروه زیر تقسیم می‌شوند:

گروه یک- ...

گروه سه- فعالیت‌ها، مؤسسات و شرکت‌های مشمول این گروه عبارتند از:

۱- ...

۱۱- شبکه‌های اصلی راه و راه آهن

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۶/۹/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

بند (۱۱) ماده (۲) حذف شد.

۲. الف- سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی و جلوگیری از بزرگ شدن بخش دولتی:

۱- ...

۲- سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در زمینه‌های مذکور در صدر اصل ۴۴ قانون اساسی به شرح ذیل توسط بنگاه‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی و بخش‌های تعاونی و خصوصی مجاز است:

۱-۲- ..

۲-۷- راه و راه آهن.

۳. ماده ۳- قلمرو فعالیت‌های اقتصادی دولت به شرح زیر تعیین می‌شود:

سیاست‌های کلی، اطلاق از حیث زمان، قلمرو، محدوده کالا و مرجع تصمیم‌گیری، مغایر با ذیل بند (الف) سیاست‌های کلی^۱ می‌باشد.

الف - ...

ب- دولت مکلف است هشتاد درصد (۸۰٪) از ارزش مجموع سهام بنگاه‌های خصوصی دولتی در هر فعالیت مشمول گروه دو ماده (۲) این قانون را به بخش خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی واگذار نماید. تبصره ۱- ...

تبصره ۲- دولت مکلف است در حد مقابله با بحران در نگهداری ذخایر راهبردی از کالاهای، مانند گندم و سوخت و ارائه خدمات ضروری، اقدام نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۶/۹/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- در سطر دوم بند (ب) ماده (۳)، بعد از عبارت «این قانون»، عبارت «به استثناء راه‌آهن» اضافه گردید.

- تبصره (۲) بند (ب) با اصلاحاتی به شرح ذیل به عنوان تبصره (۳) بند (ب) منظور شد:

تبصره ۳- دولت مکلف است در حد مقابله با بحران نسبت به تأمین کالاهای اساسی، مانند گندم و سوخت برای مدت معین، تمهیدات لازم را ببیند.

۱. الف- سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی و جلوگیری از بزرگ شدن بخش دولتی:

۱- دولت حق فعالیت اقتصادی جدید خارج از موارد صدر اصل ۴۴ را ندارد و موظف است هر گونه فعالیت (شامل تداوم فعالیت‌های قبلی و بهره‌برداری از آن) را که مشمول عناوین صدر اصل ۴۴ نباشد، حداکثر تا پایان برنامه پنج‌ساله چهارم (سالانه حداقل ۲۰٪ کاهش فعالیت) به بخش‌های تعاونی و خصوصی و عمومی غیردولتی واگذار کند. با توجه به مسئولیت نظام در حُسن اداره کشور، تداوم و شروع فعالیت ضروری خارج از عناوین صدر اصل ۴۴ توسط دولت، بنا به پیشنهاد هیئت وزیران و تصویب مجلس شورای اسلامی برای مدت معین مجاز است. اداره و تولید محصولات نظامی، انتظامی و اطلاعاتی نیروهای مسلح و امنیتی که جنبه محرمانه دارد، مشمول این حکم نیست.

۲- سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در زمینه‌های مذکور در صدر اصل ۴۴ قانون اساسی به شرح ذیل توسط بنگاه‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی و بخش‌های تعاونی و خصوصی مجاز است:

۱-۲- صنایع بزرگ، صنایع مادر (از جمله صنایع بزرگ پایین‌دستی نفت و گاز) و معادن بزرگ (به استثنای نفت و گاز).

۲-۲- فعالیت بازرگانی خارجی در چارچوب سیاست‌های تجاری و ارزی کشور.

۲-۳- بانکداری توسط بنگاه‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های تعاونی سهامی عام و شرکت‌های سهامی عام مشروط به تعیین سقف سهام هر یک از سهامداران با تصویب قانون.

۲-۴- بیمه.

۲-۵- تأمین نیرو شامل تولید و واردات برق برای مصارف داخلی و صادرات.

۲-۶- کلیه امور پست و مخابرات به استثنای شبکه‌های مادر مخابراتی، امور واگذاری فرانکس و شبکه‌های اصلی تجزیه و مبادلات و مدیریت توزیع خدمات پایه پستی.

۲-۷- راه و راه‌آهن.

۲-۸- هواپیمایی (حمل و نقل هوایی) و کشتیرانی (حمل و نقل دریایی). سهم بهینه بخش‌های دولتی و

۳۲-۳- تبصره‌های الحاقی از بند (ج) ماده (۳)^۱ لایحه: مغایر جزء (۱) از بند

غیردولتی در فعالیتهای صدر اصل ۴۴، با توجه به حفظ حاکمیت دولت و استقلال کشور و عدالت اجتماعی و رشد و توسعه اقتصادی، طبق قانون تعیین می‌شود.

۹-۲- ایجاد و بهره‌برداری سدهای بزرگ و شبکه‌های بزرگ آب‌رسانی با حفظ کلیه حقوق حق‌آبه‌بران.

۱. ماده ۳- قلمرو فعالیتهای اقتصادی دولت به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف- ...

ج- سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در فعالیتهای و بنگاه‌های مشمول گروه سه ماده (۲) این قانون منحصرأ در اختیار دولت است.

تبصره ۱- خرید خدمات مالی، فنی، مهندسی و مدیریتی از بنگاه‌های بخش‌های غیردولتی در فعالیتهای گروه سه ماده (۲) این قانون، به شرط حفظ مالکیت صد در صد (۱۰۰٪) دولت، طبق آیین‌نامه‌ای که ظرف شش ماه به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی با هماهنگی دستگاه‌های ذی‌ربط به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، مجاز است. آیین‌نامه مربوط به کالاها و خدمات نظامی، انتظامی و امنیتی نیروهای مسلح و امنیتی به پیشنهاد وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و تصویب هیئت وزیران با تفیذ فرماندهی کل نیروهای مسلح مجری خواهد بود.

تبصره ۲- بخش‌های غیردولتی مجاز به فعالیت در زمینه راه و راه‌آهن هستند. سهم بهینه بخش‌های دولتی و غیردولتی در فعالیتهای راه و راه‌آهن با حفظ حاکمیت دولت، استقلال کشور، رشد و توسعه اقتصادی و عدالت اجتماعی مطابق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک وزارت راه و ترابری و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) خواهد رسید.

تبصره ۳- سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران موظف است از طریق شرکت‌های تابعه و عندالزوم با مشارکت بخش غیردولتی نسبت به ایجاد شهرک‌ها و نواحی صنعتی با اولویت مناطق محروم اقدام نموده و به تدریج اداره و مالکیت آنها را بر اساس آیین‌نامه مصوب مجمع عمومی سازمان، به شرکت‌های عمران و خدمات شهرک‌ها و نواحی صنعتی و هیئت امنای منتخب صنعتگران مستقر در این مناطق واگذار نماید.

تبصره ۴- فعالیتهای مربوط به حوزه سلامت، آموزش و تحقیقات مشمول این قانون نیست و هرگونه توسعه توسط بخش‌های دولتی و غیردولتی و همچنین هرگونه واگذاری به بخش غیردولتی در این حوزه‌ها مطابق قوانین و مقررات مربوطه خواهد بود.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۶/۹/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- قسمت اخیر تبصره (۱) بند (ج) به شرح ذیل اصلاح گردید:

آیین‌نامه مربوط به کالاها و خدمات نظامی، انتظامی و امنیتی نیروهای مسلح و امنیتی حداکثر ظرف مدت سه ماه توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و جهت تصویب به فرماندهی کل نیروهای مسلح تقدیم خواهد شد.

- تبصره (۲) بند (ج) با اصلاحاتی به شرح ذیل به عنوان تبصره (۲) بند (ب) منظور شد:

تبصره ۲- بخش‌های غیردولتی مجاز به فعالیت در زمینه راه و راه‌آهن هستند. سهم بهینه بخش‌های دولتی و غیردولتی در فعالیتهای راه و راه‌آهن مطابق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک

(الف) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ است.

۱-۳۲-۴- ماده (۱۳)^۲ لایحه: مغایر با جزء (۲-۵) از بند (د) سیاست‌های کلی^۱ می‌باشد.

وزارت راه و ترابری و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) خواهد رسید.

- تبصره (۳) بند (ج) ماده (۳) به شرح ذیل اصلاح گردید:

تبصره ۳- سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران موظف است وظایف حاکمیتی شرکت‌های تابعه را به عهده گرفته و بقیه فعالیت‌ها را طبق گروه یک این قانون واگذار نماید.

- تبصره (۴) بند (ج) ماده (۳) عیناً تصویب شد.

نظر شماره ۸۶/۳۰/۲۴۷۸۶ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۲۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه اصلاح مواد از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۹/۲۸ مجلس شورای اسلامی:

تبصره (۲) بند (ج) ماده (۳)، علی‌رغم اصلاح به عمل آمده، اشکال کماکان به قوت خود باقی است.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۶/۳۰/۲۴۷۸۶ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۲۳ شورای نگهبان مبنی بر برطرف نشدن برخی از ایرادهای شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

- تبصره (۲) بند (ج) ماده (۳) لایحه حذف گردید.

- در خصوص تبصره (۳) از بند (ج) ماده (۳) لایحه، متن ذیل جایگزین نظر مجلس شورای اسلامی گردید: فعالیت‌های حوزه‌های سلامت، آموزش و تحقیقات و فرهنگ مشمول این قانون نیست و هرگونه توسعه توسط بخش‌های دولتی و غیردولتی و همچنین هر گونه واگذاری به بخش غیردولتی در این حوزه‌ها مطابق لایحه‌ای خواهد بود که ظرف مدت یک‌سال از ابلاغ این قانون به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

۱. الف- سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی و جلوگیری از بزرگ شدن بخش دولتی:

۱- دولت حق فعالیت اقتصادی جدید خارج از موارد صدر اصل ۴۴ را ندارد و موظف است هر گونه فعالیت (شامل تداوم فعالیت‌های قبلی و بهره‌برداری از آن) را که مشمول عناوین صدر اصل ۴۴ نباشد، حداکثر تا پایان برنامه پنج‌ساله چهارم (سالانه حداقل ۲۰٪ کاهش فعالیت) به بخش‌های تعاونی و خصوصی و عمومی غیردولتی واگذار کند. با توجه به مسئولیت نظام در حسن اداره کشور، تداوم و شروع فعالیت ضروری خارج از عناوین صدر اصل ۴۴ توسط دولت، بنا به پیشنهاد هیئت وزیران و تصویب مجلس شورای اسلامی برای مدت معین مجاز است. اداره و تولید محصولات نظامی، انتظامی و اطلاعاتی نیروهای مسلح و امنیتی که جنبه محرمانه دارد، مشمول این حکم نیست.

۲. ماده ۱۳- وزارت تعاون موظف است تهیدات لازم را به منظور تشکیل و توسعه تعاونی‌های سهامی عام با رعایت شرایط زیر معمول داشته و بر حسن اجراء آن نظارت نماید:

۱- حداکثر سهام هر شخص حقیقی، مستقیم و غیرمستقیم در زمان تأسیس و طول فعالیت نباید از نیم درصد سرمایه شرکت تجاوز کند.

۲- اشخاص حقوقی سهامدار شرکت تعاونی سهامی عام، هرگاه خود شرکت تعاونی فراگیر ملی یا تعاونی سهامی

۱-۳۲-۵- ماده (۱)^۲ الحاقی پایان لایحه: مغایر با سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون

عام باشند، حداکثر حق مالیکت ده درصد (۱۰٪) سهام را دارند. سایر اشخاص حقوقی متناسب با تعداد سهامداران مستقیم و غیرمستقیم خود حداکثر حق مالیکت پنج درصد (۵٪) از سهام را دارند.

۳- هر یک از اشخاص حقوقی دولتی و مجموع آنها با رعایت مفاد این قانون در مناطق کمتر توسعه یافته تا چهل و نه درصد (۴۹٪) و در سایر مناطق تا بیست درصد (۲۰٪) فعالیت‌های مجاز در این قانون، مجاز به مشارکت با تعاونی هستند. مؤسسات عمومی غیردولتی نیز هر یک تا بیست درصد (۲۰٪) و جمعاً تا چهل و نه درصد (۴۹٪) مجاز به مشارکت هستند. در هر حال سهم مجموع بنگاه‌ها و مؤسسات عمومی غیردولتی و شرکت‌های دولتی مستقیم و غیرمستقیم چه در میزان سهام و چه در کرسی‌های هیئت مدیره، نباید از چهل و نه درصد (۴۹٪) بیشتر گردد.

۴- در زمان افزایش سرمایه، در صورتی که تمام یا برخی سهامداران از حق تقدم خود استفاده نکردند، کارکنان غیرسهامدار شرکت در خرید این سهام تقدم دارند.

۵- مجامع عمومی در تعاونی سهامی عام که تعداد سهامداران آن از پانصد نفر بیشتر باشد با بلوک‌بندی برگزار خواهد شد. هر یک از سهامداران مخیرند از طریق بلوک، نماینده انتخاب کنند و یا مستقیماً در مجمع عمومی حضور یابند. برای رعایت حقوق سهامداران خرد، نحوه بلوک‌بندی در آیین‌نامه‌ای تعیین می‌شود که مشترکاً توسط وزارت تعاون و وزارت امور اقتصادی و دارایی پیشنهاد و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۶- کلیه سهام، با نام بوده و تملک یا نقل و انتقال آن منوط به ثبت در دفتر سهام شرکت و رعایت سقف مالیکت سهام مقرر در اساسنامه به تشخیص هیئت مدیره است که نباید از سقف مقرر در این ماده تجاوز کند. هر توافقی برخلاف حکم این بند باطل و بلااثر خواهد بود.

۷- شرکت‌های تعاونی سهامی عام می‌توانند به عضویت اطاق‌های تعاون درآیند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۶/۹/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در سطر سوم بند (۳) ماده (۱۳)، بعد از عبارت «مشارکت با تعاونی»، عبارت «از منابع داخلی خود» اضافه گردید.

۱. د- سیاست‌های کلی واگذاری:

۱- ..

۲- مصارف درآمدهای حاصل از واگذاری: وجوه حاصل از واگذاری سهام بنگاه‌های دولتی به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و در قالب برنامه‌ها و بودجه‌های مصوب به ترتیب زیر مصرف می‌شود:

۱-۲- ...

۲-۵- مشارکت شرکت‌های دولتی با بخش‌های غیردولتی تا سقف (۴۹٪) به منظور توسعه اقتصادی مناطق کمتر توسعه یافته.

۲. ماده الحاقی ۱- هرگونه قیمت‌گذاری دولتی محصولات تولیدی بنگاه‌های مشمول واگذاری و سایر بنگاه‌های بخش غیردولتی ممنوع است.

تبصره- چنانچه دولت به هر دلیل فروش کالا یا خدمات بنگاه‌های فوق‌الذکر را به قیمتی کمتر از هزینه تمام‌شده تکلیف کند، دولت مکلف است مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و هزینه تمام‌شده را تعیین و از محل اعتبارات و منابع دولت در سال اجراء پرداخت کند و یا از بدهی این بنگاه‌ها به سازمان امور مالیاتی کسر نماید.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۶/۹/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

اساسی است.

۱-۳۳- نظر (غیر رسمی) شماره ۸۹/۳۰/۴۰۷۳۳ مورخ ۱۳۸۹/۹/۱۳ و نظر شماره ۸۹/۳۰/۴۰۹۶۸ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۶ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰)، مصوب ۱۳۸۹/۹/۱۷ مجلس شورای اسلامی:

۱-۳۳-۱- اطلاق بند (الف) ماده (۷۹)، بدون رعایت قوانین و مقررات مربوط، مغایر اصول ۴۴ و ۸۵ قانون اساسی شناخته شد. بند (ب) ماده (۷۹)، همان اشکال مذکور در بند (الف) را دارد.^۱

۱-۳۳-۲- از آنجا که در ماده (۷۶)^۲ ماهیت صندوق توسعه ملی، مؤسسه عمومی

ماده الحاقی (۱) و تبصره آن به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده الحاقی ۱- چنانچه دولت به هر دلیل قیمت فروش کالاها یا خدمات بنگاه‌های مشمول واگذاری و یا سایر بنگاه‌های بخش غیردولتی را به قیمت کمتر از قیمت بازار تکلیف کند، دولت مکلف است مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و هزینه تمام‌شده را تعیین و از محل عتبارات و منابع دولت در سال اجراء پرداخت کند و یا از بدهی این بنگاه‌ها به سازمان امور مالیاتی کسر نماید.

۱. ماده ۷۹- به منظور توسعه فعالیت‌های نظام بانکی کشور در سطح بین‌المللی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در چهارچوب دستورالعملی که به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رساند، مجاز به اجرای موارد زیر است:

الف- صدور مجوز تشکیل بانک‌های مشترک غیردولتی ایرانی و خارجی برای فعالیت در داخل و خارج از کشور و تعیین درصد مشارکت سرمایه‌گذار خارجی در سهام بانک‌های مزبور در ایران
ب- صدور مجوز ایجاد شعب و نمایندگی بانک‌های خارجی در کشور و بانک‌های ایرانی در خارج از کشور.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۷۹- سقف سهم مشارکت طرف خارجی از تأسیس بانک مشترک ایرانی و خارجی موضوع قانون الحاق یک تبصره به قانون اصلاح مواد از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۶، توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می‌شود.

۲. ماده ۷۶- صندوق توسعه ملی که در این ماده، صندوق نامیده می‌شود، با هدف تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت و گاز و میعانات گازی به ثروت‌های ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل‌های آینده از منابع نفت و گاز و فرآورده‌های نفتی به صورت مؤسسه عمومی غیردولتی تشکیل می‌شود و این ماده در حکم اساسنامه صندوق است.

صندوق در تهران مستقر است و در تهران و سایر نقاط کشور شعبه‌ای نخواهد داشت.

الف- ارکان صندوق عبارتند از:

۱- هیئت امناء

غیردولتی دانسته شده است، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد. همچنین نظر به اینکه ماهیت صندوق توسعه ملی و وظایفی که بر آن تعیین شده، اجرایی است، اجرای این امور به غیر مجرای قوه مجریه، مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی است.

۱-۳۳-۳- از آنجا که وظایف مربوط به بانک مرکزی، امور حاکمیتی محسوب می‌شوند، بنابراین بند (الف) ماده (۸۰)^۱ مغایر با اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۲- هیئت عامل

۳- هیئت نظارت

ب- ...

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

کمسیون بر مصوبه مجلس در مورد صدر ماده (۷۶) اصرار نمود.

نظر شماره ۸۹/۳۰/۴۱۱۱۴ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰)، مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۴ مجلس شورای اسلامی: در مورد صدر ماده (۷۶) ... چون اصلاحی به عمل نیامده، ایراد قبلی شورا همچنان به قوت خود باقی است.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در مورد صدر ماده (۷۶) مجلس بر مصوبه قبلی خود اصرار نمود.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۹/۳۰/۴۱۱۱۴ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ شورای نگهبان مبنی بر برطرف نشدن ایراد شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

۵- صدر ماده (۷۶) با اصلاحاتی به شرح ذیل تصویب گردید:

ماده ۷۶- صندوق توسعه ملی که در این ماده، صندوق نامیده می‌شود با هدف تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی به ثروت‌های ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل‌های آینده از منابع نفت و گاز و فرآورده‌های نفتی تشکیل می‌شود. صندوق در تهران مستقر است و در تهران و سایر نقاط کشور شعبه‌ای نخواهد داشت. اموال و دارایی‌های این صندوق متعلق به دولت جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. این ماده در حکم اساسنامه صندوق است.

۱. ماده ۸۰- ترکیب و نحوه انتخاب مجمع عمومی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف- مجمع عمومی بانک از یازده عضو تشکیل می‌شود. طول مدت انتصاب هر کدام از اعضاء ده سال و فقط برای یک‌دوره با ترکیب زیر انتخاب می‌شود:

وزیر امور اقتصادی و دارایی، معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، دادستان کل کشور، رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، هفت نفر اقتصاددان که حداقل پانزده سال سابقه و تخصص فعالیت پولی و بانکی داشته باشند.

ب- در دوره اول، رئیس‌جمهور هفت نفر اقتصاددان را همزمان به مجلس معرفی می‌کند و آنها با رأی اکثریت مجلس انتخاب می‌شوند.

ج- هر دو سال یکبار، رئیس‌جمهور می‌تواند فقط یک نفر از هفت نفر اقتصاددان را با رأی اعتماد مجلس تغییر دهد.

د- اعضای مجمع عمومی از بین خود، فردی را به عنوان رئیس مجمع انتخاب می‌کنند.

ه- رئیس کل بانک مرکزی و قائم مقام وی توسط اعضای مجمع عمومی بانک تعیین و با حکم رئیس مجمع عمومی و تنفیذ رئیس جمهوری اسلامی ایران برای مدت هفت سال به این سمت‌ها منصوب می‌شوند. انتخاب مجدد رئیس کل بانک مرکزی و قائم مقام وی فقط برای یکبار مجاز است. اعضای مجمع نمی‌توانند فردی را از بین خود برای این دو سمت انتخاب کنند.

و- مصوبات و تصمیمات مجمع با امضای رئیس مجمع برای اجرا به رئیس کل بانک مرکزی ابلاغ می‌شود.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۴ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده (۸۰) به شرح ذیل اصلاح شد:

ماده ۸۰- ترکیب مجمع عمومی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران عبارت است از:

رئیس‌جمهور (ریاست مجمع)

وزیر امور اقتصادی و دارایی

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور

و دوفرد از وزراء به انتخاب هیأت وزیران

تبصره ۱- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به پیشنهاد رئیس‌جمهور و پس از تأیید مجمع عمومی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و رأی اکثریت مطلق مجلس شورای اسلامی با حکم رئیس‌جمهور منصوب می‌شود.

تبصره ۲- قائم مقام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی و پس از تأیید مجمع عمومی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با حکم رئیس‌جمهور منصوب می‌شود.

تبصره ۳- رئیس کل بانک مرکزی و قائم مقام وی باید از میان متخصصان مجرب پولی بانکی و اقتصادی با حداقل ده سال تجربه کاری و تحصیلات حداقل کارشناسی ارشد در رشته‌های مرتبط و دارای حسن شهرت انتخاب شوند.

نظر شماره ۸۹/۳۰/۴۱۱۱۴ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰)، مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۴ مجلس شورای اسلامی:

در تبصره (۱) ماده (۸۰)، نظر به اینکه مقاماتی که باید توسط مجلس شورای اسلامی انتخاب یا از مجلس رأی اعتماد بگیرند، در قانون اساسی احصاء شده و رئیس کل بانک مرکزی جزء این موارد نیست، بنابراین تبصره مذکور مغایر اصول متعدد قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در تبصره (۱) ماده (۸۰)، مجلس بر مصوبه قبلی خود اصرار نمود.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۹/۳۰/۴۱۱۱۴ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ شورای نگهبان مبنی بر برطرف نشدن ایراد شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این

۱-۳۴- نظر شماره ۵۳۱۴۶/۳۰/۹۲ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۶ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور، مصوب ۱۳۹۲/۱۱/۲۰ مجلس شورای اسلامی:

۱-۳۴-۱- نظر به اینکه بند (ج) تبصره (۲۱) الحاقی^۱ از یک طرف بیان داشته که قیمت پایه خوراک واحدهای مذکور باید تا (۲۵٪) درصد تعیین گردد و از طرف دیگر مشروط به این نموده که از (۱۵) سنت در هر متر مکعب کمتر نشود، که از این حیث بند مذکور دارای ابهام است و باید روشن شود. علاوه بر این به موجب نامه شماره ۹۲۲۲-۹۷۰۰ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۶ [۱۳۹۲]* دبیر محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام و نامه‌های شماره ۱۸۵۵-۹۴۹۰ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۳ و شماره ۱۸۵۶-۹۴۹۰ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۴ و شماره ۱۸۵۷-۹۴۹۰ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۴*** رئیس محترم کمیسیون نظارت دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام بعضی از بندها و اجزاء مصوبه مرقوم خلاف سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی تشخیص داده شد

مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مستند به نامه شماره ۶۶۳۱/۱۰۱ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

جناب آقای دکتر لاریجانی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

بر اساس نظر مقام معظم رهبری مدظله‌العالی، تبصره یک ماده (۸۰) در مورد نحوه اداره بانک مرکزی، جداگانه به صورت معضل در مجمع تشخیص مصلحت نظام مورد بررسی قرار خواهد گرفت. طبعاً ابلاغ لایحه مذکور، موکول به آن نخواهد بود.

۱. تبصره الحاقی ۲۱- در سال ۱۳۹۳ اجازه داده می‌شود:

الف- ...

ج- قیمت پایه خوراک گاز واحدهای پتروشیمی در چهارچوب قانون هدفمندکردن یارانه‌ها به گونه‌ای تعیین می‌گردد که نرخ بازدهی داخلی ارزی سرمایه‌گذار این واحدها تا بیست و پنج درصد (۲۵٪) باشد، به شرط آنکه از پانزده (۱۵) سنت در هر متر مکعب کمتر نشود. همچنین به منظور تحریک و تشویق واحدهای پتروشیمی و فعالان اقتصادی به توسعه سرمایه‌گذاری در صنایع تکمیلی و پایین‌دست و اشتغال‌زایی بیشتر با اولویت مناطق کمترتوسعه‌یافته و رعایت مکان‌یابی، وزارت نفت، قیمت خوراک گاز را به صورت پلکانی به گونه‌ای تخفیف دهد که نرخ بازده داخلی ارزی سرمایه‌گذار تا سی درصد (۳۰٪) باشد. آیین‌نامه اجرایی تخفیف پلکانی بر اساس شاخص‌های ترکیبی فوق، ظرف مدت سه‌ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت نفت تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در سطر دوم بند (ج) تبصره (۲۱) الحاقی، عبارت «نرخ بازدهی داخلی ارزی سرمایه‌گذار این واحدها تا بیست و پنج درصد (۲۵٪) باشد به شرط آنکه» حذف و عدد «سیزده (۱۳) سنت» جایگزین عدد «پانزده (۱۵) سنت» گردید.

که نامه‌های فوق‌الذکر عیناً به پیوست ارسال می‌گردد.

* متن نامه شماره ۹۲۲۲-۹۷۰۰ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۱۶:

اخیراً مجلس محترم شورای اسلامی در بررسی و تصویب بودجه سال ۱۳۹۳ ذیل تبصره (۳) بند (الف)،^۱ کلیه سهام شرکت مادر تخصصی (هلدینگ) خلیج فارس را در لیست واگذاری‌ها قرار داده است. با توجه به اینکه اقدام مذکور، خلاف سیاست‌های کلی اصل ۴۴ بوده و از طرفی وظیفه نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ از سوی مقام معظم رهبری به مجمع تشخیص مصلحت نظام محول شده، خواهشمند است مغایرت مصوبه مذکور با سیاست‌های کلی اصل ۴۴ را اعلام و این مصوبه را متفی فرمایید. لازم به توضیح است، بر اساس نامه وزیر محترم نفت (۷۰۵۴/ص/م - مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۱۵) در صورت اجرای مصوبه مذکور، وظیفه قانونی دولت مبنی بر در اختیار داشتن حداقل (۲۰) درصد از بازار داخلی پتروشیمی، نقض خواهد شد (که علی‌الظاهر، توجه به این موضوع، در تصمیم‌گیری نمایندگان محترم مجلس، مغفول مانده است).

** متن نامه ۱۸۵۵-۹۴۹۰ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۳:

۱. تبصره ۳-

الف- در راستای اجرای تبصره (۱) بندهای (الف) و (ب) ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۱۱، وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است از طریق سازمان خصوصی‌سازی تا پایان سال ۱۳۹۳ کلیه سهام، سهم‌الشرکه، حق تقدم ناشی از سهام و سهم‌الشرکه، حقوق مالکانه، حق بهره‌برداری و مدیریت دولت را در بنگاه‌های گروه‌های یک و دو ماده (۲) قانون مذکور و شرکت مادر تخصصی (هلدینگ) خلیج فارس و حقوق مالکانه و حق بهره‌برداری از کلیه معادن در حال بهره‌برداری فعال و غیر فعال و نیز باطله‌های قابل فروش موجود در معادن متعلق به دولت و شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی، از جمله سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن سازمان به بخش‌های خصوصی و تعاونی با اولویت تعاونی واگذار و منابع حاصل را به ردیف شماره (۳۱۰۵۰۲) جدول شماره (۵) این قانون واریز نماید. به سقف واگذاری سهام شرکت‌های دولتی موضوع این ردیف، مبلغ دوازده هزار میلیارد (۱۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال اضافه و منابع آن به صورت مساوی صرف امور زیر می‌گردد:

- ۱- تکمیل طرح‌های هادی روستایی بالای (۱۰۰) خانوار
- ۲- تکمیل طرح‌های آبرسانی روستایی بالای (۲۰) خانوار
- ۳- آسفالت راه‌های روستایی بالای (۵۰) خانوار
- ۴- احداث و تکمیل ورزشگاه‌های روستایی.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در خصوص بند (الف) تبصره (۳)، اصلاحی از سوی مجلس برای رفع ایراد پیش‌گفته صورت نگرفت و این مصوبه به صورت متن فوق‌الذکر در قانون بودجه ۱۳۹۳ کل کشور به رئیس جمهور ابلاغ گردیده است.

نتیجه بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور در هیئت انطباق حقوقی کمیسیون نظارت دبیرخانه مجمع لایحه بودجه کل کشور در سه جلسه در روزهای ۹۲/۱۱/۱۵، ۹۲/۱۱/۲۱ و ۹۲/۱۱/۲۲ در هیئت انطباق حقوقی کمیسیون نظارت دبیرخانه مورد بررسی قرار گرفت که نیایچ این بررسی بدین شرح است:

۱- در بند (الف) تبصره (۳)^۱ به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده شده است که کلیه سهام و سهم‌الشرکه و... خود در بنگاه‌های گروه‌های (۱) و (۲) ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ را واگذار نماید؛ این در حالی است که بر اساس بند (ج) سیاست‌های کلی اصل ۴۴^۲، دولت صرفاً می‌تواند تا ۸۰ درصد از سهام

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل چهل و چهارم، شماره ۱-۳۴-۱.

۲. بند (ج) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مطابق بند (۱) اصل ۱۱۰ ابلاغ می‌گردد. واگذاری (۸۰٪) از سهام بنگاه‌های دولتی مشمول صدر اصل ۴۴ به بخش‌های خصوصی، شرکت‌های تعاونی سهامی عام و بنگاه‌های عمومی غیردولتی به شرح ذیل مجاز است:

۱- بنگاه‌های دولتی که در زمینه معادن بزرگ، صنایع بزرگ و صنایع مادر (از جمله صنایع بزرگ پایین‌دستی نفت و گاز) فعال هستند، به استثنای شرکت ملی نفت ایران و شرکت‌های استخراج و تولید نفت خام و گاز

۲- بانک‌های دولتی به استثنای بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک ملی ایران، بانک سپه، بانک صنعت و معدن، بانک کشاورزی، بانک مسکن و بانک توسعه صادرات

۳- شرکت‌های بیمه دولتی به استثنای بیمه مرکزی و بیمه ایران

۴- شرکت‌های هواپیمایی و کشتیرانی به استثنای سازمان هواپیمایی کشوری و سازمان بنادر و کشتیرانی

۵- بنگاه‌های تأمین نیرو به استثنای شبکه‌های اصلی انتقال برق

۶- بنگاه‌های پستی و مخابراتی به استثنای شبکه‌های مادر مخابراتی، امور واگذاری فرکانس و شبکه‌های اصلی تجزیه و مبادلات و مدیریت توزیع خدمات پایه پستی

۷- صنایع وابسته به نیروهای مسلح به استثنای تولیدات دفاعی و امنیتی ضروری به تشخیص فرمانده کل قوا الزامات واگذاری :

الف- قیمت گذاری سهام از طریق بازار بورس انجام می‌شود.

ب- فراخوان عمومی با اطلاع‌رسانی مناسب جهت ترغیب و تشویق عموم به مشارکت و جلوگیری از ایجاد انحصار و رانت اطلاعاتی صورت پذیرد.

ج- جهت تضمین بازدهی مناسب سهام شرکت‌های مشمول واگذاری، اصلاحات لازم در خصوص بازار، قیمت‌گذاری محصولات و مدیریت مناسب بر اساس قانون تجارت انجام گردد.

د- واگذاری سهام شرکت‌های مشمول طرح در قالب شرکت‌های مادر تخصصی و شرکت‌های زیر مجموعه با کارشناسی همه‌جانبه صورت گیرد.

ه- به منظور اصلاح مدیریت و افزایش بهره‌وری بنگاه‌های مشمول واگذاری با استفاده از ظرفیت‌های

و سهم‌الشرکه خود در بنگاه‌های گروه (۲) را واگذار نماید. از این حیث، این بند از تبصره (۳) لایحه بودجه، مغایر سیاست‌های کلی اصل ۴۴ است.

۲- در بند (ج) تبصره (۳)^۱ به دولت اجازه داده شده است که برخی دیون خود را از محل درآمدهای حاصل از واگذاری، تأدیه کند، اما بند (۲) قسمت (د) سیاست‌های کلی اصل ۴۴^۲ (سیاست‌های کلی واگذاری)، مصارف درآمدهای حاصل از واگذاری را

مدیریتی کشور اقدامات لازم جهت جذب مدیران با تجربه، متخصص و کارآمد انجام پذیرد. فروش اقساطی حداکثر (۵٪) از سهام شرکت‌های مشمول بند (ج) به مدیران و کارکنان شرکت‌های فوق مجاز است.

و- با توجه به ابلاغ بند (ج) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و تغییر وظایف حاکمیتی، دولت موظف است نقش جدید خود در سیاست‌گذاری، هدایت و نظارت بر اقتصاد ملی را تدوین و اجرا نماید.

ی- تخصیص درصدی از منابع واگذاری جهت حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته در راستای وظایف حاکمیتی مجاز است.

۱. تبصره ۳-

الف - ...

ج- به دولت اجازه داده می‌شود بدهی‌های خود به بخش‌های خصوصی و تعاونی، شهرداری‌ها و مصارف جدول (۱۸) را با اولویت پرداخت مطالبات و دیون اینترگران، جانبازان، آزادگان و خانواده‌های شهدا و مفاد قانون تفسیر ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۴ از محل حاصل از واگذاری سهام، سهم‌الشرکه، حق بهره‌برداری و بهره مالکانه موضوع این تبصره و ردیف شماره (۹-۱۰۱۰۰) جدول شماره (۸) این قانون، پس از تأیید معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور با اعلام سازمان حسابرسی و یا ذی‌حساب دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط حسب مورد بدون الزام به رعایت ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی پرداخت و یا تسویه و سپس تهاتر نماید. واگذاری تهاتری باید با رعایت اصل پنجاه و سوم (۵۳) قانون اساسی (گردش خزانه) انجام شود و قیمت سهام تهاتر شده نباید از قیمت پایه بورس و یا پایه مزایده کمتر باشد. پرداخت مطالبات و دیون اینترگران، جانبازان، آزادگان و خانواده معظم شهدا و مفاد قانون تفسیر ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان، مشمول تأیید سازمان حسابرسی نمی‌شود و با تأیید ذی‌حساب و رئیس دستگاه اجرایی و تأیید معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور انجام می‌پذیرد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در خصوص بند (ج) تبصره (۳)، اصلاحی از سوی مجلس برای رفع ایراد پیش‌گفته صورت نگرفت و این مصوبه، به صورت متن فوق‌الذکر در قانون بودجه ۱۳۹۳ کل کشور به رئیس جمهور ابلاغ گردیده است.

۲. د- سیاست‌های کلی واگذاری:

۱- ...

۲- مصارف درآمدهای حاصل از واگذاری: وجوه حاصل از واگذاری سهام بنگاه‌های دولتی به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و در قالب برنامه‌ها و بودجه‌های مصوب به ترتیب زیر مصرف می‌شود:

به طور مشخص تعیین کرده است (ایجاد خوداتکایی برای خانواده‌های مستضعف، فقرزدایی و ...) و تأدیه دیون دولتی از جمله این موارد نیست. از این حیث این بند از تبصره (ج) با سیاست‌های کلی اصل ۴۴ مغایرت دارد.

۳- بند الحاقی (۱) به تبصره (۳) لایحه بودجه،^۱ امکان واگذاری باشگاه‌های ورزشی دولتی از طریق مزایده را فراهم کرده است، در حالی که در قسمت (الف) بند (ج) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ (الزامات واگذاری) مقرر شده است که قیمت‌گذاری سهام باید از طریق بورس انجام شود و در قسمت (۱-۳) بند (د)^۲ (سیاست‌های کلی واگذاری) نیز بر واگذاری از طریق بورس تأکید شده است. از این جهت بین بند

۱-۲- ایجاد خوداتکایی برای خانواده‌های مستضعف و محروم و تقویت تأمین اجتماعی.
 ۲-۲- اختصاص (۳۰٪) از درآمدهای حاصل از واگذاری به تعاونی‌های فراگیر ملی به منظور فقرزدایی.
 ۲-۳- ایجاد زیربناهای اقتصادی با اولویت مناطق کمتر توسعه‌یافته.
 ۲-۴- اعطای تسهیلات (وجوه اداره شده) برای تقویت تعاونی‌ها و نوسازی و بهسازی بنگاه‌های اقتصادی غیردولتی با اولویت بنگاه‌های واگذار شده و نیز برای سرمایه‌گذاری بخش‌های غیردولتی در توسعه مناطق کمتر توسعه‌یافته.
 ۲-۵- مشارکت شرکت‌های دولتی با بخش‌های غیردولتی تا سقف (۴۹٪) به منظور توسعه اقتصادی مناطق کمتر توسعه‌یافته.

۲-۶- تکمیل طرح‌های نیمه تمام شرکت‌های دولتی با رعایت بند (الف) این سیاست‌ها.

۱. تبصره ۳-

الف - ...

بند الحاقی ۱- در سال ۱۳۹۳ سهام باشگاه‌های فرهنگی و ورزشی دولتی از طریق مزایده و با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی واگذار می‌شود.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در خصوص بند الحاقی (۱) تبصره (۳)، اصلاحی از سوی مجلس برای رفع ایراد پیش‌گفته صورت نگرفت و این مصوبه، به صورت متن فوق‌الذکر در قانون بودجه ۱۳۹۳ کل کشور به رئیس جمهور ابلاغ گردیده است.

۲. الزامات واگذاری:

الف- قیمت‌گذاری سهام از طریق بازار بورس انجام می‌شود.

۳. د- سیاست‌های کلی واگذاری:

۱- الزامات واگذاری

۱-۱- ...

۱-۳- استفاده از روش‌های معتبر و سالم واگذاری با تأکید بر بورس، تقویت تشکیلات واگذاری، برقراری جریان شفاف اطلاع‌رسانی، ایجاد فرصت‌های برابر برای همه، بهره‌گیری از عرضه تدریجی سهام شرکت‌های بزرگ در بورس به منظور دستیابی به قیمت پایه سهام.

الحاقی (۱) تبصره (۳) لایحه بودجه و سیاست‌های کلی اصل ۴۴ مغایرت وجود دارد.
 ۴- در تبصره (۸) و (همچنین بند «د» تبصره الحاقی (۲۱))^۱ این امکان به دولت داده شده است که در قالب «شرکت پروژه» اقدام به تأسیس شرکت جدید برای انجام برخی فعالیت‌های خود نماید. این امر از این حیث که در نهایت به تداوم و افزایش مالکیت دولتی می‌انجامد و بزرگ شدن دولت را در پی دارد، با سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مغایرت دارد.

۵- در تبصره الحاقی (۴)^۲ به دولت اجازه داده است که اقدام به راه‌اندازی برخی

۱. تبصره ۸- به منظور افزایش کارآمدی و اثربخشی طرح‌های سرمایه‌ای و استفاده از ظرفیت‌های بخش‌های غیردولتی با رعایت اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند برای شروع عملیات اجرایی پروژه‌ها و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مندرج در این قانون و یا طرح‌های بزرگ مصوب مجمع، از محل منابع داخلی شرکت‌های دولتی با رعایت مواد (۲۲) و (۲۳) قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰ و قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۳ بر اساس مفاد این تبصره اقدام کنند. شروع طرح‌ها یا پروژه‌های جدید مندرج در این قانون خارج از ضوابط این تبصره منوط به پیشنهاد دستگاه اجرایی، با تأیید معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

...

تبصره ۲۱- دولت مکلف است حداکثر تا پایان خردادماه سال ۱۳۹۳ اقدامات قانونی لازم را جهت اصلاح قانون هدفمندکردن یارانه‌ها انجام دهد و از ابتدای تیرماه ۱۳۹۳ به‌گونه‌ای عمل نماید که ضمن رفع نواقص اجرایی فاز اول، بر اساس قانون اصلاحی مذکور، فاز دوم را اجراء کند.

الف- ...

د- وزارت نفت با ایجاد شرکت‌های پروژه موضوع تبصره (۸) این قانون برای فازهای باقی‌مانده پارس جنوبی و سایر میادین مشترک و فروش سهام آنها نسبت به توسعه همان پروژه اقدام نماید. آیین‌نامه اجرایی این بند ظرف یک‌ماه از تاریخ تصویب این قانون با پیشنهاد وزیر نفت و معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

- تبصره (۸) حذف شد.

- پاراگراف اول بند (د) تبصره الحاقی (۲۱) حذف و در ابتدای پاراگراف دوم، کلمه «تبصره» جایگزین کلمه «بند» شد.

۲. تبصره الحاقی ۴- به دولت اجازه داده می‌شود از طریق سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) ساز و کارهای لازم را جهت راه‌اندازی طرح‌های تولیدی و صنعتی که به هر دلیل دچار مشکل شده‌اند یا در آستانه تعطیلی قرار گرفته‌اند، فراهم نماید. دستورالعمل اجرایی این بند، شامل نحوه مدیریت دارایی و ساز و کارهای تأمین مالی حداکثر ظرف سه‌ماه پس از تصویب این قانون توسط هیئت وزیران تصویب و ابلاغ می‌شود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

طرح‌های تولیدی و صنعتی نماید. اطلاق این مجوز از این حیث که ممکن است که به آغاز فعالیت‌های جدید توسط دولت در زمینه‌هایی منجر شود که دولت، طبق سیاست‌های کلی اصل ۴۴، حق فعالیت جدید در آنها را ندارد، مغایر سیاست‌های کلی اصل ۴۴ است. حداقل لازم است که در این تبصره، تصریح شود که اقدام دولت باید با رعایت سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و قانون مربوطه باشد.

*** متن نامه شماره ۱۸۵۶-۹۴۹۰ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۴:

احتراماً پیرو نامه شماره ۱۸۵۵-۹۴۹۰ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۳ در خصوص مغایرت‌های لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور با سیاست‌های کلی نظام، مورد ذیل نیز به عنوان مغایرت اعلام می‌گردد:

«در بند (ج) تبصره الحاقی (۲۱) لایحه بودجه،^۱ قیمت پایه خوراک گاز واحدهای پتروشیمی در چارچوب قانون هدفمندکردن یارانه‌ها، با حفظ نرخ بازدهی بیست و پنج درصدی این واحدها، باید حداقل ۱۵ سنت در هر متر مکعب باشد. این امر از این حیث که باعث افزایش قیمت نهایی محصولات این واحدها می‌شود، رقابت‌پذیری آنها را کاهش داده و در نهایت به عدم ثبات اقتصادی می‌انجامد و در نتیجه با بند (۳) سیاست‌های کلی امنیت اقتصادی^۲ (مصوب ۱۳۷۹) و نیز بند (۳) سیاست‌های کلی تشویق سرمایه‌گذاری^۳ (مصوب ۱۳۸۹) مغایرت دارد و پیشنهاد می‌شود قیمت‌های

تبصره الحاقی (۴) حذف شد.

۱. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل چهل و چهارم، شماره ۱-۳۴-۱.

۲. سیاست‌های کلی امنیت اقتصادی

۱- حمایت از ایجاد ارزش افزوده و سرمایه‌گذاری و کارآفرینی از راه‌های قانونی و مشروع.

۲- هدف از امنیت سرمایه‌گذاری، ایجاد رفاه عمومی و رونق اقتصادی و زمینه‌سازی برای عدالت اقتصادی و از بین بردن فقر در کشور است. وضع قوانین و مقررات مربوط به مالیات و دیگر اموری که به آن هدف کمک می‌کند، و وظیفه الزامی دولت و مجلس است.

۳- قوانین و سیاست‌های اجرایی و مقررات باید دارای سازگاری و ثبات و شفافیت و هماهنگی باشند.

۴- نظارت و رسیدگی و قضاوت در مورد جرایم و مسائل اقتصادی باید دقیق و روشن‌تر و تخصصی باشد.

۵- شرایط فعالیت اقتصادی (دسترسی به اطلاعات، مشارکت آزادانه اشخاص در فعالیت‌های اقتصادی و برخورداری از امتیازات قانونی) برای بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی در شرایط عادی باید یکسان و عادلانه باشد.

۳. سیاست‌های کلی تشویق سرمایه‌گذاری

پیشنهادی دولت در این زمینه مورد پذیرش قرار گیرد. در ضمن مجدداً توجه آن شورای محترم را در خصوص بند (۳) نامه فوق‌الذکر جلب می‌نماید.»

*** متن نامه شماره ۱۸۵۷-۹۴۹۰ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۴:

احتراماً پیرو نامه شماره ۱۸۵۶-۹۴۹۰ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۴ در خصوص مغایرت لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور با سیاست‌های کلی نظام، مورد ذیل نیز به عنوان مغایرت اعلام می‌گردد:

در بند (۲) تبصره (۱۰) لایحه بودجه^۱ مقرر گردیده است که حق انتفاع از معادن

- ۱- حمایت از مالکیت و کلیه حقوق ناشی از آن از جمله مالکیت معنوی
- ۲- تقویت و حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی در فعالیت‌های اقتصادی کشور برابر با سیاست‌های ابلاغی اصل ۴۴ قانون اساسی
- ۳- تنظیم سیاست‌های پولی، مالی و ارزی با هدف دستیابی به ثبات اقتصادی و مهار نوسانات و تقویت تولید ملی
- ۴- افزایش بهره‌وری اقتصاد کشور با اصلاحات و اقدامات لازم به ویژه اصلاحات ساختاری و مدیریتی و کاهش هزینه‌های مبادله و رفع موانع
- ۵- افزایش توان رقابت اقتصادی در داخل و صحنه‌های بین‌المللی از طریق لغو انحصارات غیرضرور و تقویت ساختار رقابتی و زیرساخت‌های لازم و حمایت از کارآفرینی و ارتقای خلاقیت و نوآوری
- ۶- اصلاح نظام مالیاتی در جهت تقویت سرمایه‌گذاری از طریق ثبات مالیات‌ها، شفافیت درآمدها، صراحت در مقررات و منطقی‌کردن معافیت‌ها
- ۷- تجهیز پس‌انداز ملی، تقویت نظام پولی و هدایت بازارهای پول و سرمایه در جهت حمایت از سرمایه‌گذاری
- ۸- توجه به کسب دانش فنی، دسترسی به بازارهای بین‌المللی، رشد اقتصادی، توسعه اشتغال و ارتقاء مدیریت و بهره‌وری، در جذب سرمایه‌گذاری خارجی، با اولویت سرمایه‌گذاری مستقیم و بلندمدت
- ۹- تنظیم فعالیت مجاز سرمایه‌گذاری خارجی در بورس اوراق بهادار به نحوی که ثبات و تعادل بازارهای مالی و ارزی حفظ شود.
- ۱۰- ساماندهی رفتار تقنینی، اداری، قضایی، بازرسی، نظارت، حسابرسی و تخصصی‌کردن امور در جهت حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید
- ۱۱- توانمندسازی بخش‌های خصوصی و تعاونی بر ایفای فعالیت‌های گسترده و اداره بنگاه‌های اقتصادی بزرگ

۱. تبصره ۱۰-

۱- ...

۲- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی استخراج‌کننده معادن سنگ آهن که پروانه بهره‌برداری آنها به نام سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و یا شرکت‌های تابعه می‌باشد، موظفند بابت حق انتفاع پروانه بهره‌برداری از معادن فوق در سال ۱۳۹۳، سی درصد (۳۰٪) مبلغ فروش محصولات خود (سنگ آهن خام، سنگ آهن دانه‌بندی و کنسانتره شامل کنسانتره‌های تحویلی برای گندله‌سازی درون شرکت و کنسانتره فروشی به خارج از شرکت) را به حساب درآمد عمومی ردیف (۱۳۰۴۱۹) جدول شماره (۵) این قانون نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نمایند. تا سقف سه هزار و پانصد میلیارد

سنگ آهن برای سال ۱۳۹۳ (۳۰٪) مبلغ حاصل از فروش می‌باشد، در حالی که این میزان طبق بند (۵۵) قانون بودجه ۹۲ کل کشور (۵٪) بوده است. این امر از این حیث که باعث افزایش قیمت نهایی محصولات این واحدها می‌شود، رقابت‌پذیری آنها را کاهش داده و در نهایت به عدم ثبات اقتصادی و امنیت سرمایه‌گذاری می‌انجامد؛ در نتیجه با بند (۳) سیاست‌های کلی امنیت اقتصادی^۱ (مصوب ۱۳۷۹) و نیز بند (۳) سیاست کلی تشویق سرمایه‌گذاری^۲ (مصوب ۱۳۸۹) مغایرت دارد. (ضمن اینکه این تبصره ماهیت یک‌ساله و بودجه‌ای نیز ندارد) پیشنهاد می‌شود قیمت‌های پیشنهادی دولت در این زمینه مورد پذیرش قرار گیرد. همچنین به استحضار می‌رساند که تبدیل منابع ارزی صندوق توسعه ملی به ریال از حیث اینکه مغایر ماده (۸۴) قانون برنامه پنجم^۳ است نیاز به موافقت دوسوم نمایندگان مجلس دارد. این مراتب در قسمت بند

(۳/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از مبالغ واریزی متناسب با میزان دریافتی واریز به صورت تخصیص یافته در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت (نود درصد (۹۰٪) سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و ده درصد (۱۰٪) سازمان زمین‌شناسی و اکتشاف معدنی کشور) از طریق ردیف‌های (۹۲-۵۳۰۰۰۰) و (۱۲۴-۵۳۰۰۰۰) قرار می‌گیرد تا جهت طرح‌های اکتشافی، طرح‌های پژوهشی کاربردی و ایجاد زیر ساخت‌های معدنی هزینه شود. مبلغ پانصد میلیارد (۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از درآمد بند مذکور از طریق ردیف (۴۰۳۰۱۰۰۱) صرف زیر ساخت‌های معدنی می‌شود.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۸ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

در جزء (۲) بند (الف) تبصره (۱۰) عبارت «افشرد» (کنسانتره) جایگزین کلمه «کنسانتره» گردید. در خصوص بند (۲) تبصره (۱۰)، اصلاحی از سوی مجلس برای رفع ایراد پیش‌گفته صورت نگرفت و این مصوبه، به صورت متن فوق‌الذکر در قانون بودجه ۱۳۹۳ کل کشور به رئیس‌جمهور ابلاغ گردیده است.

۱. بند (۳) سیاست‌های کلی امنیت اقتصادی: «۳- قوانین و سیاست‌های اجرایی و مقررات باید دارای سازگاری و ثبات و شفافیت و هماهنگی باشند.»

۲. بند (۳) سیاست‌های کلی تشویق سرمایه‌گذاری: «۳- تنظیم سیاست‌های پولی، مالی و ارزی با هدف دستیابی به ثبات اقتصادی و مهار نوسانات و تقویت تولید ملی.»

۳. ماده ۸۴- صندوق توسعه ملی که در این ماده، صندوق نامیده می‌شود با هدف تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی به ثروت‌های ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل‌های آینده از منابع نفت و گاز و فرآورده‌های نفتی تشکیل می‌شود. صندوق در تهران مستقر است و در تهران و سایر نقاط کشور شعبه‌ای نخواهد داشت. اموال و دارایی‌های این صندوق، متعلق به دولت جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. این ماده در حکم اساسنامه صندوق است.

الف - ...

ط- مصارف صندوق:

یک تذکرات گزارش بررسی لایحه بودجه در هیئت انطباق حقوقی درج گردیده است.

۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران

۱-۲- نظر شماره ۶۰۸۹ مورخ ۱۳۷۳/۱/۲۷ شورای نگهبان در خصوص اصلاح اساسنامه شرکت مهندسی فرودگاه‌های کشور مصوب ۱۳۷۲/۱۲/۸ هیئت وزیران:

۱-۱-۲- در بند (۳) که به عنوان تبصره به ماده (۱)^۱ اضافه شده، اطلاق عبارت «امور مربوط به اداره که به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار می‌گردد»، از این حیث که معلوم نیست کدام قسمت از امور مربوط است، خلاف اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شد.

۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان

۱-۳- نظریه مشورتی شماره ۴۴۵۲ مورخ ۱۳۷۲/۱/۲۱ شورای نگهبان در خصوص استفسار رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران:

تاریخ: ۱۳۷۱/۱۰/۲۰

شورای محترم نگهبان

۱- ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- اعطای تسهیلات موضوع این ماده، فقط به صورت ارزی است و سرمایه‌گذاران استفاده‌کننده از این تسهیلات، اجازه تبدیل ارز به ریال در بازار داخلی را ندارند.

۱. ۳- متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۱) اضافه می‌گردد:

«شرکت می‌تواند قسمتی از امور مربوط به اداره، نگهداری، توسعه و تجهیز فرودگاه‌ها را به اشخاص حقیقی یا حقوقی ذی‌صلاح و واجد شرایط تحت ضوابط سازمان هواپیمایی کشور به طور موقت واگذار نماید.»

[ماده ۱- به منظور اداره، نگهداری، توسعه و تجهیز فرودگاه‌های کشور، شرکت فرودگاه‌های کشور که از این بعد اختصاراً «شرکت» نامیده می‌شود، بر اساس تبصره (۱) ماده (۵) قانون هواپیمایی کشوری (موضوع قانون مصوب ۱۳۶۷/۱/۲۵) تشکیل می‌گردد و طبق مقررات این اساسنامه و اصول بازرگانی اداره خواهد شد.]

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۷۳/۴/۱ هیئت وزیران به منظور رفع ایراد شورا:

۳- متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۱) اضافه می‌گردد:

«شرکت می‌تواند قسمتی از امور غیر مدیریتی نظیر فعالیت‌های خدماتی و پشتیبانی مربوط به اداره، نگهداری، توسعه و تجهیز فرودگاه‌ها را به اشخاص حقیقی یا حقوقی ذی‌صلاح و واجد شرایط تحت ضوابط سازمان هواپیمایی کشور به طور موقت واگذار نماید.»

احتراماً همان گونه که استحضار دارند نیازهای بانکی و اعتباری اشخاص و بنگاه‌های اقتصادی در یک جامعه بالنده و در حال توسعه، بسیار گسترده و متنوع است. طبعاً این نیازها نمی‌تواند منحصرأً توسط عملیات بانکی و بانک‌ها تأمین شود. از همین رو در کشورهای توسعه یافته از دهه ۱۳۴۰ و در کشورهای در حال توسعه از دهه ۱۳۶۰ انواع مؤسسات مالی و اعتباری غیر بانکی و شرکت‌های سرمایه‌گذاری به وجود آمدند تا بتوانند پاسخگوی نیازهای روزافزون اعتباری جامعه باشند. علاوه بر این مؤسسات، شیوه‌های مختلف تجهیز منابع نظیر انواع مشارکت‌ها و اوراق سرمایه‌گذاری نیز به وجود آمد و به کمک مؤسسات فوق و بانک‌ها شتافت. همه این تحولات به معنی آن است که بانک‌ها چه نوع دولتی و چه غیردولتی آن نمی‌توانند به تنهایی پاسخگوی نیازهای روزافزون سرمایه‌گذاری اشخاص و بنگاه‌های اقتصادی در جامعه باشند. در کشور ما به‌ویژه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی رسماً فقط بانک‌ها که همگی آنها دولتی هستند، متولی پاسخگویی به نیازهای اعتباری سرمایه‌گذاران بوده‌اند. گر چه ظاهراً از دیدگاه رسمی بانک‌ها به طور انحصاری در صحنه اعتبار کشور حضور داشته‌اند، اما عملاً به دلیل عدم تأمین نیازهای سرمایه‌گذاری از طریق بانک‌ها، طرق آزاد و غیر رسمی گوناگونی به وجود آمده که در بازار اعتباری کشور به شیوه‌های فعال مورد استفاده قرار می‌گیرد. ایجاد مؤسسات اعتباری، شرکت‌های سرمایه‌گذاری، مؤسسات مالی و حتی مبادرت صندوق‌های قرض‌الحسنه به عملیاتی نظیر مضاربه و اعطای تسهیلات گوناگون از نمونه‌های متداول و شرکت‌های مضاربه‌ای و یا انجام عملیات ربوی توسط افراد از نمونه‌های غیر مجاز طرق آزاد و غیررسمی اعتباری می‌باشد.

نکته مهمی که در این میان وجود دارد این است حجم عملیات اعتباری این مؤسسات از طرق غیررسمی به اندازه‌ای قابل ملاحظه است که در حجم اعتباری کل کشور و در نتیجه در حجم نقدینگی و تورم اثر قابل توجهی دارد و با افزایش و رونق فعالیت‌های سرمایه‌گذاری در سال‌های گذشته حجم عملیات اعتباری آزاد از طرق مختلف افزایش فوق‌العاده پیدا کرده است. از طرف دیگر به دلیل عدم شناسایی رسمی این مؤسسات، موضوع فعالیت آنها همواره موضوع اختلاف نظر در بین دستگاه‌های مسئول بوده است.

به منظور پاسخگویی به نیازهای روزافزون سرمایه‌گذاری، توسعه اقتصادی و تنظیم و هدایت فعالیت‌های مؤسسات اعتباری مختلف پس از بحث و بررسی موضوع در

خلال دو سال اخیر، شورای پول و اعتبار مقررات تأسیس و نحوه فعالیت مؤسسات اعتباری غیربانکی را به تصویب رسانید. این مقررات در واقع فعالیت مؤسسات اعتباری غیربانکی را قانونمند می‌کند و علاوه بر دستگاه‌های دولتی و عمومی به بخش خصوصی نیز اجازه می‌دهد که با تأسیس چنین مؤسساتی بتوانند به عنوان بازوهای قدرتمند نظام مالی و مکمل فعالیت‌های بانک‌های دولتی به ایفاء نقش بپردازند.

شورای پول و اعتبار به استناد بند (ب) ماده (۱۱) قانون پولی و بانکی کشور و نیز مطابق بند (۱۵) ماده (۱۴) قانون یاد شده که به بانک مرکزی در حسن اجرای نظام پولی کشور، اختیار دخالت و نظارت در امور مربوطه به مؤسسات اعتباری غیربانکی را می‌دهد و با ملحوظ داشتن قانون اساسی، قوانین و مقررات پولی و بانکی کشور و قانون عملیات بانکی بدون ربا، قانون تجارت و قوانین ثبتی، اقدام به تصویب مقررات تأسیس و نحوه فعالیت مؤسسات اعتباری غیربانکی نموده است.

با توجه به اینکه مقرر گردیده که در خصوص اطلاق ماده ۴۴ قانون اساسی از آن شورای محترم استفسار گردد، لذا با عنایت به اینکه طبق مقررات یاد شده بالا، نظارت و کنترل عالیه دولت بر عرصه گسترده‌تری از عملیات پولی تثبیت می‌گردد و در عین حال بخش خصوصی نیز امکان می‌یابد که در عملیات اعتباری در کنار بخش دولتی تصدی داشته باشد، بنابراین سنوال زیر مطرح می‌گردد:

«آیا تصدی دولت در امر بانکداری، مطروحه در اصل ۴۴ قانون اساسی، به ویژه با عنایت به قیودات مندرج در این اصل به طور مطلق و انحصاری است؟»

سید محمد حسین عادل‌ی

رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

شماره: ۴۳۸۰/هـ

تاریخ: ۱۳۷۱/۱۲/۱۹

حضرت آیت‌الله جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

احتراماً پیرو گزارشی که در جلسه مورخ ۱۳۷۱/۱۰/۲۰ به طور حضوری تقدیم آن

شورای محترم گردیده به استحضار می‌رساند:

با توجه به نیاز سرمایه‌گذاری در کشور و نظر به اینکه تحقق این امر با استفاده حداکثر از پس‌اندازها و منابع نقدینگی میسر است و این امر بدون فعال کردن مؤسسات مردمی غیردولتی به بهترین وجه امکان‌پذیر نیست، ایجاد مؤسسات اعتباری به عنوان یک راه حل پیشنهاد شده است.

این مؤسسات دارای فعالیت‌هایی هستند که شباهت آنها را به بانک‌ها زیاد می‌کند، لکن وجوه افتراق آنها اختلاف‌های اساسی بین بانک و مؤسسات مذکور را روشن می‌سازد. به طور کلی بانک‌ها به دو دسته تقسیم می‌شوند: بانک مرکزی با قدرت انتشار اسکناس و بانک‌های تجاری که حساب جاری افتتاح می‌کنند و به این ترتیب از محمولی برای خلق پول استفاده می‌کنند. مؤسسات اعتباری قادر به خلق پول نیستند؛ زیرا به آنها اجازه افتتاح حساب جاری و صدور دسته چک داده نمی‌شود.

به عبارت دیگر، گرچه به طور کلی در ظاهر این مؤسسات فقط از افتتاح یک نوع حساب محرومند، لکن همین یک تفاوت، اثرات و نتایج اقتصادی بسیار دارد. به همان ترتیب که اجازه انتشار اسکناس، بانک مرکزی یک کشور را مؤسسه‌ای کاملاً متفاوت از بانک‌های دیگر می‌سازد، اجازه افتتاح حساب جاری نیز بانک را کاملاً از مؤسسات اعتباری غیربانکی متفاوت و مجزا می‌نماید.

در واقع مؤسسات اعتباری غیربانکی طبق تعریف نظری و طبق تعریف بند (ه) ماده (۳۱) قانون پولی و بانکی کشور به مؤسساتی گفته می‌شود که از نام بانک استفاده نمی‌کنند و فقط برخی از فعالیت‌های اعتباری را به تشخیص بانک مرکزی انجام می‌دهند. این مؤسسات نظیر بانک‌ها و مؤسسات سرمایه‌گذاری واسطه وجوه تلقی می‌شوند.

از این جهت ضروری است فعالیت‌های این مؤسسات تحت کنترل و نظارت بانک مرکزی باشد. لذا به موجب مواد مختلف قانون پولی و بانکی کشور و به ویژه بند (ب) از ماده (۱۱) و بند (۱۵) از ماده (۱۴) این قانون، بانک مرکزی به منظور حسن اجرای نظام پولی کشور، موظف به دخالت و نظارت بر فعالیت بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی شده است.

با توجه به آنچه که گذشت استدعا دارد نظر تفسیری یا مشورتی شورا درباره این امر ابراز فرمایند که آیا اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نسبت به مؤسسات اعتباری غیربانکی نیز اعمال می‌شود و نسبت به آن تسری دارد یا خیر؟

با احترام

سید محمد حسین عادلی

رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

شماره: ۴۴۵۲

تاریخ: ۱۳۷۲/۱/۲۱

ریاست محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه شماره ۴۳۸۰/ه مورخ ۱۳۷۱/۱۲/۱۹:

نظر مشورتی شورای نگهبان بدین شرح اعلام می‌گردد:

«با توجه به تعریف مرقوم در متن نامه، مؤسسات اعتباری در صورتی که فعالیت خود را به عملیات بانکی توسعه ندهند، در محدوده مذکور در نامه، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی نمی‌باشند.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۳-۲- نظریه تفسیری شماره ۷۹/۲۱/۹۷۹ مورخ ۱۳۷۹/۷/۱۰ شورای نگهبان در خصوص استفسار عضو فقیه شورای نگهبان:

تاریخ: ۱۳۷۹/۴/۲

حضرت آیت الله جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

احتراماً، با توجه به اظهار نظر بعضی از اشخاص حقیقی و حقوقی پیرامون نحوه اداره صدا و سیما و خصوصی سازی شبکه های رادیویی و تلویزیونی و برداشت های مختلف از اصول ۱۷۵ و ۴۴ قانون اساسی و همچنین با عنایت به اینکه در جلسه ای که در محل شورای نگهبان در جریان مذاکرات اصل ۴۴ قانون اساسی به همراه دو تن از حقوقدانان این شورا با نمایندگان مجلس شورای اسلامی و نمایندگان دولت داشتیم در مورد امکان خصوصی سازی صدا و سیما مطالبی عنوان نمودند، لذا مطابق ماده (۱۸) آیین نامه داخلی شورای نگهبان درخواست می شود تفسیر آن شورای محترم را نسبت

به موارد ذیل صریحاً اعلام فرمایند:

الف- مطابق ذیل اصل ۱۷۵ قانون اساسی خط مشی و ترتیب اداره نظارت بر سازمان صدا و سیما و جمهوری اسلامی ایران را قانون معین می‌کند. آیا عبارت «در صدا و سیما و جمهوری اسلامی ایران آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور باید تأمین گردد»، نیز که در صدر این اصل ذکر شده است می‌تواند به وسیله قانون عادی تشریح و تعیین گردد؟

ب- آیا مطابق اصل ۴۴ قانون اساسی امکان ایجاد و راه‌اندازی شبکه‌های خصوصی رادیویی و تلویزیونی وجود دارد یا خیر؟

محمد یزدی

عضو فقهاء شورای نگهبان

آقای علی لاریجانی رئیس وقت سازمان صدا و سیما و جمهوری اسلامی ایران نیز در همین رابطه نامه‌ای به شورای نگهبان ارسال داشته‌اند که به این شرح می‌باشد:

شماره: ۱۷۰۱/۵۴۰۰/۲۳۰۰/م

تاریخ: ۱۳۷۹/۵/۳۰

حضرت آیت‌الله جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

احتراماً با عنایت به اظهار نظر بعضی از اشخاص حقیقی و حقوقی پیرامون خصوصی‌سازی شبکه‌های رادیویی و تلویزیونی و چگونگی اداره این وسیله و رسانه ارتباط جمعی و معطوفاً به اصول ۵، ۴۴، ۵۷، ۱۱۰ و ۱۷۵ قانون اساسی، خواهشمند است تفسیر آن شورای محترم را نسبت به موارد ذیل صریحاً اعلام فرمایند.

۱- تفسیر آن شورای محترم نسبت به اصل ۱۷۵ قانون اساسی در خصوص موارد ذیل به چه ترتیبی است؟

۱-۱- آیا صدا و سیما زیر نظر مستقیم مقام معظم رهبری است؟

۱-۲- آیا مقام معظم رهبری صرفاً نصب و عزل و قبول استعفاء رئیس سازمان

صدا و سیما و جمهوری اسلامی ایران را به عهده دارد یا اینکه علاوه بر آن سیاست‌گذاری، هدایت و تدابیر معظم‌له در همه ابعاد، خصوصاً در راستای تحقق آزادی بیان و

نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور در همه شئون و مراتب که در صدر اصل مذکور نیز به آن اشاره شده است، از اختصاصات مستمر مقام معظم رهبری بوده و بر صدا و سیما حاکم است؟

۲- تفسیر آن شورای محترم نسبت به اصل ۴۴ قانون اساسی در خصوص موارد ذیل به چه ترتیبی است؟

آیا اجازه تأسیس و راهاندازی رادیو و تلویزیون و یا شبکه‌های خصوصی در داخل یا خارج از کشور و یا انتشار فراگیر (مانند ماهواره، فرستنده، فیبر نوری و ...) برای مردم در قالب امواج رادیویی و کابلی غیر از سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران مجاز می‌باشد؟

علی لاریجانی

رئیس سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

شماره: ۷۹/۲۱/۹۷۹

تاریخ: ۱۳۷۹/۷/۱۰

حضرت آیت‌الله یزدی

عضو محترم فقهاء شورای نگهبان

عطف به نامه مورخ ۱۳۷۹/۴/۲ جنابعالی مبنی بر اینکه آیا عبارت «در صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور باید تأمین گردد» که در صدر اصل ۱۷۵ قانون اساسی آمده است، می‌تواند به وسیله قانون عادی تشریح و تعیین گردد؟ و همچنین آیا امکان ایجاد و راهاندازی شبکه‌های خصوصی رادیو و تلویزیون با توجه به اصل ۴۴ قانون اساسی وجود دارد یا خیر؟

موضوع با توجه به ماده (۱۸) آیین‌نامه داخلی (شورای نگهبان)^۱ در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۷/۶ شورای نگهبان مطرح و نظریه تفسیری شورا در خصوص این دو اصل به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

الف- نظریه تفسیری در خصوص اصل ۱۷۵ قانون اساسی:

۱. ماده ۱۸- تفسیر اصول قانون اساسی با ارجاع مقام معظم رهبری و یا با درخواست رئیس جمهور، رئیس مجلس شورای اسلامی و رئیس قوه قضائیه و یا یکی از اعضای شورای نگهبان صورت می‌گیرد.

«مطابق اصل ۱۷۵ قانون اساسی در نظام جمهوری اسلامی ایران صدا و سیما زیر نظر مستقیم مقام معظم رهبری می‌باشد. بنابراین سیاست‌گذاری، هدایت و تدابیر لازم در همه ابعاد خصوصاً در راستای تحقق آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور در همه شئون و مراتب که در صدر اصل مذکور به آن اشاره شده است، از اختیارات اختصاصی آن مقام می‌باشد.»

ب- نظریه تفسیری در خصوص اصل ۴۴ قانون اساسی:

«مطابق نصّ صریح اصل ۴۴ قانون اساسی در نظام جمهوری اسلامی ایران، رادیو و تلویزیون، دولتی است و تأسیس و راه‌اندازی شبکه‌های خصوصی رادیویی و تلویزیونی به هر نحو، مغایر این اصل می‌باشد. بدین جهت انتشار و پخش برنامه‌های صوتی و تصویری از طریق سیستم‌های فنی قابل انتشار فراگیر (همانند ماهواره، فرستنده، فیبرنوری و غیره) برای مردم در قالب امواج رادیویی و کابلی، غیر از سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران خلاف اصل مذکور است.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی

۴-۱- نظریه شماره ۷۵/۲۱/۱۰۱۹ مورخ ۱۳۷۵/۸/۱۹ شورای نگهبان در خصوص استعلام معاون رئیس قوه قضائیه و رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نسبت به تسری عنوان مؤسسه اعتباری بر مؤسسه توسعه صنعت ساختمان:

شماره: ۱/۳۲/۱۱۶۱۵

تاریخ: ۱۳۷۵/۶/۱۸

حضرت آیت‌الله جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

با اهداء سلام

در پاسخ نامه شماره ۴۳۸۰/ه مورخ ۷۱/۱۲/۱۹ بانک مرکزی جمهوری اسلامی، آن شورای محترم طی نامه شماره ۴۴۵۲ مورخ ۷۲/۱/۲۱ نظر مشورتی خود را به شرح

ذیل اعلام فرموده است:

«با توجه به تعریف مرقوم در متن نامه، مؤسسات اعتباری در صورتی که فعالیت خود را به عملیات بانکی توسعه ندهند، در محدوده مذکور در نامه، مغایر اصل ۴۴ قانون اساسی نمی باشد.»

با عنایت به اساسنامه مؤسسه اعتباری غیربانکی توسعه صنعت ساختمان، در شرف تأسیس که مورد تأیید اداره نظارت بر بانکها و مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران قرار گرفته، موضوع شرکت به شرح فتوایی ضمیمه آورده شده، خواهشمند است اعلام فرمایند موضوع فعالیت تسری به عملیات بانکی پیدا می نماید یا خیر؟

سید رضا زواره ای

معاون رئیس قوه قضائیه و

رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

شماره: ۷۵/۲۱/۱۰۱۹

تاریخ: ۱۳۷۵/۸/۱۹

معاون محترم رئیس قوه قضائیه

و رئیس محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

با سلام

عطف به نامه شماره ۱/۳۲/۱۱۶۱۵ مورخ ۱۳۷۵/۶/۱۸:

موضوع در جلسه ۷۵/۸/۱۶ شورای نگهبان مطرح و با توجه به نظریه شماره ۴۴۵۲ مورخ ۷۲/۱/۲۱ این شورا و با توجه به مقررات موجود که تشخیص عملیات بانکی موکول به تصویب شورای عالی پول و اعتبار شده است، لذا نظر قبلی شورای نگهبان در محدوده نامه شماره ۴۳۸۰/هـ مورخ ۱۳۷۱/۱۲/۱۹ رئیس کل بانک مرکزی وقت، منوط اعتبار است.

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

احمد علیزاده

۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان

امام خمینی (ره):

وازشورای محترم نگهبان می خواهم و توصیه می کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود
را ایفا و تحت تاثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد
قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir